BBC

ZRÓB TO TERAZ: **PLAN PRAC NA CAŁY CZERWIEC**

Czerwiec 6 (67)/2024

Gardeners' World

EDYCJA POLSKA

Wiejski ogród

Afirmacja bogactwa i letniej obfitości

CO UPRAWIAĆ *z dziećmi*

KOMPOZYCJE w stylowych pojemnikach

RABATY pobudzające zmysły

TESTUJEMY *Piece do pizzy*

Jak przycinać **SZPALEROWE DRZEWKA OWOCOWE**

12 INTRYGUJĄCYCH sukulentów

ROZMNAŻANIE
Powiększ kolekcję roślin, korzystając z porad **Nicka**

PROJEKTOWANIE
Alan aranżuje perfekcyjne miejsce do biesiadowania

ZIOŁA W KUCHNI
Lerato uprawia je na parapecie – to takie proste!

Czerwiec 6/2024
cena 17,90 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 2391-8381 Indeks 403636

SUKCES W UPRAWIE
ZACZYNA SIĘ OD
PODŁOŻA
SUBSTRAL
Osmocote
PODŁOŻE
UNIWERSALNE
ZREDUKOWANA
ILOŚĆ TORFU
ZAWIERA NAWÓZ
DŁUGO DZIAŁAJĄCY
OSMOCOTE®
6
NAWÓZ
OSMOCOTE®
DZIAŁA DO
6 MIESIĘCY
ZAWIERA
TAKŻE
NAWÓZ
STARTOWY
WSPIERA
UKORZENIANIE
ZWIĘKSZA
KWITNIENIE

Prenumerata

Gardeners' World. Edycja Polska to wydanie licencyjne największego brytyjskiego magazynu ogrodniczego BBC *Gardeners' World Magazine*. W polskiej edycji dzielimy się z wami naszymi odkryciami – od inspirujących ogrodów (angielskich i polskich) i zachwycających roślin, po zakupowe wskazówki i podpowiedzi, co zrobić, by ogród był zawsze w kwitnącej formie.

Zamów prenumeratę
Gardeners' World. Edycja Polska
w wersji drukowanej
lub elektronicznej na
www.UlubionyKiosk.pl

Welcome

W tym roku trudno nadążyć za zmianami, które zachodzą w przyrodzie i w naszych ogrodach. Wszystko rozwija się tak szybko, że nie sposób przewidzieć, co zaoferuje nam rozpoczynające się lato. Czy fale upałów będą następować na przemian z gwałtownymi ulewami i wichurami? Czy dla odmiany będziemy mieć do czynienia z chłodami? Jak zareagują na to wszystko rośliny i jak to wpłynie na życie oraz zwyczaje zwierząt?

Czas biegnie nieubłaganie, klimat się zmienia, dlatego niezależnie od tych problemów, cieszmy się niezwykłą obfitością kwiatów (str. 8-18) oraz najdłuższymi dniami w roku. A skoro mowa o czerwcu i początku lata, Monty przedstawia sposoby na aranżację ogrodu w stylu wiejskim (str. 30). Podpowiada, bazując na swoim doświadczeniu z Longmeadow, jakie rośliny wybrać, by nadać nasadzeniom sielski charakter, w jaki sposób zestawiać je ze sobą i jakie zalety mają tego typu kompozycje.

Amatorzy wyrazistych form i barw w tym wydaniu magazynu mogą czerpać również inspiracje z innych miejsc i wybierać między tradycyjnymi ogrodami angielskimi a współczesnymi projektami – od posiadłości w Coton Manor (str. 60), przez miejski ogród w sercu Londynu (str. 49), po sensoryczne rabaty kieszonkowe, które stworzono w zeszłym roku na RHS Hampton Court Palace Garden Festival (str. 54).

W czerwcu pora też na wypoczynek na świeżym powietrzu, dlatego Alan podpowiada, jak urządzić przestrzeń do biesiadowania (str. 40), zaś Kay zachęca do uatrakcyjnienia ogrodowych przyjęć i prezentuje najlepsze modele pieców do pizzy (str. 65). Smak potraw przygotowanych pod chmurką w dobrym towarzystwie jest niezapomniany, tak jak smak warzyw z własnej uprawy. Jeszcze nie jest zbyt późno, by je rozpocząć, dlatego Jack tłumaczy, jak uzyskać bezproblemowe zbiory z ogrodu (str. 95), a Lerato przekonuje do uprawy nawet w niewielkiej skrzynce w mieszkaniu na parapecie (str. 90).

Proponujemy też, by połączyć przyjemne z pożytecznym i od ekranów oderwać nie tylko znajomych, ale i dzieci. Najlepiej włączyć je do wspólnej zabawy w sianie i sadzenie (str. 78). Ingrid podpowiada, jak wyhodować z dziećmi kolorowe smakołyki oraz które rośliny wybrać na dobry początek. Warto, by przekonały się, że zabawa w ogród może być naprawdę ciekawą przygodą – nierzadko na całe życie.

Małgorzata Wójcik
Redaktor naczelna
malgorzata.wojcik@avt.pl

Eksperci Gardeners' World

Monty Don
Ogrodnik-samouk, główny prowadzący Gardeners` World. Entuzjasta psów i upraw ekologicznych, z czytelnikami spotyka się w swoim ogrodzie w Longmeadow.

Carol Klein
Ogrodniczka, łączy występy w telewizji z pisaniem i obowiązkami w jej własnym ogrodzie w Glebe Cottage. Inspiruje nas niezwykłą energią i bogatym doświadczeniem.

Alan Titchmarsh
Autor poczytnych poradników i kilku programów telewizyjnych. Dzieli się bogactwem wiedzy o uprawie roślin, dba o swoje grządki w Hampshire.

Rekha Mistry
Ogrodniczka, influencerka i prezenterka. Z zapałem uprawia na działce warzywa, zioła i owoce w zgodzie z naturą. Prezentuje przepisy na dania z ich udziałem.

Adam Frost
Utytułowany architekt krajobrazu, zdobywca wielu nagród na Chelsea Flower Show. Pokazuje, że pielęgnacja ogrodu wcale nie musi być skomplikowana.

eprasa.pl 58109c4687

SPIS TREŚCI

czerwiec 2024

LUBIMY

8 **Gwiazdy czerwca**

22 **Funkie**

24 **Kompozycje czarujące i delikatne**

INSPIRACJE

30 **Styl wiejski z pomysłem**
Ogród Monty'ego

35 **Kaktusy i inne sukulenty**
Bogactwo kształtów i rozmiarów

40 **Zakładanie ogrodu**
Miejsca do biesiadowania

45 **Oszczędne ogrodnictwo**
Jak pozyskać tanie sadzonki

49 **Ogrody roku 2023**
– ogrody czytelników
azyl dla zapylaczy

54 **Rabaty kieszonkowe**
Pięć projektów
pobudzających zmysły

60 **Angielskie otwarte ogrody**
Coton Manor

65 **Piece do pizzy**
Opalane drewnem, na gaz, na grilla

84 **Rozmnażanie roślin**
Sadzonki liściowe

88 **Jadalne kwiaty**
Przepisy z chabrów bławatków

FAUNA W OGRODZIE

72 **Szczygieł**
Zrób to sam:

74 **Poidełko dla ptaków**

76 **Azyl dla żab i ropuch**

WŁASNE UPRAWY

78 **Warzywnik dla dzieci**

90 **Plony z parapetu**

95 **Bezproblemowe zbiory**

FELIETON

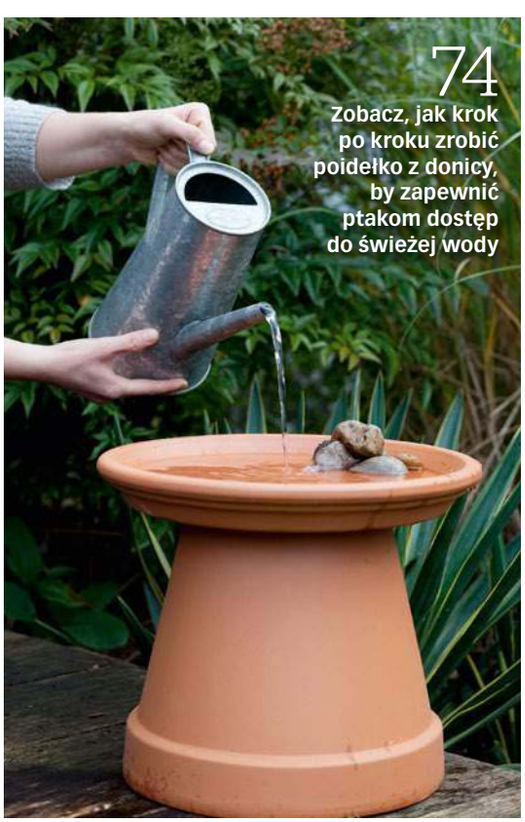
28 **Rozmowy przy płocie**

29 **Cały Monty**

121 **Opowieści Titchmarsha**

40
W końcu mamy słoneczne dni i ciepłe wieczory – pora sprawić, aby w ogrodzie świetnie się ucztowało, świętowało i urządzało przyjęcia – pomoże nam w tym Alan Titchmarsh

74
Zobacz, jak krok po kroku zrobić poidełko z donicy, by zapewnić ptakom dostęp do świeżej wody

90
Lerato podpowiada, jak uprawiać warzywa w domu na parapecie i zbierać zdrowe plony

eprasa.pl 58109c4687

TEMATY Z OKŁADKI

Zdjęcie: Jason Ingram

78 100
54 30
118 24
65
35
84, 40, 90

54
Obudź zmysły dzięki tematycznym rabatom – Bożka i Łukasz prezentują projekty z RHS Hampton Court Palace Garden Festival

88
Warto wykorzystać intensywny kolor bławatków do dekoracji dań, przekonuje Małgorzata Kalemba-Drożdż i podaje dwa ciekawe przepisy

65
Zwiększ różnorodność potraw przygotowywanych na świeżym powietrzu dzięki piecowi do pizzy, zachęca Kay Maguire

78
Ingrid Chiu zachęca do uprawy dziesięciu najłatwiejszych i najsmaczniejszych roślin w dowolnej przestrzeni razem z dziećmi

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM, PAUL DEBOIS, NEIL HEPWORTH

Plan działań

100 Rozmnóż skrętniki
101 Uporządkuj rabaty
102 Przemieszaj kompost
103 Przesadź kosmosy
104 Nawieź rośliny w donicach
105 Obsadź wiszący kosz
106 Posadź krzewy w pojemnikach
107 Wysiej nasiona laków
108 Posadź delikatne warzywa
109 Zadbaj o ogórki
110 Podeprzyj melony
111 Posadź bazylię
112 Przepikuj pory
118 Uformuj śliwy

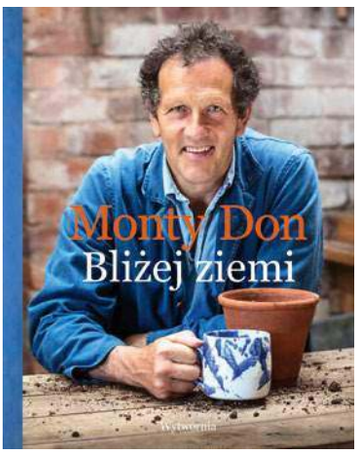
pytania i odpowiedzi

113-117 Eksperci radzą czytelnikom

PRENUMERATA s. 87

eprasa.pl 58109c4687

Lista zakupów

◀ Bliżej ziemi. U źródeł ogrodniczej wiedzy
Monty Don
Wydawnictwo Wytwórnia
Premiera 15.05.2024
Pierwsza w Polsce książka Monty'ego Dona. Kwintesencja pięćdziesięciu lat ogrodniczego doświadczenia: podpowiedzi, wskazówki i solidna porcja wiedzy, dzięki którym ogrody będą rosły i rozkwitały. Czytelnik może się przekonać, dlaczego Monty Don uważa, że uprawa ogrodu to sekretny klucz do dobrego życia. Książka napisana z pasją i prostotą, jakby autor stał tuż obok, dzieląc się radami od serca, jak dobry przyjaciel.
www.wytwornia.com

▲ Podłoże do kwiatów z mikroorganizmami
Zawiera bogatą mikroflorę znanych i bezpiecznych bakterii kwasu mlekowego, bakterii fotosyntetyzujących, drożdże oraz składniki odżywcze. Dzięki temu rośliny mają zwiększoną zdolność do fotosyntezy. Są bardziej odporne, lepiej kiełkują i dłużej kwitną.
www.ggarden.eu

▲ Program „Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom"
Zapylając rośliny pszczoły odgrywają kluczową rolę w ekosystemie. To właśnie dzięki nim możemy cieszyć się wieloma owocami i warzywami. Wielu z nas myśli o pszczołach tylko w kontekście najpopularniejszej pszczoły miodnej, podczas gdy w Polsce występuje ich aż 470 gatunków. Jednak ponad 220 z nich zagrożonych jest wyginięciem. Jednym z głównych, a jednocześnie prostych sposobów, aby je wspomóc, jest wybieranie i sadzenie kwiatów przyjaznych pszczołom – obfitujących w nektar i pyłek. Program „Z Kujawskim Pomagamy Pszczołom", trwający od 2011 roku, skupia się na edukacji i zachęca do podejmowania działań na rzecz pszczół, przede wszystkim na budowaniu bazy pokarmowych dla pszczół dzikich, poprzez sadzenie odpowiednich gatunków kwiatów, których listę można poznać na stronie programu.
www.pomagamypszczolom.pl

▼ Cebula siedmiolatka BAJKAL
Roślina wieloletnia, mrozoodporna – w jednym miejscu nie powinna jednak pozostawać dłużej niż 4-5 lat. Częścią użytkową rośliny jest smaczny, aromatyczny szczypior bogaty w witaminę C i A oraz żelazo. Doskonały dodatek do surówek, sałatek i kanapek. Siew na głębokość 1-2 cm od III do połowy VII.
www.toraf.pl

▲ Urządzenie wielofunkcyjne EGO MULTI-TOOL
Urządzenie z łatwością poradzi sobie z każdym zadaniem ogrodowym, od przycinania trawy, krawędzi, żywopłotów czy gałęzi, po przygotowanie podłoża, zamiatanie tarasu, a nawet odśnieżanie. Przełączanie między różnymi zadaniami jest proste, dzięki bezpiecznemu systemowi łączenia. Dodatkowo, dzięki przedłużce z włókna węglowego, nawet trudno dostępne miejsca nie będą stanowić wyzwania. Akumulator litowy 56 V ARC zapewnia całą potrzebną moc, bez hałasu i co najważniejsze – bez emisji spalin.
www.partner-ego.pl

eprasa.pl 58109c4687

▶ Substral Granulat na Mrówki

Zapomnij o uciążliwych mrówkach w swoim domu i ogrodzie! Ten granulat przeciwko mrówkom zapewnia szybką i skuteczną ochronę, dzięki czemu możesz cieszyć się spokojem i komfortem w swojej przestrzeni bez obaw o inwazję tych uciążliwych insektów przez długi czas. Środek zwalcza również gniazda mrówek.

www.lovethegarden.pl

▲ Wieszak na narzędzia Proline 14320

Aluminiowy wieszak na narzędzia jest przydatny w organizacji i utrzymaniu porządku w ogrodzie. Może służyć do przechowywania różnego rodzaju narzędzi, takich jak łopaty, grabie, szpadle, czy nożyce do gałęzi. Dzięki wieszakowi narzędzia są łatwo dostępne; to ułatwia pracę i pozwala zaoszczędzić miejsce. Dodatkowo, poprawia bezpieczeństwo – narzędzia są przechowywane w sposób zorganizowany, co zmniejsza ryzyko potknięć lub przypadkowych obrażeń.

www.profix.com.pl

▶ Tajemnice angielskiego ogrodu

Katarzyna Bellingham
Wydawnictwo Wytwórnia
Premiera 18.05.2024

„Ogród angielski to nie tylko koncepcja ogrodnicza – to przede wszystkim stan ducha" – uważa autorka, zachęcając czytelników do zrzucenia jarzma perfekcji na rzecz swobody i naturalności w organizowaniu swojego angielskiego ogrodu, swojej zielonej oazy. Przekonuje, że każdy może ją mieć: w ogrodzie, na działce, na balkonie, tarasie, parapecie. „Tajemnice angielskiego ogrodu" to napisana z pasją i miłością do ogrodów i natury, bogato ilustrowana zdjęciami z angielskich ogrodów oraz z ogrodu w Zgorzałem, starannie wydana książka dla profesjonalisty i amatora ogrodnika; dla każdego, kto potrafi czerpać radość z natury lub chce się tego nauczyć.

www.wytwornia.com

▼ Wyrywacz do chwastów Xact™

Wyrywacze do chwastów Fiskars zostały zaprojektowane z myślą o szybkim i skutecznym usuwaniu niepożądanych roślin. Niekwestionowaną zaletą narzędzi jest zastosowanie innowacyjnego rozwiązania konstrukcyjnego, które umożliwia czystą, efektywną pracę bez konieczności schylania się i nadwyrężania mięśni pleców. Wyrywacz do chwastów Xact™ umożliwia usuwanie chwastów wraz z korzeniem bez zbędnego wysiłku i bez użycia chemikaliów.

www.fiskars.pl

▼ Urządzenie do podwiązywania roślin Proline 40091

Narzędzie, które uprzyjemni chwile spędzane w ogrodzie. Dzięki niemu bez wysiłku oraz uciążliwego wiązania ułożymy łodygi i pędy roślin tak, aby zapewnić im jak najlepsze warunki wzrostu. Zabezpieczymy je również przed uszkodzeniem przez mocne podmuchy wiatru czy też intensywne opady. W zestawie taśma i komplet zszywek.

www.profix.com.pl

▶ Substral Mniszek Ultra do Trawnika

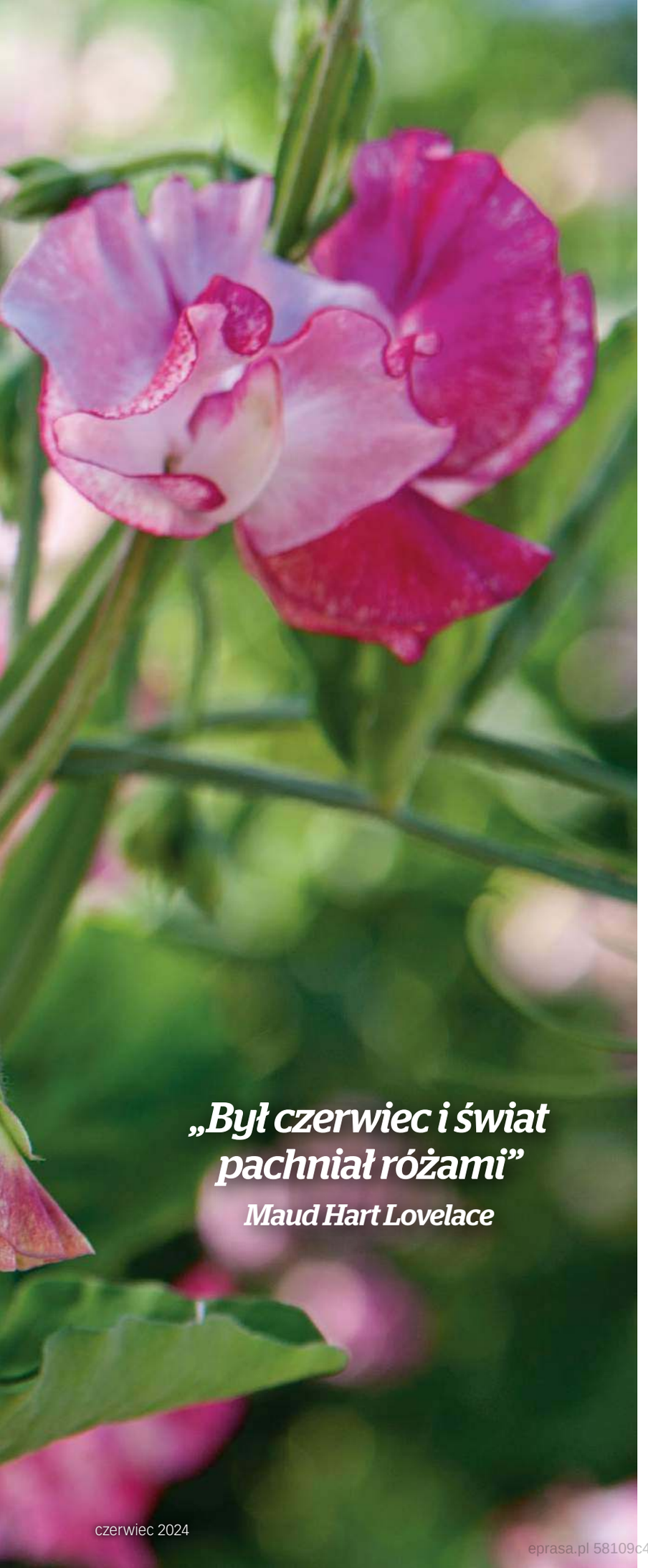
Masz problem z chwastami na swoim trawniku? Ten środek chwastobójczy zwalcza roczne i wieloletnie chwasty dwuliścienne wraz z korzeniami. Bezpieczny dla trawnika – niszczy tylko chwasty. Zwalcza koniczynę białą, babkę, krwawnik pospolity, mniszek lekarski. Zapewnia szybko widoczne efekty.

www.lovethegarden.pl

eprasa.pl 58109c4687

„Był czerwiec i świat pachniał różami”
Maud Hart Lovelace

Lubimy czerwiec

Wyobraź sobie wczesnoletnie, ciepłe popołudnie i pulchne pszczoły unoszące się niczym puszyste śmigłowce nad jeszcze pulchniejszymi różami. Ogród wygląda niesamowicie i naprawdę trzeba poświęcić czas, aby usiąść i po prostu na niego popatrzeć. Zostaw chwasty w spokoju, znajdź ławkę i usiądź. Na stole stoi dzbanek mrożonego Pimmsa z owocami, a w cieniu leży świeżo upieczone ciasto cytrynowe (inne ciasta też są dopuszczalne – może z wyjątkiem babeczek Red Velvet, bo z mojego bardzo dużego doświadczenia w tym zakresie wynika, że są obrzydliwe). Ptaki śpiewają, rośliny mruczą z zadowolenia, a w twoim ogrodzie wszystko jest tak, jak być powinno.

TEKST JAMES ALEXANDER-SINCLAIR

GWIAZDA MIESIĄCA

Groszek pachnący (*Lathyrus odoratus*) ‘Sunset’

Wiele dobrego wiąże się z południem Morza Śródziemnego: oliwa z oliwek, makarony, mitologia, letnie wakacje na greckich wyspach, smaczne sery i oczywiście groszek. Czym byłoby lato bez cudownie pachnącego groszku? Ma uwodzicielski zapach, urzekające kolory, a jego niezwykła hojność sprawi, że każdego dnia będziesz obdarowywany bukietami kwiatów: to tak, jakby mieć w ogrodzie prywatny róg obfitości. Może być nieco kapryśny, ale podaruj mu obornik i nawóz co dwa tygodnie, a odwdzięczy ci się kwiatami, które wypełnią zapachem niejeden wazon.

Jeśli chcesz, aby stale kwitł, codziennie ścinaj kwiaty i nie pozwól, aby roślina zawiązała nasiona.
Wysokość x Szerokość 2 m x 50 cm

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 58109c4687

SZKLANKOWA GALANTERIA

Jeśli przeczytałeś wstęp do tego artykułu, być może zauważyłeś moje odniesienie do klasycznego letniego trunku: Pimmsa. Jeśli chcesz olśnić znajomych i sąsiadów wielką klasą swojej szafki z trunkami, to kwiat ogórecznika zamrożony w kostce lodu pomoże ci zapewnić sobie reputację wytwórcy najmodniejszego Pimmsa w mieście. Kwiaty ogórecznika są też doskonałe dla zapylaczy.

Ogórecznik lekarski (*Borago officinalis*)

Kwitnie niemal przez całe lato. Najłatwiej rozmnożyć go przez nasiona – jeśli masz jedną roślinę, to ogórecznik zostanie z tobą już na zawsze.
W x S 70 cm x 40 cm

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

JEDZENIE NA DOBRE MYŚLENIE

Jeśli masz nasłoneczniony skrawek ogrodu ze żwirem, to przelot jest dla ciebie. Nie tylko dla ciebie, ponieważ jest bardzo lubiany przez trzmiele i potrafi wykarmić też całe stadko larw chrząszczy i ciem. Jeśli to nie wystarczy, to wiedz, że stanowi jedyne źródło pożywienia dla potomstwa niebieskiego motyla, modraszka malczyka. To tylko mała ilustracja tego, jak wielkie znaczenie mogą mieć nasze ogrody.

Przelot pospolity, odmiana czerwona (*Anthyllis vulneraria* var. *coccinea*)

Potrzebuje palącego słońca, ubogiej ziemi i doskonałego drenażu. Rozmnażaj późnym latem przez sadzonki pędowe.
W x S 30 cm x 60 cm

eprasa.pl 58109c4687

DO 150 PLN

CASH BACK

ZWROT PIENIĘDZY ZA ZAKUP URZĄDZENIA AKUMULATOROWEGO!

PROMOCJA!

Kup do 30 czerwca 2024 r. urządzenie STIHL Systemu AK i otrzymaj nawet do 150 PLN zwrotu.*

WIĘCEJ INFORMACJI U AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL ORAZ NA **WWW.STIHL.PL**

/ STIHL.POLSKA / STIHL_POLSKA

* Zwrot 150 PLN obowiązuje przy zakupie urządzenia za 1999 PLN i więcej. Rejestracja zakupu i szczegółowy regulamin na **www.promocjeakumulatorowe.pl**
Promocja obowiązuje od 16.03. do 30.06.2024 r.

AK SYSTEM

AKKU POWER. BY STIHL.

eprasa.pl 58109c4687

DO TANGA TRZEBA DWOJGA

Czasami potrzebujesz po prostu czegoś bardziej płynnego – zapomnij o masywności zimozielonych roślin i dostojności rododendronów. Potrzebujemy odrobinę czegoś puszystego, co podniesie na duchu i ożywi umysł, i oto są: guziki i puch, zwiewne jak szyfonowa bluzka na ramiączkach na letnim wietrze.

Świerzbnica macedońska (*Knautia macedonica*)

Zetnij ją nisko po kwitnieniu, aby pobudzić do ponownego kwitnienia i zapobiec jej niechlujnemu wyglądowi. Wiosną pobierz sadzonki u podstawy.
W x S 70 cm x 50 cm

Drżączka średnia (*Briza media*)

Częściowo zimozielona i krótkowieczna. Wiosną przytnij ją dość nisko.
W x S 60 cm x 50 cm

WYRAZISTE CHARAKTERY

Wśród kuklików znajdują się perełki o jaskrawych kolorach, które są nieocenione na rabatach wczesnym latem. Szczególnie podobają mi się trzy, wszystkie nazwane na cześć kobiet. Pierwszym jest okazały kuklik 'Prinses Juliana' (w kolorze jaskrawej pomarańczy), drugi ten cytrynowy ze zdjęcia, a trzeci 'Mrs J. Bradshaw', w kolorze ceglastoczerwonym. Razem tworzą wspaniałe trio, którego kwiaty zawsze wprowadzą odrobinę radości do czerwcowego ogrodu.

Kuklik (*Geum*) 'Lady Stratheden'

Usuń przekwitłe kwiaty, aby nowe pojawiały się aż do późnego lata. Kępy dziel wiosną lub jesienią.
W x S 60 cm x 45 cm

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

OWOCOWY ZAWRÓT GŁOWY

Jedynym innym miejscem, w którym zobaczysz to połączenie kolorów, to jakaś ekskluzywna lodziarnia w zachwycającym miejscu, np. w Buxton lub Bath. Poziomka i damacha? Kompot z morwy z esencją płatków róż zebranych o świcie? Pudrowa malinojeżyna, a może brokatowa śliwka? Mógłbym wymieniać dalej, ale rozumiesz, o co mi chodzi: kolory tej dziewanny są miękkie, niebiańskie i pięknie komponują się z niebieskimi, mrozoodpornymi bodziszkami i ciemnoróżowymi różami. Krótko mówiąc: czerwcowe pyszności.

Dziewanna (*Verbascum*) 'Cotswold Beauty'

Krótkowieczna, no i ma tę nieznośną skłonność do zamierania w zimie, jeśli ziemia jest zbyt mokra, dlatego dodaj trochę żwiru do dołka przed posadzeniem dla lepszego drenażu.
W x S 1,2 m x 40 cm

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

orasa.pl 58109c4687

ZAPACH ZAPOMNIENIA

Ogrodnicy potrafią uprawiać własne jedzenie i upiększać otoczenie kwiatami, więc istnieje duża szansa, że są przygotowani na każdą wersję końca świata. Tym, na co z pewnością nie są jednak gotowi, byłby katalog ogrodniczy z pachnącymi stronami – takimi, jakie można znaleźć w katalogach kosmetyków. Strona z ofertą tej piwonii pachniałaby słodyczą letnich wieczorów i zapomnieniem o wszystkich kłopotach – ze szkodnikami włącznie. Nie, na to z pewnością nie jesteśmy gotowi.

Piwonia chińska (*Paeonia lactiflora*) 'Ada Niva'

Bogate, eleganckie i szykowne kwiaty w burgundowym kolorze i o słodkim zapachu. U starszych okazów na każdym pędzie rozwija się po kilka kwiatów. Doskonała do bukietów – ścinaj w fazie pękającego pąka. **W x S** 60 cm x 90 cm

TEKST ŁUKASZ SKOP
ZDJĘCIA BOŻKA PIOTROWSKA

KARMELOWA PIANKA

Opinie na temat pęcherznic są podzielone. Jedni uwielbiają ich barwne liście, bezproblemową uprawę i niezawodność. Drudzy nie przepadają za krzykliwym ulistnieniem i pospolitością. Trzeba jednak przyznać, że ta odmiana o karłowatym wzroście jest niezwykle przyjemna, szczególnie w czasie kwitnienia, które można podziwiać z – dosłownie – wyższością.

Pęcherznica kalinolistna (*Physocarpus opulifolius*) 'Caramel Candy'

Karmelowe ulistnienie i białe, puszyste kwiatostany w czerwcu. Ta odmiana wyróżnia się zwartym pokrojem i niskim wzrostem, dzięki czemu nie wymaga przycinania. Całkowicie mrozoodporna. Najlepiej wybarwia się w pełnym słońcu. **W x S** 70 cm x 120 cm

REKLAMA

toraf

#WYsiejemy ?

Stale rosnącą ofertę nasion poszerzyliśmy o znaczniki ogrodowe. W 100% naturalne wykonane z drewna brzozowego. Wraz z ołówkiem pomogą uporządkować wysiewy i rozsady.

ZESKANUJ

ZAOBSERWUJ

Przedsiębiorstwo Nasienne TORAF
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Maciejów 34 | 46-211 Kujakowice Górne
www.toraf.pl
\pntoraf
\toraf_pl

eprasa.pl

BOSKI BUDYŃ

„Miseczka budyniu" – bo tak po polsku brzmi nazwa odmiany – doskonale oddaje wygląd kwiatów tego irysa. Z pewnością pływają w niej też jakieś owoce (stawiam na jagody) albo nawet jadalne kwiaty (płatki bratków lub lawenda), ale nie ulega wątpliwości, że każdy dzień rozpoczęty od takiego deseru będzie udany.

Kosaciec (*Iris*) 'Bowl Of Custard'
Odmiana z 2018 roku wyhodowana przez Katarzynę Zalewską. Kromowożółte płatki górne i bladolawendowe płatki dolne. Delikatny słodki zapach. Rozrośnięte kępy podziel późnym latem. **W x S** 90 cm x 70 cm

CRÈME BRÛLÉE

Podgrzej śmietanę kremówkę z laską wanilii w rondelku. W osobnej misce ubij żółtka z cukrem, a następnie połącz ze śmietanką. Zapiecz w piekarniku, a przed podaniem dodaj na wierzch jeszcze trochę cukru i skarmelizuj go palnikiem. Właśnie w ten sposób uzyskuje się piwonie takie, jak ta. A myślałeś, że jak?

Piwonia (*Paeonia*) ITOH 'Bartzella'
Kwiaty o średnicy do 25 cm osadzone są na sztywnych łodygach, które się nie pokładają – nie wymaga podpierania. Jest rośliną długowieczną, na jednym stanowisku może rosnąć przez wiele lat. Wymaga żyznej, ciepłej i przepuszczalnej ziemi.
W x S 90 cm x 120 cm

eprasa.pl 58109c4687

BIAŁA STRZAŁA AMORA

Żadna z roślin na tej i sąsiedniej stronie nie jest automatycznie kojarzona z kolorem żółtym – chociaż każda potrafi go ubrać. Irysy preferują ciepłe, dojrzałe żółcie; piwonie wolą żółty na kwaśno-cytrynowo, a łubiny najczęściej wybierają żółty, który swoją jaskrawością wypala oczy. Ten biały łubin też ma trochę żółtego, chociaż się z nim nie obnosi – sprawdzi się nawet w ślubnym bukiecie, a zakochać się w nim można od pierwszego wejrzenia.

Łubin (*Lupinus* × *russellii*) 'Noble Maiden'
Pąki w kolorze kości słoniowej wybarwiają się do czystej bieli, kiedy kwiaty w pełni się rozwiną. Zakwita w drugim roku uprawy. Po przekwitnięciu zetnij kwiatostany, aby wzmocnić roślinę. Preferuje pełne słońce.
W x S 120 cm x 70 cm

NOWOCZESNY SZYK

Od kwitnących kalmii można dostać oczopląsu, podobnie jak w sklepie z cukierkami na wagę. Są różowe, cętkowane i nie można się od nich oderwać, a na dodatek sprawiają wrażenie wykwintnych i niecodziennych, wręcz egzotycznych. Niełatwo się je uprawia, ale czego się nie robi dla odrobiny słodkości.

Kalmia szerokolistna (*Kalmia latifolia* fo. *fuscata*) 'Moyland'
Nieduży, zimozielony krzew o urzekających kwiatach, które rozwijają się w czerwcu. Wymaga ciepłego, półcienistego stanowiska i kwaśnego podłoża. Dobrze rośnie razem z wrzosami, różanecznikami i azaliami, ale w czasie mroźnych zim może wymarzać.
W x S 1,5 m x 1,2 m

STAROMODNY CZAR

Płoworóżowy mak jest całkowitym przeciwieństwem kalmii – patrzysz na niego i zastanawiasz się, kto wyprał go z kolorów i pozbawił wyrazistości. Ale każdy mak, jaki by nie był, ma delikatną urodę i jest tak nietrwały, że warto docenić każdy kwiat. Poza tym z pąka wychodzi cały pomarszczony, a krótko potem wygląda jak z żurnala. Żyje szybko i umiera młodo – oto jego motto.

Mak wschodni (*Papaver orientale*) 'Princess Victoria Louise'
Pojedyncze, łososiowe kwiaty z purpurową plamką na każdym płatku. Późnym latem liście zasychają, co jest naturalnym zjawiskiem. Można go rozmnożyć przez sadzonki korzeniowe.
W x S 1,5 m x 1,2 m

epress.pl 58109c4687

ZERO SPALIN – ROZWIĄZANIE NA MIARĘ TWOJEGO OGRODU!

Marka EGO została oficjalnie wprowadzona na rynek w Stanach Zjednoczonych w 2012 roku i szybko stała się numerem 1 w całym kraju, zmieniając na zawsze spojrzenie na akumulatorowe sprzęty do pielęgnacji trawników i ogrodów. Od 2014 roku EGO jest marką dostępną w także w całej Europie dzięki sieci ponad 2500 autoryzowanych dealerów. Stale rozwijająca się gama produktów jest podzielona na 3 podstawowe serie: Power+ , Professional, Pro X.

Michał Hełka
specjalista ds. EGO Polska

EGO WYZNACZA ŚWIATOWE STANDARDY

EGO to marka uznana i rozpoznawalna na całym świecie. Jest idealnym rozwiązaniem dla zarówno dla użytkowników domowych, jak i komercyjnych. Wyjątkowa wydajność bezprzewodowych urządzeń przesuwa granice innowacji, wspierając jednocześnie dobre praktyki ochrony środowiska. W 2022 roku oficjalnym dystrybutorem marki EGO w Polsce została firma Partner Sp. z o.o. z Wrocławia. To dynamicznie rozwijająca się firma handlowa, zajmująca się obsługą rynku dystrybucyjnego w zakresie części zamiennych i akcesoriów do sprzętu leśnego, ogrodniczego oraz do maszyn budowlanych. Partner specjalizuje się w sprzedaży części oraz akcesoriów do kosiarek, wykaszarek, pilarek oraz do silników. Od ponad 30 lat współpracuje z producentami i firmami handlowymi z całego świata.

eprasa.pl 58109c4687

INNOWACJA W ZASIĘGU RĘKI

Razem z EGO można z powodzeniem budować wyjątkowy świat bez spalin. Sercem tego świata może stać się niewątpliwie akumulator marki EGO. Akumulatory ARC Lithium™ 56 V to doskonałość sama w sobie. Zaprojektowane są w taki sposób, aby zapewnić odpowiednie chłodzenie. Unikalny, zmiennofazowy materiał Keep Cool™, otaczający każde ogniwo oraz konstrukcja w kształcie łuku znacznie zwiększają wydajność. Akumulatory EGO ARC Lithium™ 56 V ARC współpracują ze wszystkimi urządzeniami EGO Power+ oraz profesjonalną serią narzędzi Pro X.

Urządzenia EGO są ciche i charakteryzują się zerową emisją spalin, co absolutnie nie wpływa negatywnie na ich wysoką wydajność. Innowacyjna technologia udowadnia, że świat może pozostawić energię uzyskaną z silników spalinowych tam, gdzie jej miejsce – w przeszłości. Przejście na EGO Power+ prowadzi do długoterminowych oszczędności, dzięki niższym kosztom eksploatacji w porównaniu do urządzeń ogrodowych zasilanych przez tradycyjne silniki spalinowe. Kolejnym innowacyjnym rozwiązaniem jest pierwsza na świecie podkaszarka żyłkowa wyposażona w technologię POWERLOAD – automatyczne nawijanie żyłki przy użyciu jednego przycisku!

Urządzenia akumulatorowe są ciche i lekkie, a co najważniejsze użytkownik odczuwa znacząco niższy poziom wibracji podczas pracy. Wybierając możliwość użycia urządzeń bez szkodliwych oparów można w pełni cieszyć się pracami wykonywanymi na świeżym powietrzu.

ZERO SPALIN – ROZWIĄZANIE NA MIARĘ TWOJEGO OGRODU!

Jednymi z najpopularniejszych produktów, po które sięgają miłośnicy bezemisyjnych urządzeń są kosiarki. Zostały one opracowane z myślą o sprawnym i szybkim koszeniu trawników o powierzchni od 400 m^2 do 3500 m^2 na jednym ładowaniu akumulatora. Jest to przełom w tej dziedzinie pod względem osiągów. Dziś każdy użytkownik może wybrać urządzenie dopasowane do swoich potrzeb oraz wielkości trawnika.

NIEOGRANICZONE MOŻLIWOŚCI W TWOIM OGRODZIE

Pytanie, które może się pojawić: A co w przypadku, gdy mamy naprawdę dużą powierzchnię do skoszenia? EGO znalazło również na to odpowiedź.

Opracowanie nowej gamy urządzeń EGO jest świadectwem przełomowego sukcesu. Pierwszy na świecie rider EGO Z6 o zerowym promieniu skrętu, udowodnił, że połączona moc rewolucyjnych akumulatorów EGO ARC Lithium™ 56V może dorównać, a nawet przewyższyć odpowiedniki zasilane przez silniki spalinowe.

Od 2024 roku na rynku polskim dostępne są również traktory ogrodowe, wykorzystujące (tak jak wcześniej wspomniany rider) do sześciu akumulatorów EGO ARC Lithium™ 56V. Pozwala to dopasować ilość energii potrzebnej do powierzchni koszonego trawnika i preferencji jego właściciela, a także używać tych samych akumulatorów z innymi urządzeniami marki EGO. Traktory T6 zapewniają moc równoważną silnikowi benzynowemu o mocy 22 KM, przy minimalnym

eprasa.pl 58109c4687

PRZEŁOM W CAŁODZIENNEJ MOCY. ZADBAJMY RAZEM O NASZE MIASTA.
Seria dla wymagających użytkowników – EGO Pro X na nowo definiuje profesjonalne urządzenia akumulatorowe, zapewniając maksymalną moc, elastyczność i szeroki wybór narzędzi. Każde narzędzie z gamy Pro X pozwala wykonywać pracę w najbardziej efektywny sposób. Urządzenia z tej serii są kompatybilne ze wszystkimi akumulatorami EGO ARC Lithium™ 56V, oferują najwyższą wydajność i umożliwiają wykonania każdego zadania.

Dzięki serii Pro X prace przy pielęgnacji zieleni miejskiej staną się prawdziwą przyjemnością dla operatorów sprzętu, a użytkownikom parków, którzy chcą znaleźć chwilę wytchnienia od codziennego zgiełku w zielonej przestrzeni, pozwolą cieszyć się ciszą niezmąconą hałasem silników.

hałasie i zerowej emisji spalin. Szerokie możliwości konfiguracji oraz cyfrowy wyświetlacz LCD pomagają kontrolować wydajność i dopasować parametry pracy, umożliwiając koszenie trawników do 10 000 m^2 na jednym ładowaniu.

Dodatkowym atutem Riderów Z6 i Traktorów T6 jest sposób ładowania. Dzięki jednej z najszybszych na rynku ładowarek, czas niezbędny do pełnego naładowania akumulatorów to zaledwie 3 godziny – czterokrotnie szybciej niż w przypadku innych dostępnych na rynku ładowarek w tym segmencie.

JEDEN AKUMULATOR, PONAD 70 NARZĘDZI

Niezwykle interesującą propozycją z gamy EGO Power+ jest linia produktów LifeStyle. Urządzenia z tej serii zaprojektowane są tak, abyśmy możliwie przyjemnie mogli spędzić czas w naszej codziennej przestrzeni, czy to w naszym ogrodzie czy też na kempingu. Dzięki wentylatorowi z funkcją mgiełki można bardzo skutecznie schłodzić swoje otoczenie podczas upałów, inwerter Nexus oraz wydajne lampy LED pozwolą przedłużyć letnie wieczory. Jedną z nowości w roku 2024 jest myjka ciśnieniowa, osiągająca maksymalne ciśnienie do 135 barów. Zdalne sterowanie mocą, pozwala na dostosowanie siły strumienia w zależności od konkretnej potrzeby, a 5 różnych dysz umożliwia czyszczenie różnych powierzchni. Myjka ciśnieniowa pozwoli skutecznie wyczyścić patio bez niedogodności związanych z plączącym się przewodem elektrycznym. Wszystkie narzędzia EGO z gamy LifeStyle są kompatybilne z każdym akumulatorem EGO ARC Lithium™ 56V.

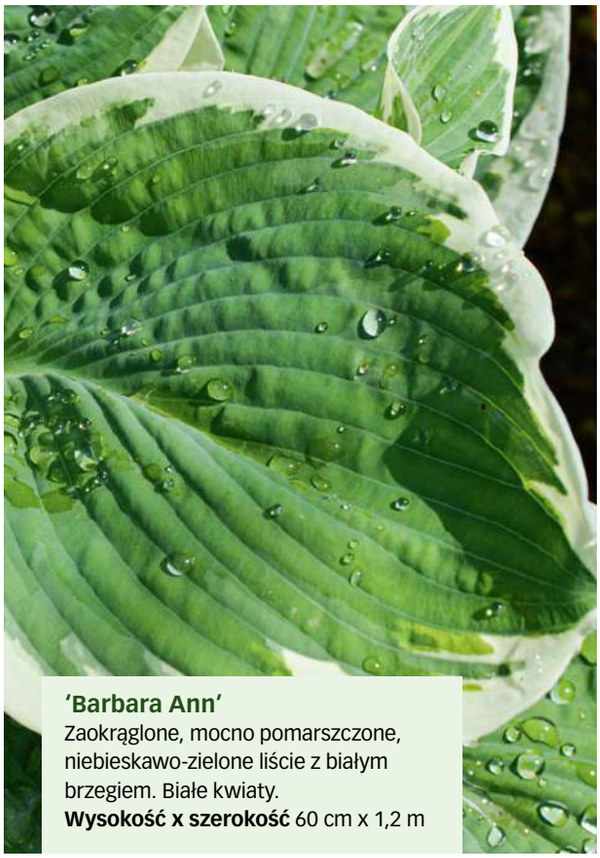
EGO jest wizją przyszłości, która jest czystsza, cichsza i bezpieczniejsza

EGO POWER BEYOND BELIEF™

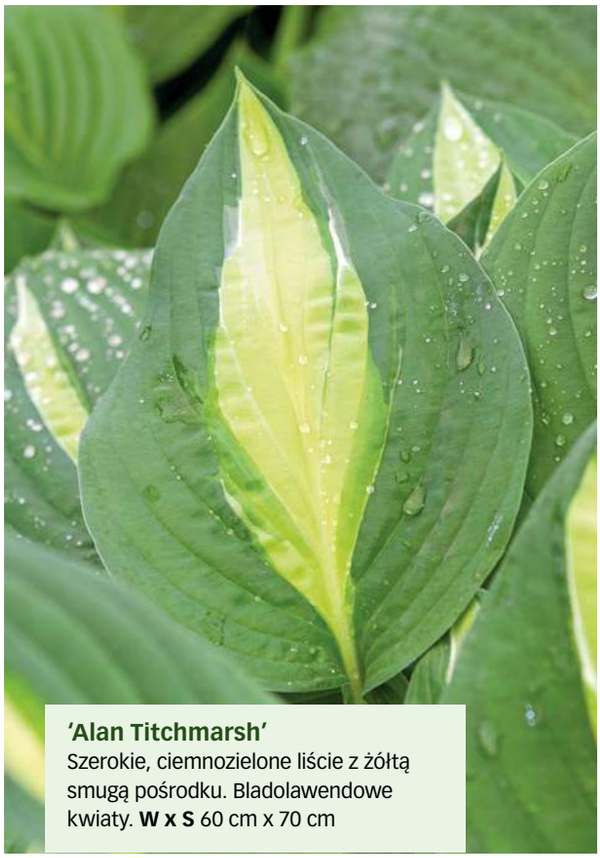
partner-ego.pl

ZERO SPALIN

eprasa.pl 58109c4687

‘Barbara Ann’
Zaokrąglone, mocno pomarszczone, niebieskawo-zielone liście z białym brzegiem. Białe kwiaty.
Wysokość x szerokość 60 cm x 1,2 m

‘Alan Titchmarsh’
Szerokie, ciemnozielone liście z żółtą smugą pośrodku. Bladolawendowe kwiaty. **W x S** 60 cm x 70 cm

‘Captain Kirk’
Zielone, wyraźnie żyłkowane liście robią się niebieskawozielone. Mają żółtawo-zieloną smugę. Bladofioletowe kwiaty. **W x S** 40 cm x 60 cm

‘Minuteman’
Lekko pofałdowane, ciemnozielone liście o kremowobiałych brzegach. Lawendowe kwiaty. **W x S** 60 cm x 1,2 m

Funkie z wariegacją

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Kolorowe liście												
Kwiaty												

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GAP PHOTOS/NOVA PHOTO GRAPHIK, WWW.SIENNAHOSTA.CO.UK

eprasa.pl 58109c4687

'Diamonds are Forever'
Ciemnozielone liście o żółtych brzegach przebarwiających się na biało. Elegancka, ale rośnie energicznie. Fioletowe kwiaty. **W x S** 30 cm x 50 cm

Eksperci polecają

Funkie

Za nazwami nowych odmian stoją prawdziwe opowieści – im dziwniejsze, tym lepsze – zauważa **Graham Rice**

Gdy roślina robi się popularna i nowe odmiany napływają na rynek szerokim strumieniem, pojawia się pewien problem – trzeba je jakoś nazwać. Dawniej była to prosta sprawa: niektóre nazwy, np. 'Rose Queen' (kosaciec) były opisowe, inne, jak 'Countess Spencer' (groszek pachnący) upamiętniały szefa lub dobrodzieja ogrodnika, a jeszcze inne, np. 'Laxton's Superb' (jabłoń) oddawały honory twórcy odmiany. Co istotne, aby uniknąć chaosu, nowym odmianom nie nadaje się mian, które są już w użyciu. W końcu jednak pomysły na nazwy się wyczerpują i dla uniknięcia powtórzeń nowe odmiany kończą z takimi nazwami jak 'Czterdziesta Rocznica Ligi Młodych Komunistów' ('40th Anniversary of the Communist Youth League', bez) czy 'Pamięci Mojego Psa' ('In Memory of My Dog', róża).

Tradycyjne nazwy dla liliowców skończyły się już dawno temu – mamy ich ponad pięć tysięcy odmian – więc 'Różowy Powab' ('Pink Charm') z pewnością już wykorzystano. Zamiast tego mamy np. 'Jak Piękne Musi Być Niebo' ('How Beautiful Heaven Must Be') i 'Wybuch w Fabryce Farb' ('Explosion In The Paint Factory').
A teraz wracamy do funkii. I tu nie jest łatwo – zarejestrowano już ponad trzy tysiące ich odmian, z czego prawie tysiąc trzysta to odmiany o wielobarwnych liściach. Proponuję pięć z nich – upamiętniają pewnego znanego ogrodnika-celebrytę (patrz str. 40), hit zespołu Beach Boys, bohatera serialu, tytuł filmu z Jamesem Bondem i pocisk międzykontynentalny.

Macie dobrą nazwę dla róży? 'Moja Mama' ('My Mum') jest już zajęta.

- **Stanowisko** Wspaniała roślina okrywowa do cienia, świetnie rośnie w donicach. Lubi wilgotną (ale nie rozmokłą), żyzną glebę. Idealny będzie lekki lub rozproszony cień i godzina-dwie słońca.
- **Odporność** Wszystkie funkie są mrozoodporne (H7 w skali Royal Horticultural Society), ale młode egzemplarze czasem giną od mrozu.
- **Pielęgnacja** Chroń przed ślimakami, stosując ulubiony środek organiczny.
- **Gdzie kupić** www.bowdenhostas.com, www.mickfieldhostas.co.uk, www.siennahosta.co.uk

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/hostas – znajdziesz tam informacje o innych odmianach funkii i ich uprawie

eprasa.pl 58109c4687

1
2
3
4
6
7
8
MADE IN ENGLAND

Kompozycja miesiąca

Umieść tę zaprojektowaną przez **Gabrielle Evans** roślinną kompozycję w ogrodzie, aby wprowadzała cię w dobry nastrój

ZDJĘCIA PAUL DEBOIS

Czarująca i delikatna

To stonowane, romantyczne nasadzenie dobrze się łączy ze stylowym pojemnikiem z odzysku. Atrakcyjny wizualnie bluszczyk (*Glechoma*) wprowadza radosny akcent, podczas gdy pędy sutery (*Chaenostama*) posadzonej z brzegu będą się przez całe lato przewieszały, zmiękczając krawędzie starej skrzyni. Kolor srebrny jest podstawowym elementem stylu vintage, a tutaj stanowi tło dla interakcji rozgrywających się między barwami jasnymi a ciemnymi. Najpierw posadziłam starca srebrnolistnego, który stanowi kontrast dla delikatnych liści szczawika trójkątnego. Petunia, której kolor rozmywa się jak na starym obrazie, idealnie łączy się ze srebrzystymi liśćmi kocanki. Dzięki delikatnym kwiatom szałwii, będącym bogatym źródłem nektaru, możecie być pewni, że ten pojemnik będzie rozbrzmiewał brzęczeniem pszczół aż do jesieni.

DOBRE RADY

Kilkakrotnie delikatnie ściśnij doniczkę, aby ułatwić sobie wyjęcie rośliny. W celu uzyskania maksymalnego efektu wizualnego, umieść obok siebie rośliny o jasnych i ciemnych barwach.

Starzec srebrnolistny może paść ofiarą mączniaka prawdziwego, dlatego podczas porannego lub wieczornego podlewania rośliny staraj się nie polewać wodą liści.

Elementy kompozycji

1. **Starzec srebrnolistny (*Senecio candicans*) Angel Wings** x 2
2. **Szczawik trójkątny (*Oxalis triangularis*)** x 3
3. **Bluszczyk kurdybanek (*Glechoma hederacea*) 'Variegata'** x 3
4. **Kocanka włochata (*Helichrysum petiolare*) 'Goring Silver'** x 2
5. **Sutera (*Chaenostoma*) 'Gulliver Snow'** x 4
6. **Szałwia (*Salvia*) 'Amistad'** x 2
7. **Petunia (*Petunia*) 'Lavender Sky'** x 3
8. **Stara drewniana skrzynka** o wymiarach 45 cm x 35 cm

eprasa.pl 58109c4687

Pomysły na kompozycje w pojemnikach

Ożyw ogród w mgnieniu oka kwitnącymi kompozycjami w pojemnikach

Obłędny zapach

Nie dość, że nemezja długo kwitnie, to jej kwiaty wypełnią twój taras zapachem. Jej zwarty pokrój jest idealny do kompozycji w pojemnikach i jest ona doskonałą partnerką dla bylicy o srebrnych, aromatycznych liściach. Umieść ten pojemnik na słonecznym stanowisku w pobliżu wejścia, aby przechodząc obok cieszyć się jej zapachem.

Elementy kompozycji

1. **Bylica (*Artemisia*) 'Powis Castle'** x 1
2. **Nemezja (*Nemesia*) 'Amelie'** x 3
3. **Sutera (*Chaenostoma*) Abunda Colossal Blue** x 3
4. **Gliniana donica** x 1

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl/58109c4687

Długotrwała radość

Stwórz rustykalną kompozycję na balkon lub parapet, wykorzystując starą drewnianą skrzynkę wyłożoną folią. Tę wypełniają jaskrawo zabarwione kwiaty, których dekoracyjność będzie przykuwała uwagę od czerwca aż do września. Kolory tej kompozycji doskonale się uzupełniają, lecz jeśli nie uda ci się znaleźć żadnej z tych roślin, wykorzystaj różne odmiany werbeny.

Elementy kompozycji

1. **Nemezja (*Nemesia*)** x 3
2. **Wydmuchrzyca Magellana (*Elymus magellanicus*)** x 2
3. **Łoboda ogrodowa (*Atriplex hortensis rubra*)** x 1
4. **Calibrachoa (*Calibrachoa*)** x 3
5. **Pelargonia afrykańska (*Pelargonium sidoides*)** x 2
6. Drewniana skrzynka o długości 50 cm

Przeznaczone do cienia

Oto świeży bukiet kwiatów idealny na miejsce, które trzeba rozjaśnić. Limonkowe liście pokrzywki oraz srebrno obrzeżone liście tulbagii połączyliśmy z wilczomleczem i uczepem – te dwie ostatnie rośliny będą kwitły niezależnie od pogody. Ta kompozycja potrzebuje jedynie kilku godzin słońca, aby wyglądać efektownie i utrzymać kwiaty. Usuwaj kwiatostany z pokrzywek, aby zachowały atrakcyjny wygląd oraz by powstrzymać je przed zagłuszeniem pozostałych roślin.

Elementy kompozycji

1. **Pokrzywka (*Plectranthus scutellarioides*) o limonkowych liściach** x 3
2. **Wilczomlecz (*Euphorbia*) Diamond Frost** x 1
3. **Uczep rózgowaty (*Bidens ferulifolia*)** x 2
4. **Tulbagia fioletowa (*Tulbaghia violacea*) 'Variegata'** x 2
5. Donica betonowa o długości 50 cm

Felieton

Rozmowy przy płocie

Czy da się wprowadzić zakaz stosowania pestycydów w przemysłowej uprawie roślin?

Andy Houghton

jest zawodowym producentem roślin – pracuje w dużej szkółce roślin rabatowych w Midlands

Niamh Jones

prowadzi razem z mężem Neilem szkółkę roślin Kitchen Garden w hrabstwie Gloucestershire. Nie stosują pestycydów

Jako ogrodnicy zawsze stykamy się z jakiegoś rodzaju szkodnikami i chorobami roślin. Kiedyś sięgało się w pierwszej kolejności po remedia chemiczne – np. pestycydy – ale wraz z rosnącą świadomością konsumentów zmieniły się też metody zwalczania szkodników.

Nowe opcje czasami okazują się lepsze, a czasami gorsze, o czym w ostatnich latach przekonali się producenci roślin. Choć we własnym ogrodzie staram się używać jak najmniej środków chemicznych, na ten moment nie ma odpowiednio dobrych alternatyw dla pestycydów w dużych szkółkach roślin.

> *„Nie ma odpowiednio dobrych alternatyw dla pestycydów w dużych szkółkach roślin”*

Ogrodnicy często pytają, dlaczego duże szkółki w ogóle potrzebują środków chemicznych. Gdy rośliny rosną, pojawiają się problemy, którym chcemy zapobiec. Jako producenci mamy za zadanie zapewnić konsumentom nadające się do zakupu rośliny, a centra ogrodnicze wymagają od nas, aby rośliny te były zdrowe i jednorodne. Dzięki temu lepiej zniosą pobyt w sklepie oraz transport na wszystkie krańce kraju.

Stosowanie środków chemicznych zależy w znacznej mierze od wielkości szkółki i kosztów, jakie musi ponieść producent. Czasami nie chodzi tylko o wybór – środki chemiczne mogą być zbyt kosztowne dla małych szkółek. Więksi producenci są najczęściej w stanie ująć koszty pestycydów w cenie roślin.

Postęp techniczny umożliwił zastępowanie środków chemicznych biostymulatorami i pestycydami biologicznymi, np. pasożytniczymi błonkówkami czy nicieniami. Przemysł ogrodniczy podąża za tą tendencją i producenci uczą się skutecznego wykorzystywania tych metod. Na rynek stale wchodzą coraz lepsze produkty.

Przewiduję, że w niedalekiej przyszłości pożegnamy się z chemicznymi środkami ochrony roślin, ale ten moment jeszcze nie nastąpił.

Chemiczne pestycydy zabijają owady będące drapieżnikami, reducentami i zapylaczami, choć wszystkie one są potrzebne w uprawie roślin jadalnych dla całego świata. Pestycydy szkodzą też ludziom. W swoim poprzednim miejscu pracy mój mąż, Neil, musiał aplikować pestycydy i choć robił to w odzieży ochronnej, zawsze i tak źle się potem czuł. Wiele badań łączy stosowanie pestycydów z neurotoksycznością dla ludzi – dlatego po prostu ich nie stosujemy.

> *„Zachęty finansowe i edukacja mogą pomóc szkółkom zmniejszyć stosowanie pestycydów”*

Ponieważ nigdy nie stosowaliśmy pestycydów, mogę jedynie zgadywać, że ich użycie zwiększyłoby nasze koszty. Uważam, że potrzebujemy odpowiednich przepisów, szkoleń, a także surowych zasad w zakresie bezpiecznego przechowywania i stosowania pestycydów. Ceny roślin, które sprzedajemy bezpośrednio konsumentom, nie odzwierciedlają tego, że nie stosujemy pestycydów, tylko fakt, że stawiamy na zrównoważoną uprawę: korzystamy z doniczek i znaczników wielorazowego użytku i beztorfowego podłoża, i mamy mniejsze możliwości finansowe, jeśli chodzi o pozyskiwanie surowców. Choć można by się spodziewać, że rośliny z certyfikacją ekologiczną nie zawierają pestycydów, nie zawsze tak jest. Szkółki posiadające taką certyfikację czasami otrzymują zgodę Soil Association na ich stosowanie, jeśli jest to konieczne; my, choć nie mamy certyfikacji ekologicznej, unikamy stosowania środków chemicznych. Żeby uniknąć stosowania pestycydów, ogrodnicy-amatorzy mogą przywabiać do swoich ogrodów owady będące drapieżnikami. Drapieżnym chrząszczom można zapewniać sprzyjające warunki, tworząc sterty gałęzi. Uprawiajmy też rośliny bardzo lubiane przez szkodniki i bardzo przez nie nielubiane – te pierwsze odwrócą uwagę szkodników od innych roślin, a te drugie je odstraszą. Jeśli nie będziemy utrzymywać w ogrodzie nieskazitelnego porządku, stanie się on tętniącym życiem siedliskiem wielu gatunków.

Aby pomóc małym i dużym szkółkom zmniejszyć stosowanie pestycydów, konieczne są zachęty finansowe i edukacja, oraz propagowanie wiedzy o tym, jak wszyscy możemy uprawiać rośliny bez użycia szkodliwych środków chemicznych.

eprasa.pl 58109c4687

Felieton

Cały Monty

Ogrodniczy establishment zaczyna adaptować się do zmieniających się czasów, ale wszyscy powinniśmy pilnie podjąć różnego rodzaju działania – przekonuje **Monty**

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Gdy będziecie czytać te słowa, będzie już odbywać się Chelsea Flower Show – największe ogrodnicze wydarzenie w mieście. Wystawa przyćmiewa wszystkie inne imprezy i zajmuje w sercach ogrodników wyjątkowe miejsce.

Po raz pierwszy odwiedziłem Chelsea w 1984 r. Byłem bardzo młody, pracowałem w branży modowej i uważałem ogrodniczy establishment za bandę starych pryków oddalonych o lata świetlne od mojej głębokiej namiętności do ogrodnictwa. A jednak pomimo całego mojego bezczelnego obrazoburstwa, pokochałem wystawę Chelsea już podczas tamtej pierwszej wizyty równie mocno, jak mocno chciałem ją krytykować i zmieniać. Moje uczucia pozostały takie same do dziś. Mam podobnie z BBC: można tu wiele krytykować i wiele poprawić, ale będę bronił tej stacji do ostatniej kropli krwi jako czegoś niezastąpionego, czegoś, co niesamowicie wzbogaca życie Brytyjczyków.

Ale Chelsea ulega zmianom. Trzeba przyznać, że RHS to rozumie i robi, co może, aby za nimi podążać. Podejrzewam, że nie dlatego, że jakoś szczególnie chce, ale nie ma wyboru. Świat się zmienia i ogrodniczy establishment musi to brać pod uwagę.

> *„To my – stare pryki – blokujemy postęp”*

Zarzuca się Chelsea, że jest świętem białych przedstawicieli klasy średniej w średnim wieku, żyjących w hrabstwach leżących wokół Londynu. Może jest w tym ziarnko prawdy, ale generalnie to gadka-szmatka. RHS nie jest w stanie kontrolować, kto kupuje bilety. Jeśli to prawdziwy problem – a jako biały mężczyzna w średnim wieku wychowany pod Londynem czuję się nieco przeczulony pod tym względem – powinna mu się przyjrzeć cała brytyjska branża ogrodnicza, nie ma co skupiać się wyłącznie na Chelsea. Myślę, że naprawdę nie o to chodzi.

Nie uważam, że ogrodnictwo to domena białych przedstawicieli klasy średniej w średnim wieku, żyjących w hrabstwach leżących wokół Londynu, choć są wśród nich świetni ogrodnicy. Wspaniała zmiana polega na tym, że obecnie z entuzjazmem wita się znacznie młodszych ogrodników. Wpływ na to, co robimy w ogrodzie, co w nim uprawiamy i, co najważniejsze, jak przekłada się to na naszą troskę o świat przyrody, mają ludzie z wszystkich środowisk, każdej rasy, każdego koloru skóry i wyznania.

W związku ze zmianami klimatycznymi pokolenie moich dzieci i wnucząt jest żywo zainteresowane tym, jakie będą nasze dalsze poczynania. Torf, plastik, woda i energia to kwestie, których nie da się już zostawić do rozwiązania innym.

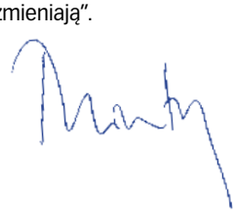
W przypadku torfu przemysł ogrodniczy próbuje maksymalnie odsunąć w czasie wprowadzenie wnioskowanego przez rząd zakazu, twierdząc, że potrzeba czasu na zapewnienie dobrych alternatyw. Ale działać trzeba już teraz, dla dobra wszystkich – a jeśli w związku z tym trzeba zacząć robić coś inaczej, stracić trochę pieniędzy albo nieco podnieść ceny, niech tak będzie. Rozumieją to młodzi ludzie i to młodzi ludzie rozwiążą ten problem. To my, „stare pryki”, blokujemy postęp.

Problem plastiku jest bardzo szeroki i na pozór nie do rozwiązania – ale nie aż tak szeroki jak kwestia zmian klimatycznych czy zanieczyszczenia rzek. Nie znam innego rozwiązania, niż ponowne wykorzystywanie plastiku i szukanie materiałów, którymi można by go zastąpić – niestety problem nie zniknie, gdy zamkniemy oczy i zatkamy uszy.

W Longmeadow zmieniamy nasadzenia, aby przystosować się do nowych skrajnych postaci powodzi i suszy, ale nie mam gotowych instrukcji (nikt ich nie ma). Nad tym musimy pracować wszyscy – od uczniów po najstarszych i najbardziej doświadczonych z nas, starając się zachować piękno i pożyteczność naszych ogrodów.

Koszty energii uderzają nas wszystkich po kieszeni, ale potrzeba kreatywności i śmiałości młodości, aby nie tyle pomyśleć o alternatywnych źródłach energii, ile na nowo przemyśleć jak, kiedy i gdzie używać jej w ogrodzie.

Wielką zaletą wystawy Chelsea jest to, że porusza się tam obecnie wszystkie te kwestie i wspiera młodych projektantów i producentów roślin, choć jestem pewien, że organizatorzy sami przyznaliby, że można zrobić znacznie więcej – i że rzeczywiście tak się stanie. Młodzi ogrodnicy absolutnie muszą uczestniczyć w rozwiązywaniu tych problemów, a RHS, przemysł ogrodniczy, programy telewizyjne o wielkich tradycjach i wszyscy możni ogrodniczego świata muszą, ujmując to słowami Jego Wysokości Boba D., „pomóc albo zmykać, bo czasy się zmieniają”.

eprasa.pl 58109c4687

“Gdy pozwolisz, aby ogród wokół ciebie rósł w sposób naturalny, znajdziesz w sobie więcej swobodnej kreatywności”

Styl wiejski z pomysłem

Wiejskie ogrody odzwierciedlają starą tradycję łączenia roślin jadalnych z kwiatami, tworząc atmosferę, która jest jednocześnie romantyczna i swobodna. Dowiedz się, jak założyć własny ogród w wiejskim stylu – **Monty** dzieli się wiedzą z Longmeadow

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

W Wiejskim Ogrodzie jest mnóstwo róż – gdy zaczyna się czerwiec, już bujnie kwitną. Regularne usuwanie przekwitłych kwiatów to relaksujący rytuał

W 2013 r. postanowiliśmy przekształcić „stary” warzywnik w ogródek w wiejskim stylu. Ma dość formalny charakter, więc chyba lepiej nazywać go ogrodem kuchennym. Bez względu na nazwę, połączenie roślin ozdobnych i jadalnych jest całkowicie zgodne z brytyjską tradycją wiejskich ogrodów.

Ogrody wiejskie ewoluowały wokół ciasnych domków wiejskiej biedoty, gdzie na spłachetku ziemi można było uprawiać warzywa, aby uzupełnić codzienną dietę. Okazjonalnie pozwalano sobie na zasadzenie roślin dla kwiatów, co jasno pokazuje, że nie da się stłamsić ludzkiego ducha.

Do kultury ogrodniczej przeszła jednak nie tyle beztroska, co swoboda tego stylu prowadzenia ogrodu – kojarzymy go z wiejskim czarem i poczuciem harmonijnego zapomnienia. Dodajmy do tego jeszcze swawole związane z formowaniem drzew. Nie jestem pewien, kiedy konkretnie zaczęto kształtować przy wiejskich domkach topiary – wcale nie schludne stożki i kule, ale duże, fantazyjne formy z cisów, jakie cieszą jeszcze gdzieniegdzie oko w postaci żywopłotów – są dla mnie wyrazem swobody ducha i dumy, i wprost je uwielbiam. Moje cisy zmierzają właśnie w tym kierunku.

W oryginalnych wiejskich ogrodach nie było trawników. Każdy centymetr kwadratowy ziemi był tradycyjnie przeznaczony pod uprawę jadalnych albo pięknych gatunków roślin. Trawniki kojarzyły się z odpoczynkiem, a w tamtych warunkach jedynym odpoczynkiem był sen po ciężkim dniu. Życie na wsi może i było proste i niekoniecznie tak stresujące, jak dziś, ale z pewnością nie było lekkie.

Naturalnie nie ma powodu, aby to teraz odtwarzać. Zamiast drętwych opowiastek umoralniających warto zainspirować się domami krytymi strzechą, otoczonymi mnóstwem kwiatów, warzyw i owoców. Warto pamiętać, że sercem takiego ogrodu nie są jednak kwiaty, ale rośliny jadalne.

Organiczna ewolucja

Wiejskie ogrody rozwijały się w sposób naturalny. Nigdy ich nie projektowano. Wydaje mi się, że to najbardziej praktyczna wskazówka dla współczesnych ogrodników. Jeśli pozwolisz, aby ogród wokół ciebie rósł w sposób naturalny, znajdziesz w sobie więcej swobodnej kreatywności. Sadź rośliny według dyktatów otaczających je roślin i własnej intuicji. Mieszaj ze sobą w luźny sposób krzewy, kwiaty, zioła, owoce i warzywa. Potrzeba do tego sporo pewności siebie i odwagi, ale rezultaty będą jednocześnie nowoczesne i nawiązujące do staromodnych wiejskich ogródków. Będzie to też całkowicie zgodne z tendencjami ekologicznymi dzisiejszej doby. Obsadzając ogród w stylu radosnego miszmaszu, unikasz skupiania szkodników w jednym miejscu i chorób nękających monokultury.

Uważam też, że ogródki w wiejskim stylu powinny mieć w sobie pewną miękkość. Dlatego w palecie dominują odcienie różu, lawendy, cytrynowe żółcie, biel oraz kolory lilaróż i bladoniebieski. Uważajmy z bielą, bo potrafi mocno zmienić barwy wokół siebie, ale używam jej za to bez umiaru w Ogrodzie Pisarza, który dzięki temu pięknie kontrastuje z Ogrodem Ozdobnym, co podkreśla wyjątkowość obu części działki.

Wszystko ewoluuje i pewnie nadal tak będzie. Zostaje rabata, na której rosną szparagi, a także rabata z sałatami liściowymi. Na dwóch rabatach rosną truskawki, a na kolejnych dwóch rabarbar.

Naturalny wybór

Ustawiłem tyczki pod fasolę pnącą odmiany ‘Blauhilde’, która z pewnością nie rosła w wiejskich ogródkach, ale jest bardzo dekoracyjna. Mam też podpórki dla groszków pachnących i miejsce na grządki z kwiatami

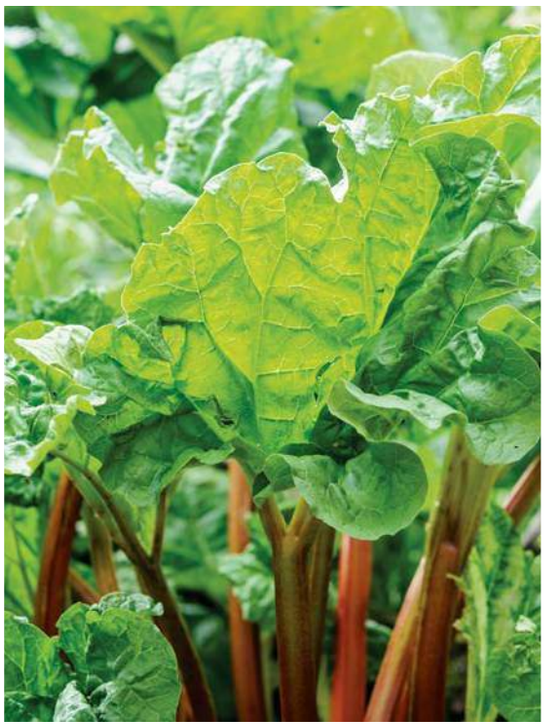

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

NA GÓRZE Groszki pachnące rosną przy leszczynowych podpórkach w kształcie obelisków – to klasyczny element wiejskich ogrodów.

DOLNY RZĄD, OD LEWEJ Gdy postawimy na kwiaty o delikatnych kolorach, rośliny mogą rosnąć gęsto i bujnie, ale efekt będzie wyciszający; Rabarbar produkuje pyszne pędy, ale ma też niesamowite barwy i architektoniczną wręcz formę; Drzewka owocowe zapewniają stałą strukturę i coroczne zbiory.

eprasa.pl 58109c4687

Rośliny do wiejskich ogrodów – posiej je teraz

Łącz ze sobą kolorowe rośliny jadalne i proste w uprawie kwiaty, a uzyskasz atmosferę ogrodu wiejskiego

■ Laki

Co zrobić Posiej dwuletnie laki na tymczasowe miejsce; jesienią przesadź je na docelowe stanowisko.
Kiedy zakwitnie? Roślina wytwarza pachnące kwiaty od marca do maja.

■ Burak liściowy

Co zrobić Siej bezpośrednio do gruntu od teraz do końca lata w słonecznym, osłoniętym miejscu.
Kiedy plonuje? Zbieraj przez cały rok oprócz zimy. Zbieraj liście, gdy są młode.

■ Naparstnica

Co zrobić To roślina dwuletnia – posiej ją do małych doniczek i przesadź wiosną na docelowe miejsce.
Kiedy zakwitnie? Wysokie pędy są pełne różowych i białych kwiatów właśnie o tej porze roku.

■ Sałata 'Lollo Rossa'

Co zrobić Siej partiami od teraz przez całe lato w słońcu i częściowym cieniu.
Kiedy plonuje? Zbierzesz piękne główki po sześciu tygodniach od wysiewu.

■ Orlik

Co zrobić Posiej nasiona tam, gdzie rośliny mają zakwitnąć. Nie dopuść do przesuszenia siewek.
Kiedy zakwitnie? Bujnie kwitnie od kwietnia do czerwca.

■ Jarmuż

Co zrobić Siej w tym miesiącu do przepuszczalnej, żyznej gleby.
Kiedy plonuje? Zbieraj fioletowozielone liście od jesieni do wiosny.

■ Niezapominajka

Co zrobić Posiej nasiona rzutowo tam, gdzie rośliny mają zakwitnąć wiosną kolejnego roku.
Kiedy zakwitnie? Obłoki niebieskich kwiatów cieszą oko w kwietniu, maju i czerwcu.

■ Burak na cięte listki 'Bulls Blood'

Co zrobić Siej partiami do gruntu od teraz do października. Wycinaj wyrośnięte liście.
Kiedy plonuje? Tnij, gdy liście mają 10 cm wysokości. Roślina będzie produkować nowe liście.

ciętymi. Niektóre warzywa, np. burak liściowy i zwykły, kapusta czerwona, jarmuż, sałata 'Red Salad Bowl' i gatunki należące do rodziny baldaszkowatych, np. koper i koper włoski, świetnie wyglądają z typowymi dla stylu wiejskich ogródków naparstnicami, orlikami, przywrotnikiem, goździkami, malwami, łubinami, ostróżkami, floksami i różami. Nie ma powodu, aby pozbawiać się brukselki, marchewki i rzepy, o ile tylko nie ucierpią w konkurencji z kwiatami czy nie będą wyglądały w ich towarzystwie zbyt perwersyjnie.

Przy porzeczkach zasadziłem dwanaście róż – wybrałem je ze względu na śliczne różowe kwiaty. Zasadziłem też bzy, jaśminowiec, pięciornik, budleję, lawendę, powojnik i inne gatunki, jakie podpowiedziała mi wyobraźnia.

Ale nic specjalnie wyszukanego. Ogród w wiejskim stylu to nie miejsce na rośliny egzotyczne, choć nie trzeba też go traktować jak świątyni roślin rodzimych. Chodzi jedynie o to, aby sadzić znajome gatunki, kierując się łatwością ich uprawy i względami praktycznymi. Rośliny pozyskane od przyjaciół i przyniesione do domu w kawałku wilgotnej gazety pewnie sprawdzą się lepiej, niż kosztowne nabytki z centrum ogrodniczego czy szkółki. Powinny być równie lubiane jak ukochany fotel.

Doroczne świętowanie

W ogrodach wiejskich ważne są nie tylko zapewniające strukturę krzewy kwitnące i byliny, ale też rośliny jednoroczne i dwuletnie. Są tanie, mają kwiaty w żywych barwach, zawsze rosną szybko i wypełniają wolne miejsca, zapewniając prawdziwą bujność. Rośliny dwuletnie takie jak laki, naparstnice, bratki, niezapominajki, dzwonki, malwy i goździki mogą rosnąć w towarzystwie brukselek i porów.

Odporne rośliny jednoroczne takie jak groszki pachnące, aksamitki, maki, czarnuszka, smagliczka, chabry, ostróżki i ślazówka nadają się idealnie, bo można je siać bezpośrednio do gruntu, co pozwala uniknąć kosztu uprawy sadzonek pod okryciem.

Idea zakładania ogrodu tego typu od zera jest obca jego duchowi. Tu ciągle coś się dzieje. Gdy chcesz uzyskać jak najwięcej plonów, ziemia nie może leżeć odłogiem. Jeśli nie stać cię na róże, uprawiaj warzywa korzeniowe. Gdy czekasz, aż krzewy się rozrosną, dodaj rabatom obfitości, sadząc groch i fasolę. Taki ogród zmienia się zauważalnie i naturalnie z roku na rok. Ale mam nadzieję, że jego duch będzie tam stale obecny.

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; TORIE CHUGG; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 58109c4687

Bogactwo kształtów i rozmiarów

Mają różne kształty i rozmiary oraz nie wymagają skomplikowanej pielęgnacji – kaktusy i inne sukulenty to doskonałe rośliny domowe

W pierwszym z dwóch artykułów Joe Bagley odkrywa cudowny i zaskakujący świat kaktusów i innych sukulentów, przedstawiając 12 ulubionych gatunków i wyjaśnia, dlaczego warto mieć je w domu

Dorastając zachwycałem się kaktusami i sukulentami, które dumnie rosły na parapetach w domu mojej babci. Jednym z okazów, który zawsze się wyróżniał, był kaktus bożonarodzeniowy, który miał grubo ponad 50 lat. Po śmierci babci w 2017 roku stałem się posiadaczem tego majestatycznego okazu, co uświadomiło mi, jak ta fascynująca grupa roślin domowych może z łatwością stać się wzruszającą pamiątką rodzinną, cenioną przez wiele przyszłych pokoleń.

Aby odkryć ich potencjał, zapamiętaj tylko jedno proste słowo – zaniedbanie. Te rośliny są najlepszym przykładem na to, jak przetrwać w zmiennym środowisku, więc wszystko, co musisz im zapewnić, to słoneczny parapet i podłoże, które dobrze przeschnie zanim ponownie je nawodnisz.

W tym miesiącu wybrałem 12 klasycznych kaktusów i sukulentów, a także kilka niezwykłych ciekawostek, które każdy miłośnik roślin powinien dodać do swojej kolekcji.

Joe Bagley jest ekspertem od roślin doniczkowych i prezenterem Gardeners' World Live od 2021 r. Zobacz go na scenie programu i naucz się więcej na temat roślin domowych na stronie ***www.ukhouseplants.com***

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Kaktusy

Dzięki ogromnej różnorodności kształtów, rozmiarów i faktur każdy znajdzie coś dla siebie

Kaktusy są zaliczane do sukulentów ze względu na zdolność gromadzenia wody w swoich tkankach dla ochrony przed suszą i silnym wiatrem. Ale mają też cechy, które odróżniają je od innych członków tej dużej grupy. Na początek kaktusy – czyli gatunki z rodziny kaktusowatych – są jedyną rodziną roślin, która posiada areole, z których wyrastają ostre ciernie zwane też glochidami, pokrywające korpus całej rośliny. Te kłujące szczecinki nie tylko chronią kaktusy przed spragnionymi wody zwierzętami, ale z botanicznego punktu widzenia są też klasyfikowane jako zmodyfikowane liście, które zmniejszają siłę wiatru i rozpraszają promienie słoneczne docierające do skórki rośliny.

Równie interesujące są też inne sukulenty. Jedne wytwarzają bulwy podobne do ziemniaków, które magazynują energię pod ziemią (zamiokulkas), podczas gdy inne (grubosz i eszeweria) potrafią się rozmnożyć z pojedynczego liścia odłamanego przez pasące się zwierzę.

▶ Kaktus-patyczak Ripsalis (*Rhipsalis paradoxa*)
To fantastyczna roślina pnąca, zdecydowanie łatwa w uprawie ze względu na tolerancję na suszę. Nowe spłaszczone liście wyrastają z poprzednich pod różnymi kątami, a łodygi tworzą strukturę przypominającą łańcuch, która przyciąga wzrok, a także zapewnia roślinom doskonałą zdolność do rozwoju przy różnym oświetleniu.

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; GETTY/FIRDAUSIAH MAMAT

eprasa.pl 58109c4687

▲ Kaktus-staruszek *Espostoa lanata*

Espostoa to z pewnością najbardziej owłosiona roślina na tej liście; kaktus-staruszek, który łatwo jest uprawiać w zamkniętych pomieszczeniach. Każde pasmo włosowatych cierni może mieć nawet 1,5 cm długości. Razem tworzą miękką osłonę wokół kaktusa, redukując przenikanie promieni słonecznych do korpusu rośliny i zmniejszając w ten sposób ryzyko poparzenia słonecznego i odwodnienia.

▶ Kaktus-mózg Mamilaria gęstokolczasta (*Mammillaria spinosissima cristata*)

Czasami pojawiają się w centrach ogrodniczych, ale szybciej złapiesz jedną z tych piękności w Internecie. W przeciwieństwie do większości innych mieszkańców pustyni, ten gatunek rozwija się powoli, ale rosnąc zawsze tworzy faliste zwoje, więc z pewnością będzie cię zachwycać przez długie lata.

◀ Królowa jednej nocy Epifylum ostropłatkowe (*Epiphyllum oxypetalum*)

W porównaniu do kaktusa bożonarodzeniowego, ten tropikalny kaktus jest szybko rosnącą i łatwą w pielęgnacji rośliną, która będzie dobrze wyglądać w każdym domu. Pachnące kwiaty pojawią się każdej wiosny na dojrzałych roślinach. Wypełniają pomieszczenie słodkim, aromatycznym zapachem, którym wszyscy mogą się cieszyć. Jednak trzeba być szybkim, ponieważ kwiaty otwierają się tylko na jedną noc, a następnego ranka więdną.

eprasa.pl 58109c4687

Sukulenty

Przystosowały się do wzrostu w suchych warunkach, więc wymagają mało pielęgnacji

▲ Drzewko szczęścia Grubosz jajowaty (*Crassula ovata*)

Grubosze mogą być najwspanialszą rodzinną pamiątką. Ich zdolność do stałego wzrostu przez całe dziesięciolecia nie ma sobie równych, ale nie wypełnią twojego domu gąszczem pędów. Przy tempie wzrostu 5-7 cm rocznie, dwudziestoletni okaz osiąga wysokość i szerokość około 1 m.

▲ Albuka spiralna (*Albuca spiralis*)

Ten pochodzący z Republiki Południowej Afryki sukulent jest powszechnie znany ze swoich zwiniętych do wewnątrz liści, które wyrastają ze środka tworząc rozetę. Od czasu do czasu pojawia się w centrach ogrodniczych w cenie zaledwie około 5 funtów za sztukę, ze względu na skłonność do przechodzenia latem w fazę spoczynku. Zostaw roślinę w ziemi i doniczce, tylko przenieś ją do chłodnego pomieszczenia ze skąpym oświetleniem i trzymaj tam do początku listopada, aż rozpocznie kolejny sezon wzrostu.

▲ Zamiokulkas zamiolistny (*Zamioculcas zamiifolia*) 'Raven'

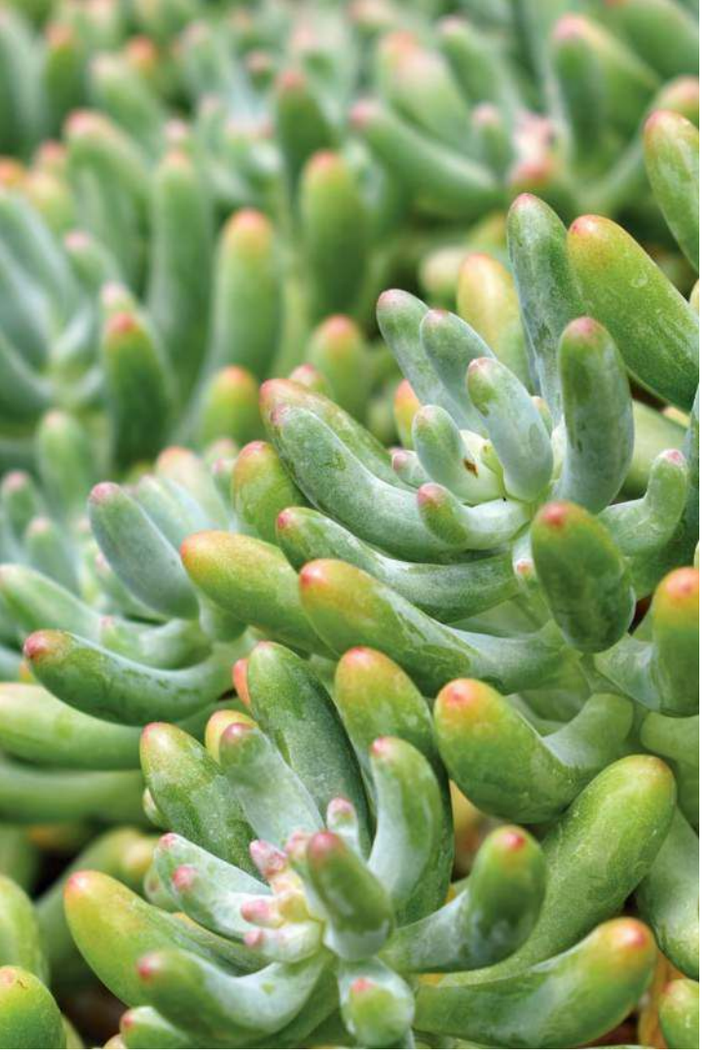
Zamiokulkasy są uprawiane komercyjnie w Europie od ponad 20 lat, ale odmiana 'Raven' wciąż jest nowinką wśród kolekcjonerów roślin doniczkowych. Cechuje się typowymi błyszczącymi liśćmi, jakie mają wszystkie zamiokulkasy, ale ma głębszy zielony odcień, który w odpowiednim świetle wygląda jakby był czarny. Jedna z najłatwiejszych roślin dla zapominalskich, która potrzebuje solidnego podlewania tylko raz w miesiącu.

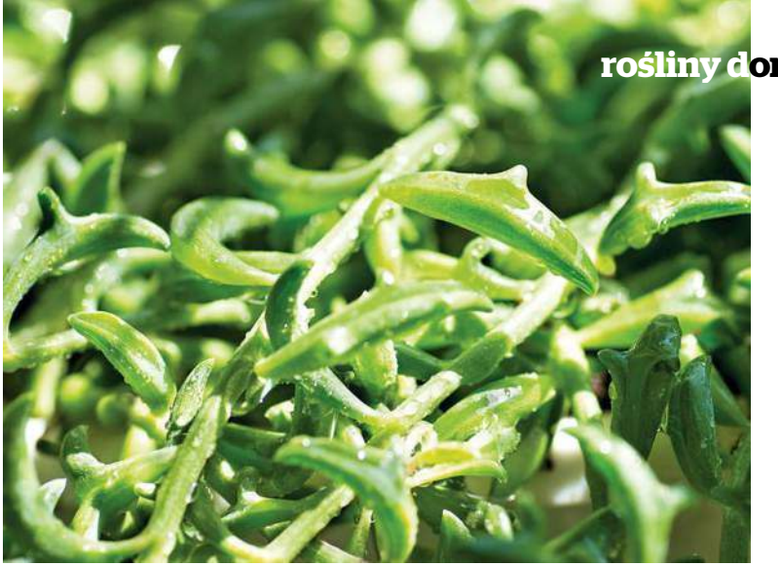

◀ Wilczomlecz trójżebrowy (*Euphorbia trigona*)

Na tej liście to sukulent który jest najbardziej podobny do kaktusa. Można go kupić w większości centrów ogrodniczych i w różnych rozmiarach. Najmniejsze okazy mają zwykle około 20 cm, większe zaś mogą osiągać nawet do 1,5 m wysokości. Niezależnie od wielkości, zapewnij mu słoneczne miejsce i podlewaj od czasu do czasu – tylko tyle trzeba, by niezawodnie rósł.

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM. Z PODZIĘKOWANIAMI DLA WEST DEAN GARDENS, OBOK CHICHESTER, WEST SUSSEX

◀ Rozchodnik (*Sedum × rubrotinctum*) 'Aurora'

Urocza, prosta w obsłudze i kolorowa mała roślina, która pochodzi z Meksyku, gdzie rośnie w szczelinach granitowych klifów. Jeśli chcesz ją rozmnożyć, zrób tak, jak rozmnaża się w naturze – silne wiatry i zwierzęta odłamują jej liście. Po prostu ułóż oderwane liście na powierzchni ziemi do kaktusów i sukulentów, a po kilku dniach pojawią się korzenie.

▲ Dendroforbium (*Dendrophorbium peregrinum*)

To jedna z rzadszych roślin domowych, ale zyskała popularność ze względu na swoje piękno i delikatność. Liście kształtem przypominają sylwetki delfinów. Może przyrastać około 10-12 cm długości rocznie (czyli około ośmiu „delfinów"), a wiosną pojawiają się małe czerwono-bursztynowe kwiaty.

▲ Język teściowej Sansewieria gwinejska (*Sansevieria trifasciata*) 'Laurentii'

Cieszy się reputacją rośliny trudnej do zabicia i toleruje różne oświetlenie, więc niezależnie od tego, jakie pomieszczenie wybierzesz, będzie w nim dobrze rosła. To kolejny świetny przykład rośliny, która przy odpowiedniej pielęgnacji – niewielkim nawożeniu i podlewaniu od czasu do czasu – przeżyje kilkadziesiąt lat.

▼ Żyworódka (*Kalanchoe × houghtonii*)

Wciąż uczysz się zasad rozmnażania sukulentów? Brzeg każdego liścia tej rośliny jest porośnięty setkami małych rozmnóżek, które odrywają się przy najlżejszym dotknięciu. Ze względu na imponującą zdolność tych małych roślin do szybkiego ukorzeniania się, roślina ta została obecnie sklasyfikowana jako chwast w krajach, w których jest uprawiana na świeżym powietrzu.

Gdzie kupić

Kaktusy i sukulenty świetnie się sprzedają, więc pojawią się w prawie wszystkich punktach sprzedaży detalicznej, od centrów ogrodniczych po sklepy z materiałami budowlanymi, a nawet małe sklepiki – ale zanim je kupisz pamiętaj, aby wcześniej sprawdzić, czy nie doskwierają im typowe problemy, takie jak wełnowce, tarczniki czy zgnilizna korzeni.

- Szukaj na **eBay**, **Etsy** lub **olx**, aby znaleźć sadzonki rzadszych okazów, ale najpierw zawsze sprawdź czy sprzedawca jest zweryfikowany
- Hortologiy, **www.hortology.co.uk**
- Prick London, **www.prickldn.com**
- Jeśli chcesz spróbować uprawy z wysiewu nasion, firma **Thompson & Morgan** sprzedaje paczki nasion za około 3 funty

ZDJĘCIA: GETTY/MELANIE DAWN HARTER, PRANGKUL RUANGSRI, SEVEN75; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

CZĘŚĆ 5

Zakładanie ogrodu: BIESIADOWANIE POD CHMURKĄ

W końcu mamy słoneczne dni i ciepłe wieczory - pora sprawić, aby w ogrodzie świetnie się ucztowało, świętowało i urządzało przyjęcia - pomoże nam w tym **Alan Titchmarsh**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

Porządne meble, spora ilość cienia i duży taras to idealne miejsce do przyjmowanie gości

„Ogród to miejsce, w którym przeżywamy warte zapamiętania dobre chwile – jemy, pijemy i śmiejemy się z najbliższymi”

eprasa.pl 5910034687

Dzięki zasadzeniu roślin przy krawędzi tarasu, zyskujemy poczucie intymności, jakiego nie zapewnia sam trawnik

Z mojego doświadczenia wynika, że wspólny kłopot to kłopot, którego nie da się rozwiązać do wieczora, ale ogród dzielony z innymi to ogród dający maksymalnie dużo radości. Jaki ma sens ciężka praca, jeśli jej owocami nie możemy dzielić się z rodziną i przyjaciółmi? Ogród – zwłaszcza w miesiącach letnich – to miejsce, w którym przeżywamy warte zapamiętania dobre chwile, jemy, pijemy i śmiejemy się z najbliższymi, którzy często podziwiają nasze osiągnięcia, sprawiając, że się rumienimy.

Ogrody zakładane również z myślą o życiu towarzyskim dają ogromną radość. Jeśli zakładając ogród, myślimy też o możliwości jedzenia pod chmurką, zapraszania na drinka przyjaciół w letnie wieczory i rodziny na obiad w ciepłe weekendy, wówczas ta przestrzeń ma jeszcze walor dodatkowego pomieszczenia; przestaje być miejscem, do którego wpadamy jedynie po łyk świeżego powietrza przed pracą i po pracy.

Moje doświadczenie pokazuje, że dobrze jest mieć w ogrodzie trzy czy cztery duże i małe miejsca, gdzie można cieszyć się towarzystwem przyjaciół i sąsiadów, gdy wpadną na kawę w ciągu dnia czy szklaneczkę czegoś mocniejszego po południu. Kluczem jest tu różnorodność, a starannie projektując przestrzeń, na pewno znajdziemy miejsce dla gości nawet w najmniejszym ogrodzie.

“Zawsze wybieram słoneczne miejsce: jeśli potrzeba trochę cienia, wykorzystuję parasol ogrodowy lub żagiel z płótna”

Znajdź najlepsze miejsce

Oczywiście łatwiej jest, gdy ogród jest duży, ale nawet na małej działce zwykle znajdzie się miejsce na jedno czy dwa krzesła i stolik typu bistro na poranną kawę czy popołudniowego drinka.

Na maleńkim stoliku między dwoma fotelami z technorattanu przy tylnych drzwiach stoi formowany grab, który dostałem w prezencie, ale w czasie upałów przenoszę go w cień i zastępuję kompozycją sezonową – donicą pelargonii albo misą sukulentów.

Sekret polega na tym, aby można tam się było poczuć jak w idealnym miejscu na randkę. Na etapie projektu zapisujemy, jak pada słońce w ciągu dnia w różnych częściach ogrodu i decydujemy, czy chcemy siadywać w słońcu czy cieniu, rano czy wieczorem.

Do przyjmowania większej liczby gości idealnie nadaje się taras, dlatego sprawdź, czy będzie to miejsce nasłonecznione czy ocienione, aby naprawdę ci odpowiadało.

Osłona przed wiatrem to kolejny istotny czynnik, jaki trzeba wziąć pod uwagę dla własnego komfortu, bo wiatr przewraca nawet ciężkie meble ogrodowe. W wietrzny dzień przejdź się po ogrodzie i sprawdź,

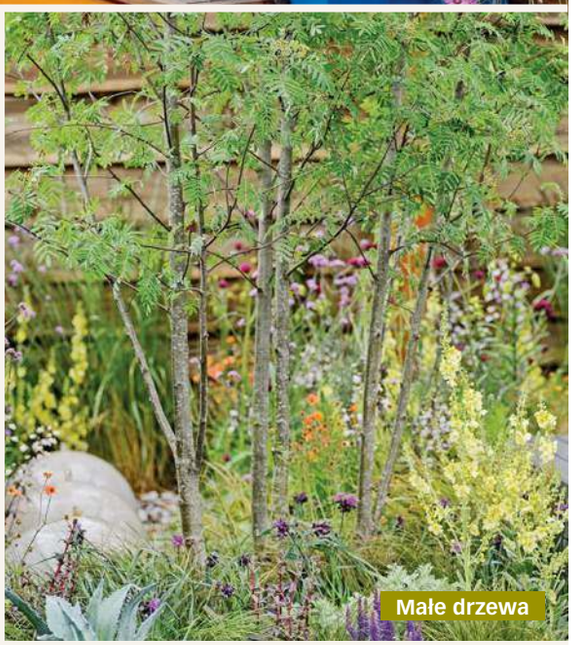
Dzięki zadaszeniu można przyjmować gości od wczesnej wiosny do późnej jesieni

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Pergola

Parasol ogrodowy

Małe drzewa

Jak stworzyć cień

Pięć sposobów na ulgę od upałów w jadalni pod chmurką

■ **Parasole ogrodowe** Są proste i stosunkowo tanie; kolor parasola pomaga stworzyć nastrój. Dostępne są wspaniałe parasole z Indii (z dzwonkami i muszelkami) w odcieniach różu i błękitu, ale jeśli chcesz, aby to kwiaty mówiły za ciebie, wybierz parasol w naturalnym, kremowym kolorze. Porządnie zamocuj go w wypełnionej wodą podstawie, aby nie przewracał się przy najlżejszym wietrze. Złóż parasol, gdy zapowiadane są silne wiatry.

■ **Żagle przeciwsłoneczne** Często mają trójkątny kształt – można je zamocować do słupków pergoli (co pomoże rozwiązać problem sprzątania po gołębiach) lub, używając śrub hakowych, dwoma rogami do muru, a jednym do mocnego słupka. Żagiel warto zdjąć, gdy robi się wietrznie.

■ **Małe drzewka liściaste** Drzewka o luźnej koronie, np. brzozy czy rajskie jabłonie, dają łagodny cień i nie przytłaczają. Zimą, po zrzuceniu liści, nie dają poczucia, że jest ponuro.

■ **Pergole** Pergola porośnięta pachnącymi pnączami, np. pnącą różą czy wiciokrzewem, to sam urok – warto, aby ustawione pod nią meble można było łatwo myć i przestawiać. Wystarczy dobrze wybrać miejsce i meble!

■ **Drzewa parasolowate** Niektóre drzewa można prowadzić tak, aby ich korona miała formę parasola. Nie są to tanie rośliny, ale gdy odpowiednio je przycinamy, są zawsze atrakcyjne.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

„Spraw, aby kącik wypoczynkowy kusił sam w sobie”

gdzie jest stosunkowo zacisznie – to będzie świetne miejsce na ogrodową jadalnię.

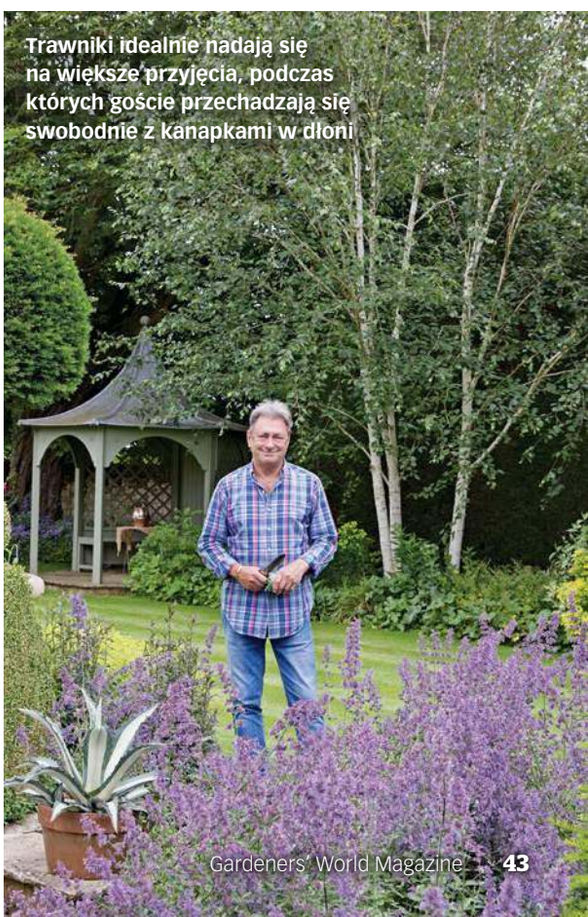
Pamiętaj, że aby usiąść, trzeba wyciągnąć krzesło spod stołu – innymi słowy, dobrze przewidzieć na to odpowiednio dużo miejsca. Pamiętaj też, że łatwiej jest operować meblami i ustawić je równo na powierzchni utwardzonej – płytkach, deskach czy kamiennym dywanie ze żwiru zespojonego żywicą epoksydową. Sam sypki żwir jest stosunkowo tani, ale ustawione na nim stoły i krzesła mocno się chwieją.

Wizja pergoli z pnączami tuż przy stole jest kusząca, ale odradzam jej realizację. Na pergolach chętnie siadają gołębie, które mają bardzo aktywny układ trawienny... – trzeba będzie bezustannie sprzątać.

Podkręć atmosferę

Spraw, aby kącik wypoczynkowy kusił sam w sobie, zachęcając was i waszych gości do wyjścia do ogrodu. Dobierając odpowiednie rośliny, meble i elementy architektoniczne, nadasz poszczególnym miejscom w ogrodzie inną atmosferę. Aby dodać im poczucia intymności, zastosuj osłony lub bujną roślinność – w zasięgu nosa posadź róże, jaśmin i inne pachnące rośliny.

Podział ogrodu na kilka różnych stref z wykorzystaniem żywopłotów, ażurowych kratek, różnego rodzaju płotków

Trawniki idealnie nadają się na większe przyjęcia, podczas których goście przechadzają się swobodnie z kanapkami w dłoni

eprasa.pl 58109c4687

Lekkie fotele i krzesła ułatwiają wybór nowego kącika jadalnego

i osłon tworzy zakamarki idealne do samotnych rozmyślań lub na większe przyjęcia. Gdy meble są stosunkowo lekkie, łatwiej jest zarządzać przestrzenią: składane krzesła można schować, gdy urządzamy przyjęcie na stojąco dla kilkunastu lub więcej osób, a potem znów je rozłożyć na rodzinny obiad czy spotkanie z paroma przyjaciółmi. Jeśli zainwestujesz w cięższe meble z drewna tekowego, trudno je będzie przesuwać – sprawdź też, czy drewno pozyskano z odnawialnych źródeł. Na etykiecie powinna być informacja na ten temat.

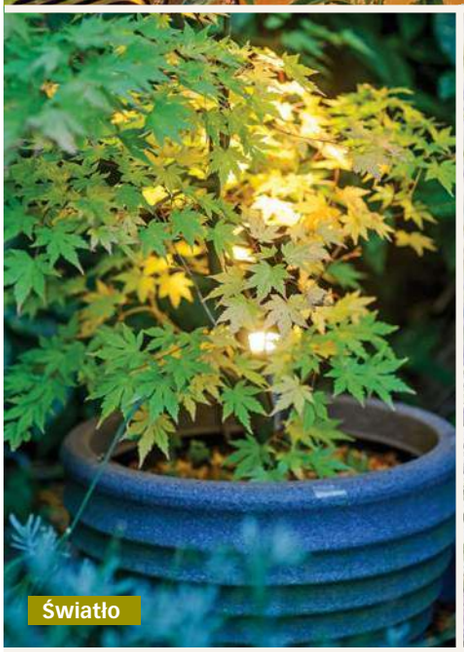
Mam kilka takich ławek w całym ogrodzie, ale stwierdzam, że w naszej głównej strefie wypoczynkowej świetnie sprawdza się okrągły stół z technorattanu ze szklanym blatem: jest atrakcyjny, wygodny i trwały oraz łatwo go w razie potrzeby przenieść. Łatwiej jest też go utrzymać w czystości: wystarczy ciepła woda z mydłem lub myjka ciśnieniowa ustawiona na bardzo niskie ciśnienie.

Na końcach ścieżek mam ławki i pojedyncze krzesła – zachęcają, aby eksplorować ogród, usiąść na chwilę i nacieszyć się tym, co widzimy z innej perspektywy. Osiągnąłem już z żoną kompromis – ławki i krzesła muszą być nie tylko wygodne, ale też ładne.

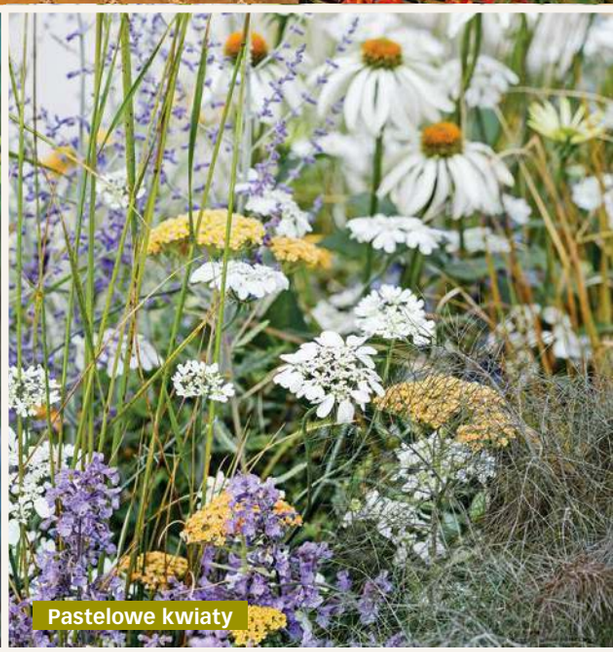
W ciepły letni wieczór ogród może być jak ze snu, ale jest wiele dni, gdy jest po prostu za zimno lub zbyt wietrznie, aby posiedzieć na wolnym powietrzu. Rozważ budowę małej altanki ustawionej tyłem do kierunku, z którego najczęściej wieje wiatr i drzwiami, które można zostawić otwarte w ciepłe dni. Mamy altankę już od piętnastu lat – dzięki niej możemy co najmniej o dwa miesiące dłużej zapraszać gości do ogrodu.

Ogrzewanie

Światło

Pastelowe kwiaty

Zwiększ wieczorną atrakcyjność ogrodu

Niech ogród będzie jeszcze piękniejszy wieczorem

■ **Oświetlenie** Cudowną atmosferę tworzą łańcuchy lampek solarnych i strategicznie rozmieszczone reflektory. Eksperymentuj z nimi, aż będziesz zadowolony z efektu. Reflektory można skierować na drzewa, a łańcuchy zawiesić na gałęziach, ale wyłącz je, idąc spać, aby nie przeszkadzać zwierzętom.

■ **Ogrzewanie** Czy postawisz na palenisko ogrodowe czy tarasowy grzejnik, starannie je wybierz i korzystaj oszczędnie, mając na uwadze koszty dla kieszeni i środowiska. Pamiętaj też, że można się zaopatrzyć w kamizelki i kurtki z wbudowanymi panelami ogrzewającymi!

■ **Rośliny pachnące nocą** Ogrodnicy w pewnym wieku pamiętają maciejkę – jako dzieci kupowaliśmy paczuszki jej nasion. Jej kwiaty nie wyglądają spektakularnie, ale roztaczają niebiański zapach. Wieczorową porą pięknie pachną też wieczornik damski, tytoń, glicynia, jaśmin gwiazdkowy i „nocny floks" (*Zaluzianskya ovata*).

■ **Pastelowe kwiaty** Biel, jasna żółć, pastelowe odcienie niebieskiego i różu lepiej wyglądają wieczorem niż czerwienie, pomarańcze i fiolety, więc postaw na kwiaty w tych barwach przy kąciku jadalnym, bo zwiększą jego wieczorową atrakcyjność.

■ **Grill** Wiem, że przepisy mocno ograniczają korzystanie z grilla, ale grill zachęca nas do dłuższego przebywania na świeżym powietrzu i jest też źródłem ciepła. Pamiętajmy tylko, żeby ustawić go tyłem do wiatru, aby dym nie szczypał w oczy.

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Wydawaj mniej i sadź więcej

Stwórz piękny ogród za niewielką sumę, korzystając z fachowego poradnika Nicka Baileya

Obecnie wszyscy odczuwamy trudności finansowe, ale to nie znaczy, że w konsekwencji ucierpią nasze ogrody. Istnieje wiele sposobów na zdobycie świeżych, nowych roślin i nasion za niewielkie pieniądze lub za darmo. A gdy już się o tym dowiesz, możesz pomóc przyjaciołom i rodzinie oszczędzić fortunę.

Jeśli masz ochotę spróbować swoich sił w rozmnażaniu, stosując kilka prostych, wypróbowanych i przetestowanych technik możesz zaoszczędzić do 99% wydatków na rośliny.

Opcjonalnie, dołączenie do towarzystwa ogrodniczego może zapewnić ci dostęp do wielu bezpłatnych roślin i nasion. Możesz też przeszukać różne media społecznościowe. Istnieje niezliczona ilość grup oferujących bezpłatną wymianę roślin i nasion, a także list prezentów w postaci niewykorzystanych i niechcianych okazów roślin.

A może warto wyjść poza zwykłe źródła? Dołączenie do klubu ogrodniczego zapewnia dostęp do bardzo tanich roślin, a lokalny rynek jest prawie zawsze tańszy niż centrum ogrodnicze.

Istnieje naprawdę wiele sposobów na zdobycie roślin i nasion za darmo lub bardzo tanio. Postępuj zgodnie z moim przewodnikiem znajdującym się na następnych trzech stronach, aby odkryć najlepszy sposób na zwiększenie swoich możliwości przy ograniczonym budżecie.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM, WAX LONDON

Zdobądź więcej roślin za te same pieniądze

Oto 4 sposoby na wypełnienie roślinami ogrodu i domu bez nadwyrężania budżetu

1: Pobierz sadzonki

Jeśli nie próbowałeś do tej pory pobierania własnych sadzonek, możesz być zaskoczony, jakie to łatwe. Kiedy już zrozumiesz technikę, nabierzesz umiejętności, dzięki której wyprodukujesz, powiedzmy, 5 szt. szałwii 'Hot Lips' (o wartości 25 funtów) za nie więcej niż 1 funt. Zrobisz to bez wymyślnego sprzętu – wystarczy, że wykonasz te proste kroki.

- Wcześnie rano zbierz materiał z roślin, takich jak szałwia, fuksja, kalina i trzmielina. Odetnij 20 cm górnych, zdrowych łodyg i włóż je do plastikowej torby z odrobiną wody.
- Doniczki o średnicy 9 cm napełnij po brzegi podłożem bez torfu.
- Wyjmij sadzonki z torebki i odetnij je poniżej oczka na długość 10 cm, a następnie usuń liście z dolnej ¾ długości łodygi. Włóż sadzonkę z boku doniczki tak, aby stykała się ze ścianką po jednej stronie i podłożem po drugiej.
- Umieść plastikową torebkę na górze doniczki, zabezpiecz ją gumką recepturką i postaw doniczkę w spodku z wodą w zacienionym miejscu bez bezpośredniego dostępu światła.
- Regularnie sprawdzaj sadzonki i przesadzaj je, gdy korzenie dosięgną dna doniczki.

Szałwie to idealne rośliny do nauki pobierania sadzonek

Nawet wieloletnie trawy, takie jak ostnica cieniutka (*Stipa tenuissima*), można tanio otrzymać z nasion

Przygotuj plastikową torebkę, aby sadzonki miały jak najkrótszy, kilkusekundowy kontakt z powietrzem

2: Dziel rośliny zielne

To zdecydowanie najoszczędniejsza i najłatwiejsza ze wszystkich technika rozmnażania. Podział polega po prostu na rozdzieleniu bylin na mniejsze części. Działa w przypadku wszystkich rodzajów roślin, w tym u kocimiętki, nawłoci, przegorzanów, miskantów i krwawników. Na przykład dzielżany, które pięć lat temu kosztowały cię 6 funtów, można jesienią lub wiosną podzielić na 10 części, tworząc w ten sposób rośliny o wartości 60 funtów zupełnie za darmo! Jest to bardzo przydatna technika, jeśli chcesz rozmnożyć roślinę i posadzić ją w wielu miejscach na rabacie, albo stworzyć z nich obwódkę.

- Zacznij od wykopania całej bryły korzeniowej i wyjmij ją z ziemi za pomocą szpadla lub wideł.
- Następnie za pomocą dwóch par wideł, szpadla lub dużego noża podziel korzenie lub dowolne kłącze na kawałki o wielkości litrowej doniczki, upewniając się, że masz jak najwięcej nieuszkodzonych korzeni.
- Nowe sadzonki można teraz umieścić w doniczkach w bezotorfowym podłożu lub posadzić bezpośrednio w ogrodzie.

Dziel rośliny, aby zaoszczędzić pieniądze i aby lepiej rosły

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/URBANCOW; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

3: Rozpocznij uprawę roślin z nasion

Uprawa z nasion to bez wątpienia okazja stulecia, jeśli chodzi o produkcję roślin. Drobnolistna trawa ozdobna ostnica cieniutka (*Stipa tenuissima*) może kosztować około 12 funtów w 2-litrowej doniczce, podczas gdy z opakowania nasion o wartości 3 funtów można z łatwością otrzymać 100 roślin. Opisana metoda działa w przypadku większości nasion roślin jednorocznych, wieloletnich i dwuletnich.

- Przygotuj doniczkę lub kuwetę na nasiona, wypełniając ją do wysokości 1 cm od góry wypoziomowanym, utwardzonym, niezawierającym torfu podłożem.
- Wsyp nasiona w zagłębienie dłoni i postukaj dłonią, aby równomiernie rozprowadzić je po podłożu.
- Powierzchnię podłoża (o ile na opakowaniu nie podano inaczej) przykryj 2 mm warstwą przesianej ziemi lub wermikulitu.
- Doniczkę lub kuwetę ustaw w wodzie do momentu nawodnienia powierzchni, następnie przenieś do mnożarki, aby nasiona wykiełkowały.
- Gdy pojawią się liście, wyjmij doniczkę lub kuwetę z nasionami z mnożarki, a następnie, gdy pojawią się pierwsze prawdziwe liście, przepikuj rośliny do małych doniczek, gdzie będą dalej rosły.

Doniczki zajmują mniej miejsca niż kuwety

Rośliny o mięsistych korzeniach często trzeba dzielić szpadlem lub nożem

Inni ogrodnicy mogą mieć zapas roślin na handel, do sprzedaży lub rozdania

4: Ratowanie roślin i podarunki

Doświadczeni ogrodnicy szybko dowiadują się, jak, kiedy i gdzie złapać okazję. Mój przyjaciel sprawdzał, w który dzień supermarket przeceniał asortyment roślin i zawsze był pierwszą osobą, która wpadała do sklepu i łapała okazję. To tylko jedna z technik, ale jest ich o wiele więcej.

- Sprawdź przecenione stoiska z roślinami w lokalnym centrum ogrodniczym. Rośliny zielne mają tu często najlepszą cenę, więc po prostu sprawdź, czy mają zdrowe korzenie, a zgarniesz nie lada okazję.
- Targi i kiermasze (nie tylko roślinne) to jeden z najtańszych sposobów pozyskiwania roślin. Z mojego doświadczenia wynika, że większość roślin jest o 20-50% tańsza niż te w centrach ogrodniczych.
- Przystąpienie do lokalnego klubu ogrodniczego to świetny sposób na znalezienie tanich i bezpłatnych roślin dzięki comiesięcznemu grafikowi uprawy i letnim kiermaszom roślin.
- Przydrożne stragany z roślinami, wyprodukowanymi przez ogrodników-amatorów są prawie zawsze okazją do zakupu roślin, często o 40-60% tańszych niż ich szkółkarskie odpowiedniki.
- Wydarzenia związane z wymianą nasion odbywają się w całej Wielkiej Brytanii. Po prostu wpisz w wyszukiwarce zapytanie: „wymiana nasion" w poszukiwaniu lokalnej imprezy i nie martw się, jeśli nie masz nasion na wymianę – w zamian możesz po prostu przekazać niewielką darowiznę pieniężną.

Zamień niechciane nasiona na te, które chcesz uprawiać

eprasa.pl 58109c4687

Katalog pomysłów na tanie rośliny

Jako naród ogrodników jesteśmy obdarzeni wieloma możliwościami pozyskiwania niedrogich, a nawet bezpłatnych nasion i roślin. Oto kilka przydatnych organizacji i źródeł, które mogą pomóc ci zaoszczędzić pieniądze na roślinach

ZDJĘCIA: GETTY/GEOM/CREATIV STUDIO HEINEMANN/JOHNGOLLOP

Towarzystwo Ogrodów Alpejskich (*Alpine Garden Society*)

Dołączając do Alpine Garden Society – jest to jedna z największych organizacji zajmujących się wymianą nasion na świecie. Członkowie mogą przekazywać i otrzymywać nasiona oraz korzystać z wielu innych dobrodziejstw.
www.alpinegardensociety.net

Szkocki Klub Ogrodów Skalnych (*Scottish Rock Garden Club*)

Ta organizacja członkowska, założona w latach trzydziestych XX wieku, zapewnia bezpłatną usługę wymiany nasion.
www.srgc.net

Ogród Organiczny (*Garden Organic*)

Ta brytyjska organizacja zajmuje się ogrodnictwem ekologicznym, oferując członkom mnóstwo korzyści, a na stronie internetowej znajduje się przydatny kalendarz wymiany nasion w całym kraju.
www.gardenorganic.org.uk

Nasienna Niedziela (*Seedy Sunday*)

Organizacja z siedzibą w Brighton zajmująca się przygotowywaniem imprez wymiany nasion.
www.seedysunday.org

Dziedzictwo Roślinne (Plant Heritage)

Ta niezwykła organizacja zajmuje się ochroną odmian roślin ogrodowych. Będąc jej członkiem, masz dostęp do bezpłatnych roślin w ramach corocznej wymiany roślin.
www.plantheritage.org.uk

Narodowy Program Ogrodniczy (*National Garden Scheme*)

Ta organizacja charytatywna ułatwia otwieranie lokalnych ogrodów dla publiczności. Zwykle możesz wejść za kilka funtów, ale możesz zaoszczędzić o wiele więcej na okazyjnych roślinach, wyhodowanych na sprzedaż.

Gratisy w internecie

Na wielu stronach, takich jak OLX, znajdziesz osoby oferujące darmowe rośliny i nasiona. Zwykle wystarczy zapłacić tylko za przesyłkę i opakowanie, a jeśli jest to oferta lokalna, możesz odebrać rośliny osobiście.
www.olx.pl

Lokalne święta i festyny

To świetne miejsca, w których można znaleźć okazje. Lokalni ogrodnicy-amatorzy i małe lokalne szkółki często sprzedają swoje produkty za mniej niż połowę ceny większych sprzedawców detalicznych.

Centra ogrodnicze i szkółki

Na koniec każdego sezonu zawsze mają nadmiar zapasów. To prawda, że rośliny nie zakwitną ponownie w tym roku, ale to niewielka cena za byliny, które mogą być przecenione nawet o 90%!

eprasa.pl 58109c4687

Gardens of the Year
COMPETITION 2023

INSPIRUJĄCE OGRODY FINALISTÓW

„Możesz stworzyć coś z niczego i to jest naprawdę magiczne”

Odkryj, jak jedna z finalistek naszego konkursu przekształciła porośnięty bluszczem i zaśmiecony gruzem budowlanym ogródek w miejski azyl dla zapylaczy

ZDJĘCIA JASON INGRAM **TEKST** ADAM DUXBURY

Kayla La Grange i Dave Pearce, Londyn

„Bardzo lubię wyraziste kolory. Jestem też wielką fanką liści – ich kształtów i kontrastujących ze sobą tekstur”

eprasa.pl 5[illegible]

Liczne warstwy listowia i kwiatów – czerwonych i żółtych lilii, fioletowych liści bananowca oraz pomarańczowo wybarwionych kwiatostanów krokosmii – stwarzają efekt kolorowej dżungli

Kayla i jej partner Dave w pełni wykorzystali potencjał małego ogrodu na tyłach domu w północnym Londynie, przekształcając go w zaciszne miejsce będące połączeniem leśnego krajobrazu z roślinnością tropikalną. Kayla – która jest piosenkarką i muzyczką – wykorzystała w ogrodzie swoją wiedzę w zakresie uprawy roślin w pojemnikach, którą nabyła jeszcze w wynajmowanym mieszkaniu. Na końcu ogrodu znajduje się ustronny leśny zakątek, który wabi do siebie zarówno owady, zwierzęta, jak i ludzi. A tuż za tylnymi drzwiami domu znajduje się przytulne, kolorowe miejsce wypoczynku, z którego można podziwiać otaczającą przyrodę.

Jak wyglądał ogród, kiedy się wprowadziliście?

Znaleźliśmy w nim całe mnóstwo bluszczu i wielki przerośnięty figowiec, przez które ogród sprawiał wrażenie ciemnego, poza tym teren był dosyć podmokły. Na tyłach ogrodu znajdowało się mnóstwo gruzu budowlanego, ale było w nim też kilka pięknych perełek, na przykład fatsja i róże pnące. Róże co prawda nie pasują do mojego tropikalnego motywu przewodniego, lecz kwitną tak pięknie, że nie mam serca, żeby je wymienić.

Od czego zaczęliście metamorfozę ogrodu?

Wymieniliśmy wszystkie zepsute ogrodzenia i usunęliśmy bluszcz, który po prostu wszystko blokował. Wymagało to sporo pracy, podobnie jak usuwanie gruzu oraz agrotkaniny. Spędziliśmy sporo czasu na sprzątaniu. Dosyć szybko wykopaliśmy oczko wodne, ponieważ wiedzieliśmy, że chcemy zwabić do ogrodu ptaki. Chciałam, żeby nasz zakątek stał się azylem dla dzikich stworzeń. Udało nam się, każdego ranka mamy tu ptaki.

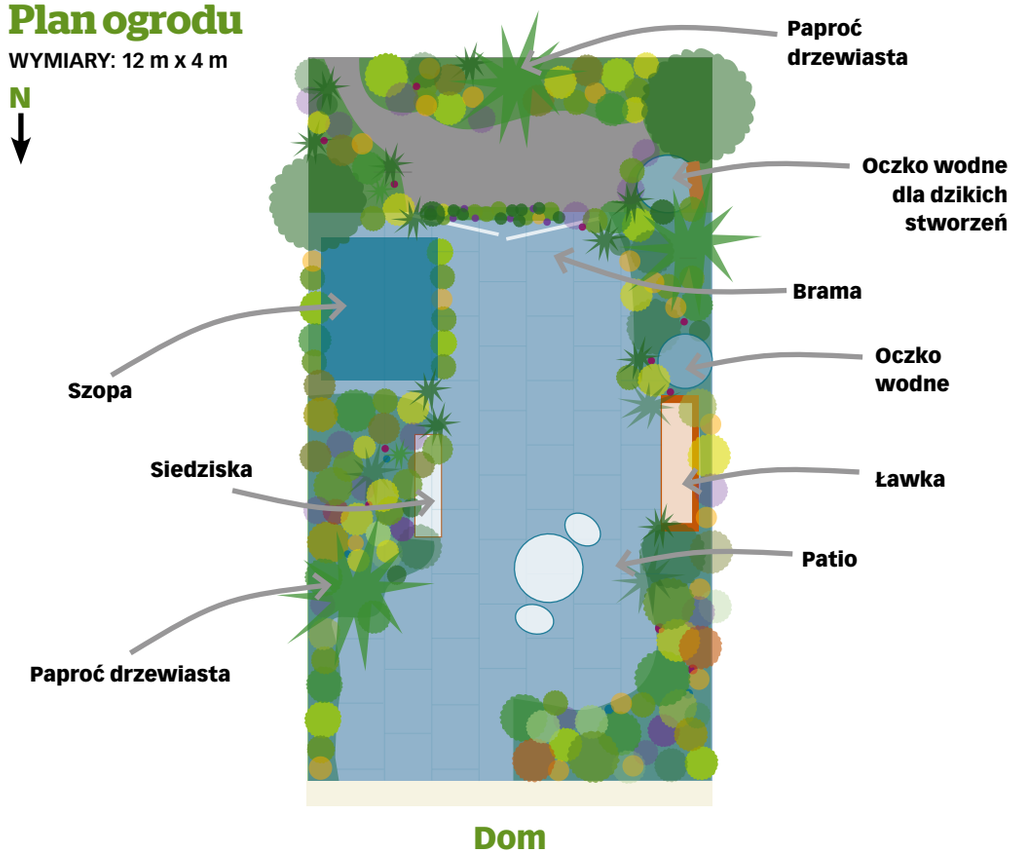
Aby użyźnić ziemię, dodałam do niej obornik i każdej wiosny staram się ją ściółkować. Gleba w naszym ogrodzie jest dosyć kłopotliwa – z jednej strony jest urodzajna, ponieważ liście, które przez wiele lat opadały z tych wszystkich drzew zamieniły się w ziemię liściową. Z drugiej strony, jest piaszczysta i lekka, dlatego bardzo szybko wysycha podczas upałów – chociaż to z kolei działa na naszą korzyść w okresie zimy i wiosny. Zastanawiałam się też, dlaczego moje nasturcje tutaj nie kwitły. A potem usłyszałam Monty'ego w programie „*Gardeners' World*" opowiadającego o tym, że je-

Jeśli od patio zlokalizowanego w tropikalnej części ogrodu będziesz podążać ułożoną z płytek ścieżką, dotrzesz do bramy, za którą znajduje się ukryty azyl dla dzikiej fauny

Plan ogrodu

WYMIARY: 12 m x 4 m

PLAN OGRODU: NEIL DARBY

eprasa.pl 58109c4687

“Atmosfera i wypiętrzone nasadzenia w ogrodzie są cudowne; Kayla i Dave maksymalnie wykorzystują każdy skrawek terenu”

Annie-Marie Powell, sędzia konkursu Ogrody Roku

1. Z wnętrza domu Kayla i Dave mogą podziwiać swój przepiękny ogród, a w cieplejsze dni szeroko otworzyć drzwi tarasowe i wpuścić dziką przyrodę do środka
2. Ustronny zakątek na końcu ogrodu jest prawdziwym skarbem dla dzikich stworzeń
3. Odkąd w ogrodzie powstało oczko wodne, Kayla zauważyła, że pojawia się w nim coraz więcej ptaków

śli posadzimy je w zbyt żyznej glebie, nadmiernie rozrastają im się tylko liście.

Czy otrzymaliście jakąś pomoc od rodziny i przyjaciół?

Nie, sami wszystko zrobiliśmy. Oprócz patio – jego wykonanie zleciliśmy ekipie budowlanej. To już przekraczało nasze możliwości – nie poradziłabym sobie z workiem cementu! Otrzymaliśmy też pomoc przy wypełnieniu oczka wodnego, ponieważ przeczytałam, że nie powinno się w tym celu używać wody z kranu. Dlatego, gdy je zbudowaliśmy – a jest ono większe niż się wydaje – pytałam odwiedzających nas gości: „Chcielibyście przejść się na spacer do parku?” W parku Alexandra Park jest kilka miejsc, gdzie woda po prostu spływa ze wzgórza – wydaje mi się, że pochodzi z naturalnych źródeł – i tworzy kałuże. Zabieraliśmy ze sobą konewki i osobę, która akurat do nas wpadła i razem nosiliśmy wodę do domu.

Mieliście jakiś plan?

Ogród rozwinął się w sposób naturalny. W naszym poprzednim mieszkaniu zaczęłam eksperymentować z sadzeniem roślin i popełniłam wtedy mnóstwo okropnych, paskudnych błędów, a przy tym miałam bardzo zły gust. Po prostu cieszyłam się, że cokolwiek mi wyrosło. Mieszkaliśmy tam przez około sześć lat i z czasem wykształciłam swój własny styl i wyrobiłam lepszy gust, odkrywając przy okazji, że uwielbiam odważne, kontrastujące kolory.

Mam bzika na punkcie liści – ich kształtów i kontrastujących tekstur. W większości są to rośliny tropikalne, które połączyłam z odmianami leśnymi. Ponadto zawsze zadaję sobie pytanie: czy dana roślina przyciągnie pszczoły? Chcę wiedzieć, że ogród daje przyrodzie coś w zamian. Wiedziałam, że chcę stworzyć miejsce, w którym mieszać się będzie roślinność tropików z gatunkami leśnymi, tak by razem tworzyły baśniowy, magiczny klimat.

Opowiedz więcej o waszych nasadzeniach

Wszystko ze sobą mieszam. Staram się uprawiać jak najwięcej roślin z nasion, zwłaszcza warzywa i niektóre kwiaty, takie jak cynia, gaura, ślaz i żmijowiec. Z ostatniego mieszkania zabrałam ze sobą karpy dalii. Podobnie jak paciorecznik, są więc ze mną już od wielu lat. Jeśli chodzi o rośliny z centrum ogrodniczego, to zazwyczaj wybierałam coś, co sprawiało, że pomyślałam „Łał, nigdy

eprasa.pl 58109c4687

❶ Żadna przestrzeń się nie marnuje – płaski dach nad ogrodem został wykorzystany do uprawy owoców i warzyw w pojemnikach

❷ To przytulne siedzisko jest ulubionym miejscem Kayli do czytania

❸ Para stopniowo wypełniła roślinnością każdą przestrzeń

czegoś takiego wcześniej nie widziałam". Na przykład magnolia ze swoimi ogromnymi liśćmi. Nie wiedziałam nawet, że coś takiego istnieje. W tym roku wypuściła dwa kwiaty, wielkie jak talerze.

To zdecydowanie ogród wiosenno-letni. Jednak starałam się również wprowadzić do niego rośliny, które są atrakcyjne zimą. Mam wierzbę babilońską, która zrzuca liście, ukazując swoje poskręcane gałęzie. Poprowadziłam po niej kwitnący zimą powojnik o drobnych kwiatach w kształcie dzwonków. Inną rośliną atrakcyjną zimą jest papirus, który stanowi strukturalny punkt centralny.

Jak to się stało, że zajęłaś się ogrodnictwem?

Wszystko zaczęło się po mojej przeprowadzce do mieszkania w Seven Sisters, do którego przynależał ogródek. Nie było w nim jednak ani jednej rośliny – jedynie betonowy chodnik. To wtedy po raz pierwszy pomyślałam, że to wielka szkoda, miałam tam mieszkać przez kolejnych kilka lat, dlatego powinnam coś tam posadzić. Zrobiłam to, co wszyscy na samym początku – wybrałam się do centrum ogrodniczego i gdy jakaś roślina wydała mi się ładna, kupiłam ją. Jednak niektóre z nich do siebie nie pasowały albo nie lubiły ziemi, którą miałam w ogrodzie – naprawdę popełniłam wszystkie możliwe błędy.

Z czasem jednak popadłam w małą obsesję. Chciałam zrozumieć, dlaczego coś się nie udaje. Wynajmowałam mieszkanie przez siedem lat i z roku na rok to miejsce coraz bardziej przypominało ogród. To był dobry eksperyment, wypróbowałam wówczas mnóstwo rzeczy. Naprawdę chciałam poszerzać swoją wiedzę, dlatego ukończyłam kurs ogrodniczy organizowany przez RHS (Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze).

Powodem, dla którego zaczęłam komponować muzykę było to, że pozwalało mi to na jakiś czas uciec od rzeczywistości. Tworzyłam coś z niczego. I tym właśnie jest dla mnie również ogrodnictwo. Możesz stworzyć coś z zupełnie niczego i chyba nigdy mi się to nie znudzi. To jest po prostu magiczne.

"Ten ogród jest jak z bajki. Kayla stworzyła swój mały raj, który pozwala jej uciec od rzeczywistości"

Nadine Mitschunas, zdobywczyni nagrody jurorów w 2021 roku

eprasa.pl 58109c4687

Kule kolorowych sukulentów unoszą się w morzu ostnicy, w towarzystwie kraspedii i czosnków

eprasa.pl/58109c4687

Rabaty kieszonkowe *pobudzające zmysły*

Obudź wszystkie zmysły dzięki niewielkim, tematycznym rabatom, w których główną rolę pełnią kolory, faktury, dźwięki, smaki i zapachy

TEKST ŁUKASZ SKOP **ZDJĘCIA** BOŻKA PIOTROWSKA

W szędzie tam, gdzie można wygospodarować trochę wolnego terenu, ale gdzie nie da się założyć pełnowymiarowego ogrodu, zmieści się ogródek kieszonkowy. Podobnie jak miejskie parki kieszonkowe, są to po prostu ogrody o małej powierzchni, zwykle nie przekraczające 1000 m^2; chociaż te najmniejsze mogą powstać nawet z kilku zestawionych ze sobą doniczek. Kieszonkowe nasadzenia mają wszystkie zalety swoich dużych odpowiedników – oczywiście poza wielkością. Dzięki małym wymiarom zmieszczą się niemal wszędzie: na niewielkim skwerze w mieście, na działce, przy domu na wsi, a nawet na balkonie. Mogą być też pierwszym krokiem do założenia dużego ogrodu, bo oferują możliwość sprawdzenia swoich ogrodniczych umiejętności bez ryzyka popełnienia dużych błędów.

Idea kieszonkowych nasadzeń pojawiła się także w ubiegłym roku na RHS Hampton Court Palace Garden Festival, jednej z największych ogrodniczych wystaw na świecie. Projektanci wykazali się niezwykłą kreatywnością, rywalizując o prestiżowy medal w kategorii Sensory Pocket Planting (*Sensoryczne Rabaty Kieszonkowe*), a my prezentujemy pięć najciekawszych aranżacji pobudzających i dopieszczających wszystkie zmysły.

Kraspedia kulista doskonale nadaje się na słoneczne rabaty, a także do zasuszania

Zmysłowy dotyk

W oceanie zwiewnych traw dryfują kule kolczastych sukulentów i kuleczki jaskrawych, przypominających guziki kwiatów. Tutaj najważniejszy jest dotyk i wrażenia, jakich nam dostarcza. Ta rabata kieszonkowa czerpie inspirację z rabat preriowych, na których często pojawiają się strzyżone kuliste bukszpany pełniące funkcję mocnych akcentów. Bukszpanowe kule w tym wypadku zastąpione są kulami z sukulentów, które zostały tak zaprojektowane, żeby można było je zabrać i przenieść w cieplejsze, ale przewiewne miejsce na czas zimy. Świetnie sprawdzą się w jasnym atrium lub holu. Nasadzenia, takie jak to są odporne na suszę i wytrzymałe, a jednocześnie łatwo dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Do wszystkich roślin można łatwo dosięgnąć, dotknąć i poczuć ich faktury, aby pobudzić zmysł dotyku.

Wykorzystane rośliny o kontrastujących fakturach, pobudzające zmysł dotyku:

- **Ostnica cieniutka (*Stipa tenuissima*) ‘Pony Tails’**
- **Kraspedia kulista (*Craspedia globosa*)**
- **Czosnek główkowaty (*Allium sphaerocephalon*)**
- **Eszeweria (*Echeveria*) ‘Graptoveria’, ‘Perle von Nurnberg’, ‘Crinoline Ruffles’, ‘Lola’, ‘Big Sam Power Grenade’**
- **Rojnik (*Sempervivum*) ‘Lotus’, ‘Gold Nugget’, ‘Calcaerum’, ‘Rubin, ‘Dippy Dame’, ‘Irazu’**

Projekt **Jodie Chan**

eprasa.pl 581090

Kwiatostany traw jak języki ognia głaszczą kwiaty jeżówki i dzielżanów

Taniec ognia

Rabaty z roślinami w kolorach ognia natychmiast rozpalają zmysły i serce. Ta została zaprojektowana tak, aby zainteresować dzieci i dorosłych, przywabić owady oraz pokazać potężne oddziaływanie natury na nasze zmysły. Przywodzi na myśl łąkę w pełni lata, zachęcając do przeczesywania dłonią miękkich źdźbeł traw. Przyjazne dla dzikiej przyrody wysokie kwiaty, wiechy i torebki nasienne w połączeniu z szumem wiatru w trawach i brzęczeniem pszczół pieszczą i zajmują zmysły. Ręcznie pleciony panel z wikliny w ciepłych, pomarańczowo-żółtych odcieniach ma 2 m wysokości i tworzy zakrzywiony ekran w tle, odzwierciedlający kołyszące i uginające się trawy.

Wykorzystane rośliny o ognistych barwach, pobudzające zmysły węchu i wzroku:

- **Szałwia (*Salvia confertiflora*)**
- **Krwiściąg lekarski (*Sanguisorba officinalis*) ‘Red Buttons’**
- **Dzielżan (*Helenium*) ‘Moerheim Beauty’**
- **Krwawnik (*Achillea*) ‘Walther Funcke’**
- **Uncinia czerwonawa (*Uncinia rubra*) ‘Everflame’**
- **Krokosmia (*Crocosmia*) ‘Spitfire’**
- **Kuklik szkarłatny (*Geum coccineum*) ‘Borisii’**
- **Rudbekia trójklapowa (*Rudbeckia triloba*) ‘Praire Glow’**
- **Wietrznica Lessona (*Anemanthele lessoniana*) ‘Sirocco’**
- **Turzyca ceglasta (*Carex testacea*) ‘Prairie Fire’**
- **Języczka wąskogłówkowa (*Ligularia stenocephala*)**
- **Jeżówka żółta (*Echinacea paradoxa*)**
- **Żuraweczka (× *Heucherella*) ‘Sweet Tea’**

Projekt **Xenia Moseley**

Wiklinowy panel w tle dodaje ognistej rabacie jeszcze więcej dynamiki

Pochodzące z RPA agapanty najlepiej czują się w pełnym słońcu

Rośliny o srebrzystym ulistnieniu są odporne na ostre słońce

Kształt błękitu

Ta utrzymana w niebieskiej tonacji rabata została zainspirowana kolażem-wycinanką *Blue Nude II* autorstwa Henriego Matisse'a, przedstawiającym kobiece ciało w jednolitym błękicie i sylwetkę uzyskaną za pomocą kilku cięć nożyczkami. Rośliny na tej rabacie ukazują często zaniedbywaną inteligencję emocjonalną. Te gatunki ozdobne z kwiatów oraz trawy, które są odporne na zmiany klimatu, odzwierciedlają naturalne spadki nastroju, subtelnie i przejmująco podkreślając problemy związane ze zdrowiem psychicznym, które stanowią dużą część naszego wspólnego ludzkiego doświadczenia. Dobór roślin i ich odpowiednie rozmieszczenie emanuje metaforycznym wsparciem, którego każdy z nas czasami potrzebuje.

Wykorzystane rośliny w odcieniach błękitu, pobudzające zmysł wzroku:

- **Czyściec wełnisty (*Stachys byzantina*)**
- **Mikołajek płaskolistny (*Eryngium planum*)**
- **Przegorzan pospolity (*Echinops ritro*)**
- **Chaber piękny (*Centaurea pulcherrima*)**
- **Agapant afrykański (*Agapanthus africanus*)**
- **Tulbagia fioletowa (*Tulbaghia violacea*) 'Variegata'**

Projekt **Camilla Flint**

eprasa.pl 58109c4587

Źródełko w kamiennej misie jest ozdobą rabaty i poidełkiem dla ptaków

Urzekająca kakofonia

Rośliny rzadko wydają z siebie donośne dźwięki – ale mogą prowokować ich powstawanie. Zmysł słuchu będą pobudzać hałaśliwe trzmiele wydające z siebie basowe buczenie podczas lotu, szelest liści traw poruszanych wiatrem, woda przelewająca się w fontannach i strumieniach czy suche kwiatostany z grzechoczącymi nasionami – np. makówki. Na tej rabacie to dźwięk grał pierwsze skrzypce, a nie tylko urokliwe widoki i kuszące zapachy, którymi zazwyczaj czarują kwiaty. Paleta kolorystyczna ogranicza się do wykorzystania różnych odcieni beżu, bieli i zieleni oraz mocniejszych purpurowych akcentów.

Wykorzystane rośliny prowokujące powstawanie dźwięków oraz pobudzające zmysły węchu i słuchu:

- **Naparstnica purpurowa (*Digitalis ferruginea*)**
- **Szczeć pospolita (*Dipsacus fullonum*)**
- **Czarnuszka damasceńska (*Nigella damascena*)**
- **Mak polny (*Papaver rhoeas*) 'Bridal Silk'**
- **Drżączka średnia (*Briza media*)**
- **Trzcinnik ostrokwiatowy (*Calamagrostis* × *acutifolia*) 'Karl Foerster'**
- **Szelężnik mniejszy (*Rhinanthus minor*)**
- **Jarzmianka większa (*Astrantia major*) 'Abbey Road'**

Projekt **Isabel Devaney**

Metalowe zardzewiałe makówki ozdobią rabatę kiedy te prawdziwe już rozsypią nasiona

eprasa.pl 58109c4687

Uczta dla zmysłów

Oto przykład, jak za pomocą jednej tylko rabaty zaspokoić zmysły wzroku i smaku: najlepiej zabrać je w podróż po całym spektrum kolorowych kwiatów i warzyw. Rzeka kolorów płynie od chłodnych, uspokajających błękitów i fioletów do soczystych, namiętnych czerwieni i jaskrawych pomarańczów, co odzwierciedla ruch oraz zmianę nastrojów i emocji. Rośliny ozdobne i jadalne połączyły siły się, aby mocniej wyrazić kolor i przyciągnąć wzrok.

Rabata została skomponowana w dwóch głównych celach. Po pierwsze, aby złożyć hołd bogatej historii roślin jadalnych, ich zastosowaniom kulinarnym i leczniczym oraz umiejętnościom pobudzania zmysłu smaku. Po drugie, gęste nasadzenia różnorodnych roślin zwiększają żyzność gleby i populacje glebowe mikroorganizmów, działając jednocześnie jako organiczna ochrona przed chwastami, szkodnikami i chorobami.

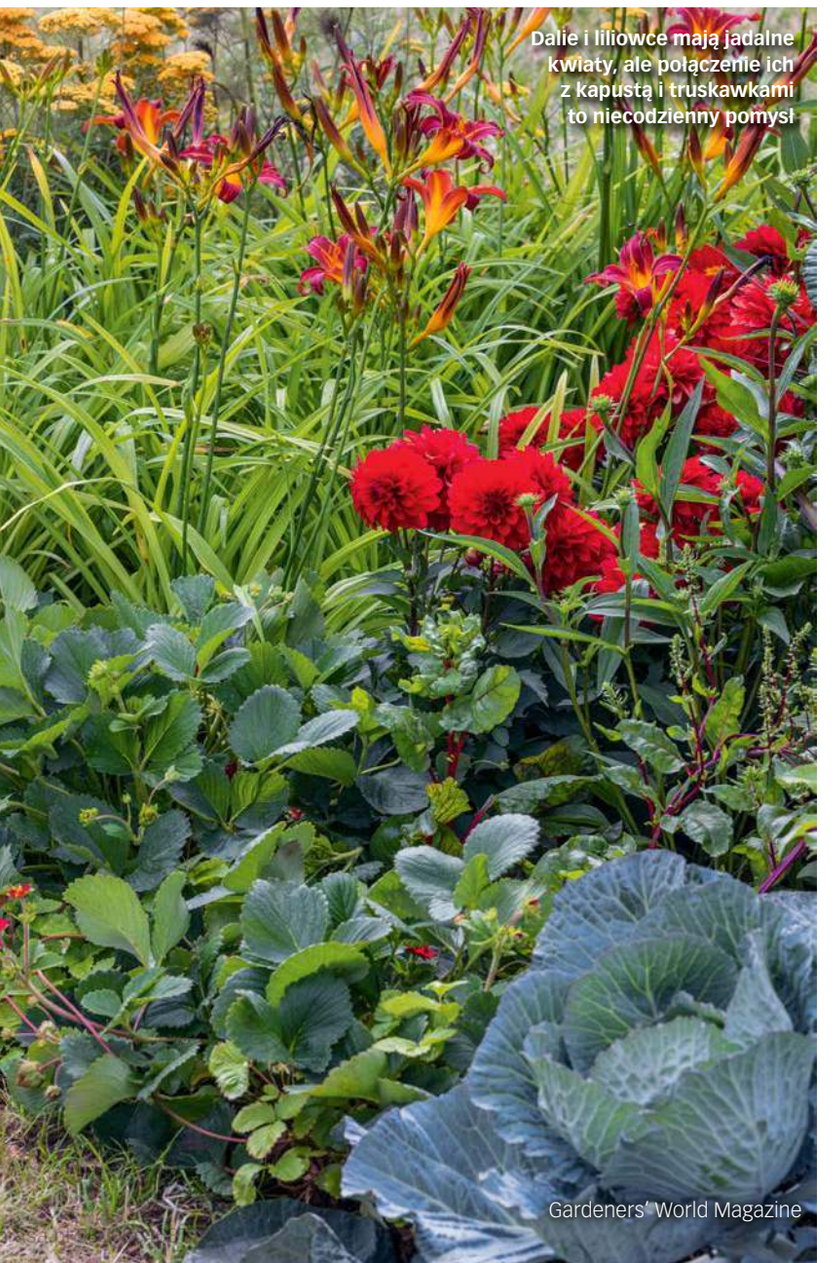
Wykorzystane warzywa i kwiaty jadalne, pobudzające zmysł smaku:

- **Burak zwyczajny (*Beta vulgaris*) 'Rhubarb Chard'**
- **Jarmuż (*Brassica oleracea*) 'Redbor'**
- **Nagietek lekarski (*Calendula officinalis*)**
- **Dalia (*Dahlia*) 'Dark Red'**
- **Truskawka (*Fragaria* × *ananasa*) 'Samba'**
- **Liliowiec (*Hemerocallis*) 'Sammy Russell' i 'Stafford'**
- **Lawenda wąskolistna (*Lavandula angustifolia*) 'Hidcote'**
- **Nasturcja większa (*Tropaeolum majus*)**

Projekt **Deborah Anderson, Lauren Munton** i **John Tolman**

Nasturcje, nagietki, krwawniki, szarłaty i buraki liściowe tworzą razem żółtą rzekę

Dalie i liliowce mają jadalne kwiaty, ale połączenie ich z kapustą i truskawkami to niecodzienny pomysł

Burak liściowy ma jadalne i niezwykle kolorowe ogonki liści

NOWA SERIA

W 2024 roku Katarzyna Bellingham zabiera czytelników „Gardeners' World. Edycja Polska" w podróż do najpiękniejszych i najbardziej niezwykłych angielskich ogrodów. Kolejny przystanek: Coton Manor

Coton Manor

kwintesencja angielskiego ogrodu

Ogród przy posiadłości Coton Manor, rozpościerający się malowniczo w łagodnym krajobrazie hrabstwa Northamptonshire, został okrzyknięty przez BBC jednym z Great British Gardens (Wielkich Brytyjskich Ogrodów) i każdego roku jest odwiedzany przez tysiące ludzi pragnących zanurzyć się w jego wspaniałej atmosferze. To kwintesencja angielskiego ogrodu.

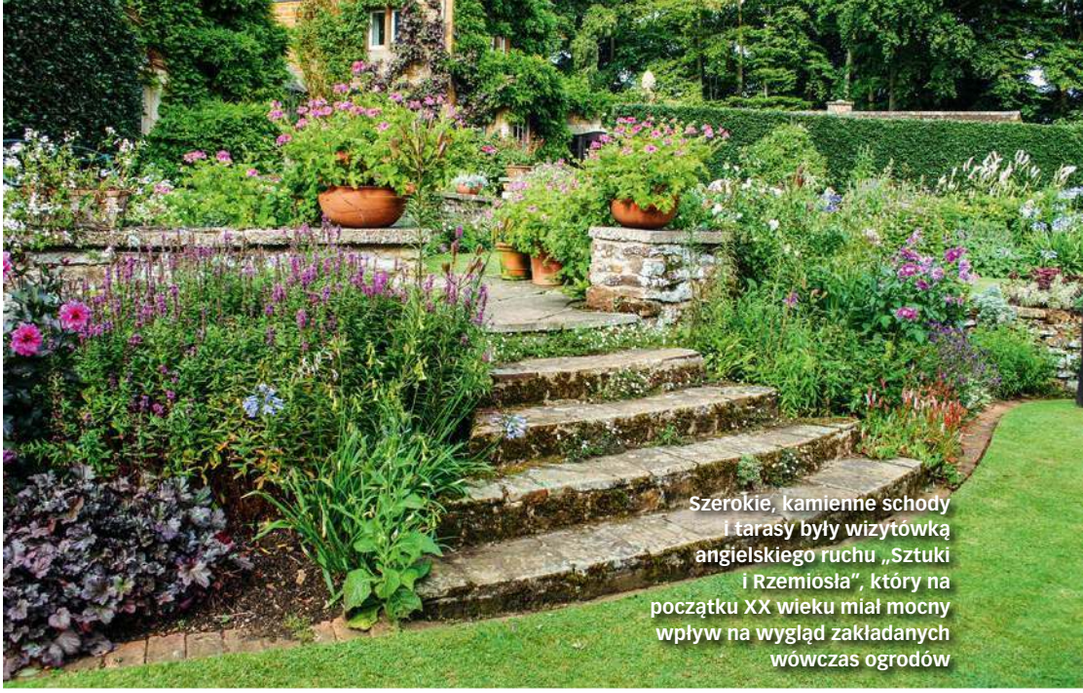
TEKST I ZDJĘCIA KATARZYNA BELLINGHAM

eprasa.pl/58109c4687

Zimozielony żywopłot z ostrokrzewu stanowi obecnie świetne tło dla rabaty bylinowej. Mało kto już pamięta, że kiedyś był granicą ogrodu kuchennego

Kochamy angielskie ogrody za to, że często łączą w sobie formalne ze swobodnym, są ozdobne przez wiele miesiecy, mają bogatą historię i lekko tajemniczą atmosferę. Dodatkowo są dynamiczne dzięki częstemu zastosowaniu w nich licznych elementów wodnych, pięknie odnoszą się do siedlisk naturalnych (szczególnie w ostatnich latach) i ogólnie tworzą prawdziwie harmonijną przestrzeń. Jednym z takich miejsc jest Coton Manor. To cudowne miejsce – przez wiele lat mieszkałam w sąsiedztwie tego pięknego ogrodu i odwiedzałam go regularnie. Na szczęście miałam wykupiony całoroczny karnet, bo dzięki genialnym pomysłom jego właścicielki, Susie Pasley-Tyler, zawsze było co w nim oglądać. Od stycznia do późnej jesieni zachwycało mnie piękno jego kompozycji i różnorodność roślin. Na przełomie wielu lat obserwowałam, jak ogrody rozwijały się, zmieniały – właściciele sami pracowali razem z ogrodnikami, przycinając, odchwaszczając i sadząc lub sprzedając bilety przy wejściu do ogrodu, w kawiarni zawsze można było zjeść pyszne ciasto i napić się herbaty. Często odpoczywając na ławce w cieniu ogromnego orzecha zastanawiałam się, czemu to właśnie ten ogród jest przykładem „prawdziwego angielskiego ogrodu". Jest to przede wszystkim prastare miejsce, o którym wzmianka pojawia się w tzw. Domeday Book, czyli spisie ziem i rezydencji sporządzonym przez Wilhelma Zdobywcę w 1085 roku. Podczas wojny domowej w połowie XVII wieku stara rezydencja została zrównana z ziemią, lecz już w 1662 roku na jej miejscu stanął angielski dwór wiejski, który przez kolejne 200 lat był typowym gospodarstwem rolnym. Dopiero w 1926 roku dom i krajobraz dookoła uległy radykalnej zmianie, gdy pewna Amerykanka o imieniu Elizabeth i jej angielski mąż Harold przenieśli się z Florydy i osiedlili w tym cichym zakątku Northamptonshire.

Szerokie, kamienne schody i tarasy były wizytówką angielskiego ruchu „Sztuki i Rzemiosła", który na początku XX wieku miał mocny wpływ na wygląd zakładanych wówczas ogrodów

W Coton Manor w każdym zakątku ustawia się donice lub skrzynie z agapantami, pelargoniami i innymi egzotycznymi roślinami. Na zimę chowane są do chłodnego tunelu

Susie, obecna właścicielka Coton Manor, od wielu lat poświęca każdy dzień na pracę w ogrodzie. Odchwaszcza, grabi, przycina – wszystko pod okiem głównego ogrodnika Richarda

ZDJĘCIE: AGNIESZKA MAJEWSKA

Pasja ogrodnicza

Elizabeth i Harold Bryant rozbudowali wiejski dwór w Coton, tworząc ze skromnego domu okazałą posiadłość, którą można oglądać do dziś. Wkrótce później na otaczających ją polach uprawnych i na terenie starego ogrodu kuchennego powstały pierwsze części ogrodów ozdobnych, nad którymi opiekę od 1950 roku sprawowali córka Elizabeth i Harolda – Haroldine z mężem Henrym Pasley-Tyler, czyli rodzice obecnego właściciela Ian'a. Haroldine i Henry z pasją i oddaniem kontynuowali pracę swoich rodziców. Założyli w Coton nawet małe zoo i jako jedni z pierwszych w Anglii zaczęli otwierać wrota ogrodu dla zwiedzających. Dziś tę tradycję kultywują Ian z żoną Susie.

Przez kilka ostatnich dekad Susie Pasley-Tyler z każdej strony zmyślnie otula kwiatami swój przepiękny dom – jego mury, wzniesione z bloczków lokalnego piaskowca, porastają aż pod sam dach liczne pnącza (glicynia, róże pnące oraz powojniki), natomiast kamienne tarasy oraz schody są zawsze gęsto obstawione przeróżnymi donicami z pelargoniami i inną roślinnością sezonową. W szczelinach powstałych na przestrzeni wieków w kamiennym patio wyrastają spontanicznie ostrogowce czerwone (*Centranthus ruber*) oraz przymiotno Karwińskiego (*Erigeron karvinskianus*). Kilka kroków dalej dom okalają mniejsze lub większe rabaty ozdobne – każda trochę inaczej zaaranżowana pod względem kolorystycznym. Moja ulubiona to ta purpurowo-biała, na której rosną białe kosmosy z fioletowymi daliami, amarantowymi budlejami oraz szałwiami Amistad.

Jak ukwiecano angielskie ogrody?

Gdy w 1926 roku Harold i Elizabeth Bryant kupili dom w Coton od szkockiego rolnika o ciekawym imieniu i nazwisku Murdo Munro, weszli w posiadanie nie tylko nadgryzionego zębem czasu budynku mieszkalnego, ale również całkiem dobrze prosperującego

eprasa.pl 58109c4687

gospodarstwa rolnego wraz ze zwierzętami, narzędziami i wieloma budynkami gospodarczymi. Tam, gdzie są teraz piękne, kolorowe rabaty, pasły się owce, a w okna farmerskiego domu zaglądały krowy. Dzięki nowym właścicielom folwark Coton (Coton Grange – tak się wtedy nazywał) krok po kroku zamieniał się jednak w luksusową, wiejską angielską rezydencję ze stajniami, powozownią i budynkami dla służby – brakowało tylko ogrodu. Gdy wreszcie po paru latach budowy posprzątano teren, można było zacząć marzyć o kwiatach.

Wcześniej, za czasów rolnika Murdo Munro bydło pasło się przed samym domem, a od niewielkiego ogrodu warzywnego odstraszał je żywopłot z kłującego ostrokrzewu – ten żywopłot rośnie do dziś, a na miejscu warzywnika powstał Ogród Różany (dziś zwany Starym Ogrodem Różanym). Resztę terenu stanowiła rozległa, łagodnie opadająca na południową stronę skarpa, na której było kilka niewielkich stawów połączonych naturalnymi strumieniami. W takim krajobrazie państwo Bryant zaczęli wyznaczać kolejne części ogrodu; robili to oczywiście zgodnie z panującą wówczas modą planowania terenu, według pomysłu słynnej projektantki Gertrude Jekyll. Według Gertrude, bliżej domu miało być najbardziej ozdobnie, a więc przerobiono stary, sąsiadujący z murami domu warzywnik w ozdobne rozarium i wzniesiono w nim niewielką szklarnię. Wnęka utworzona przez dobudówkę od południowej strony domu zapewniała osłonięte miejsce do wypoczynku i posiłków na świeżym powietrzu, a więc to miejsce wyłożono kamiennymi płytami i ozdobiono ukwieconymi donicami.

Raczej nigdy nie dowiemy się czym dokładnie inspirowali się dziadkowie dzisiejszych właścicieli Coton Manor przy zakładaniu ogrodu na terenie dawnego folwarku, ale wpływ Gertrude Jekkyll jest całkiem dobrze widoczny – szczególnie w najbliższym otoczeniu dworu: kamienne patia, schody, murki i przestrzenie pomiędzy nimi są wypełnione kolorowymi kwiatami. Kwitnące gatunki porastają również ściany domu, a nawet żywopłoty!

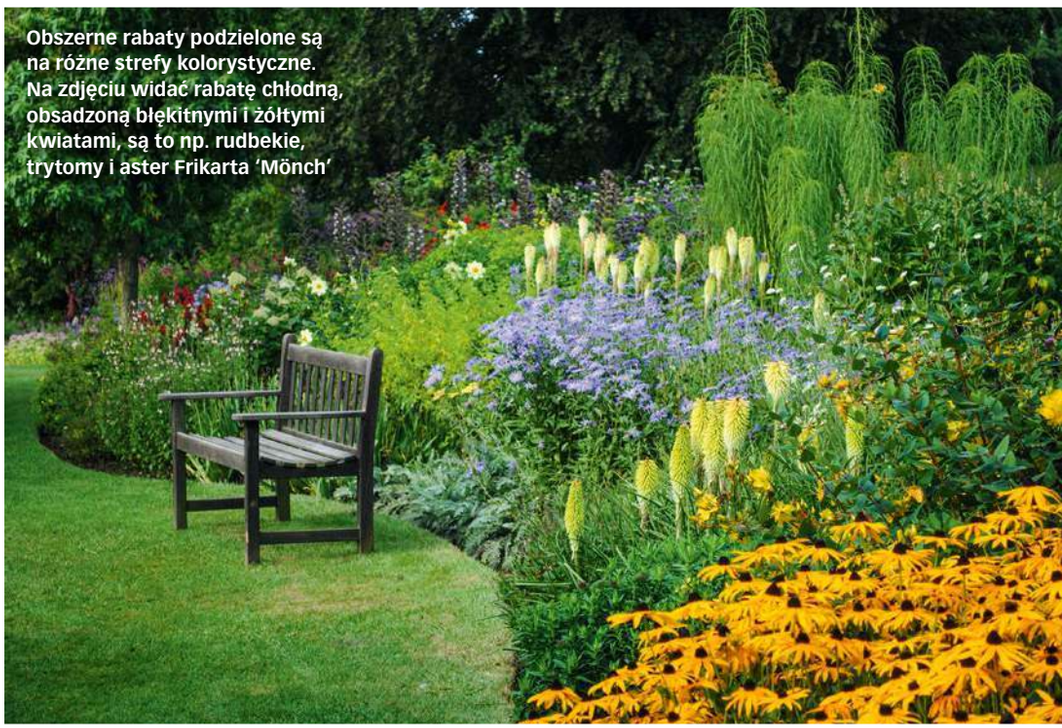
Angielska róża

W Coton jeden gatunek jest traktowany ze szczególną uwagą i miłością. I jest to oczywiście królowa wszystkich kwiatów: jej wysokość róża. Naprawdę żaden wiktoriański czy edwardiański dom lub ogród nie byłby kompletny bez róż. Róże krzaczaste, pnące, ramblery czy też te naturalne, takie jak róża pomarszczona, róża psia (dzika), róża czerwonawa i ulubione w tym okresie róże Hybrid Perpetual (remontantki) – wybór był spory.

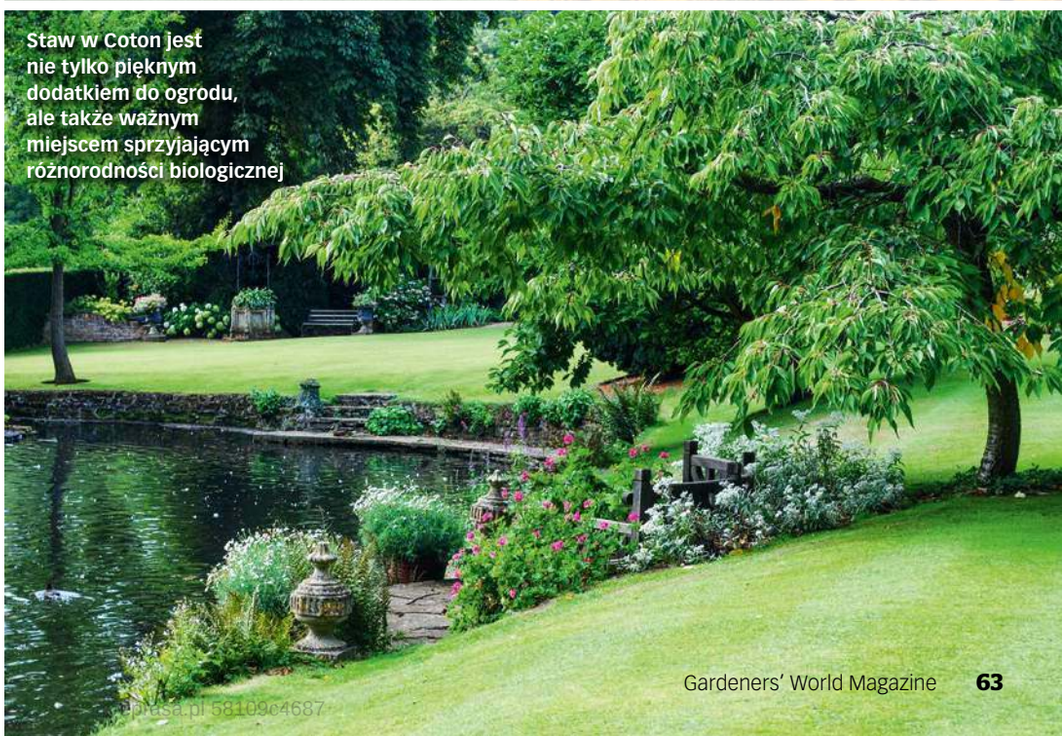
Edwardiańskie damy, takie jak Elizabeth Bryant, były bardzo obeznane w języku kwiatów i dobierały odmiany ostrożnie, marząc o pudrowych różach, delikatnych żółciach, pastelowych brzoskwiniach, wyrazistej bieli i oczywiście klasycznych angielskich czerwieniach. Ze względu na obłędny zapach i piękny wygląd tych kwiatów lubiano się

Elizabeth i Harold Bryant stworzyli w ogrodach Coton Manor małe zoo. Do dziś można tu podziwiać stadko różowych flamingów i przeróżne rasy kur oraz kaczek

Obszerne rabaty podzielone są na różne strefy kolorystyczne. Na zdjęciu widać rabatę chłodną, obsadzoną błękitnymi i żółtymi kwiatami, są to np. rudbekie, trytomy i aster Frikarta 'Mönch'

Staw w Coton jest nie tylko pięknym dodatkiem do ogrodu, ale także ważnym miejscem sprzyjającym różnorodności biologicznej

prasa.pl 58109c4687

Fioletowa rabata składa się z powojników, kosaćców, szałwii, rozchodników, kosmosów i dalii

wśród nich przechadzać, ale damy pragnęły również ścinać sekatorem kwitnące gałązki, aby potem dekorować nimi wnętrza domów. Nic więc dziwnego, że i w Coton pojawił się ogród różany – w latach 20. XX wieku dokładnie tam, gdzie był wcześniej wspomniany już dawny warzywnik, teren został dokładnie oczyszczony ze śmieci pobudowlanych, rzetelnie wyrównany za pomocą grabi i podzielony ścieżkami na symetryczne rabaty. Dla każdej odmiany róż przeznaczona była indywidualna rabata. Dodatkowo, i obowiązkowo jak na czasy edwardiańskie, była też pergola porośnięta różami oraz powojnikiem, a do ogrodu prowadziła malownicza furtka pomalowana na biało. Wybór miejsca pod ogród różany był strzałem w dziesiątkę, ponieważ dawny warzywnik był dobrze osłonięty od wiatrów i zimnej pogody – z jednej strony dworem, z drugiej kamiennym murem (podsadzonym różami pnącymi, m.in. różą Banksa), a z pozostałych dwóch gęstym, wysokim żywopłotem z ostrokrzewu.

Roślinność rosła tu zdrowo przez wiele dekad, ale w latach 90. XX wieku wiele odmian zaczęło pokazywać oznaki odglebowych chorób grzybowych, więc obecna właścicielka Susie postanowiła usunąć większość z nich, całkowicie wymienić glebę i pozostawić tylko róże pnące porastające stare mury. Na miejscu starego ogrodu różanego posadzono ogród bylinowy, wypełniony roślinnością łatwą w uprawie – niewymagającą nadmiernego podlewania, nawożenia ani przycinania. Po kilku latach powróciło tu zaledwie kilka odmian róż, ale utrata tego różanego zakątka to nic straconego. Róże okazały się bowiem ukochanymi roślinami nie tylko Elizabeth, ale również Susie, która nadal sadzi je w dużych ilościach na terenie całego ogrodu – gdzie tylko się da. Są więc gatunki krzaczaste i parkowe na rabatach, pnące ramblery pod drzewami, różne ciekawe odmiany na łące, przy murach i obeliskach, na drewnianych strukturach rozpościerających się nad wodą, w sadzie i przy ogrodzie ziołowym wzdłuż dużej metalowej pergoli, a także w części ogrodu nazwanej The Rose Bank, gdzie rośnie aż czterdzieści rodzajów róż, łącznie z oryginalnymi różami pomarszczonymi, rosnącymi tu od samego początku istnienia ogrodu.

Podobno główny ogrodnik, który niezbyt przepada za różami, krzywi się za każdym razem, gdy Susie kupi i przywiezie do Coton kolejny różany krzew do posadzenia. Na szczęście ona sama jest doświadczoną ogrodniczką i wraz z asystentką za każdym razem wybiera odpowiednie miejsce, a potem osobiście sadzi swoje ukochane kwiaty – często w tajemnicy przed głównym ogrodnikiem, któremu zajmuje trochę czasu, zanim zlokalizuje nowy dodatek do ogrodu.

Właścicielka ogrodniczka

Dla mnie to właśnie Susie jest uosobieniem prawdziwej angielskiej ogrodniczki – gdy odwiedzam Coton, to najczęściej widzę ją zgiętą w pół, z sekatorem w ręku, gdzieś na rabacie podczas pielęgnacji jej ukochanego ogrodu. Jest osobą niesamowicie skromną i taktowną, o pięknym uśmiechu i przeogromnej życzliwości. Rozmowa z nią to szczególne przeżycie – jej cichy głos koi i otula czułością. Czasami, gdy spotykam ją podczas deszczowego popołudnia, to nawet nie zauważam jej zielonego stroju ogrodniczki wśród mokrych krzewów – Susie wychodzi do pracy w ogrodzie codziennie rano, jak każdy inny ogrodnik w Coton. Jej mąż Ian pomaga przy prowadzeniu ogrodu oraz kawiarni i często sam sprzedaje w szkółce. To on wita gości przy bramie, kasuje pieniądze za bilety i pokazuje na mapce, co warto zobaczyć. Ogród w Coton Manor od trzech pokoleń, rok po roku, pięknie rozkwita i zaprasza w swoje cudowne progi dzięki miłości oraz oddaniu pracujących w nim osób.

ZWIEDZANIE
Coton Manor

Adres: Coton Manor
Coton, pod Guilsborough,
Northamptonshire NN6 8RQ
Wielka Brytania
www.cotonmanor.co.uk

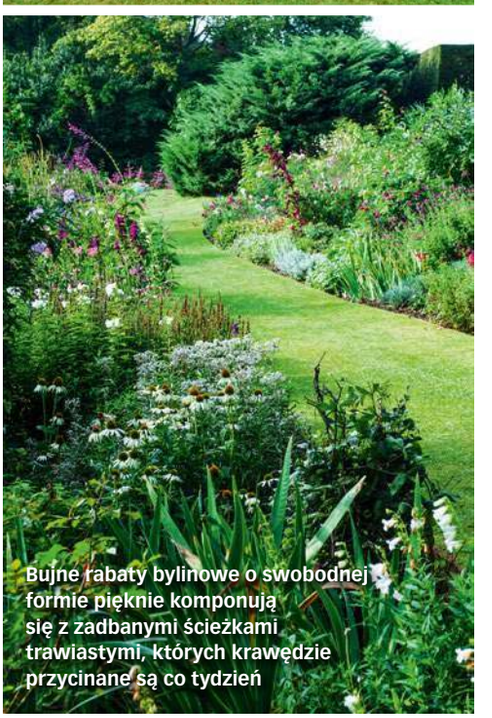
Ogród, szkółka i kawiarnia w sezonie 2024 są otwarte od marca do 28 września, w godzinach 11.30-17.00, od wtorku do soboty

Bilety: Dorośli: 10,00 £
Dzieci: 3,50 £

Dojazd:
Z najbliższego miasta Northampton do Coton Manor Garden można dotrzeć na 3 sposoby: samochodem drogą A428, a następnie Coton Rd do samego ogrodu, taksówką (16 km w 18 min) lub autobusem nr 60

W większości rabat Susie zainstalowała drewniane lub metalowe obeliski, po których pną się powojniki z różami

W Coton bardzo dba się o krawędzie pomiędzy trawą, a rabatami. Poza typową krawędzią angielską stosuje się tu również obrzeża z cegieł

Bujne rabaty bylinowe o swobodnej formie pięknie komponują się z zadbanymi ścieżkami trawiastymi, których krawędzie przycinane są co tydzień

eprasa.pl 58109c4687

Stalowe piece do pizzy wytwarzają ciepło potrzebne do uzyskania idealnego, chrupiącego spodu

TESTUJEMY

Piece do pizzy

Zwiększ różnorodność potraw przygotowywanych na świeżym powietrzu dzięki piecowi do pizzy, zachęca **Kay Maguire**

Posiłki w ogrodzie to jedna z letnich przyjemności i chociaż tradycyjnym sposobem spędzania czasu na świeżym powietrzu jest grillowanie, to w ogrodzie z łatwością można przygotować teraz również pyszną pizzę, dzięki szerokiemu wyborowi wolnostojących pieców do pizzy.

Przenośne piece do pizzy mogą być opalane drewnem, węglem drzewnym lub gazem. Można je ustawić na stole piknikowym. Pizza pieczona w restauracji ma smak i wygląd, których nie da się odtworzyć w zwykłym kuchennym piekarniku, ale taki niewielki stalowy piec wytwarza ciepło potrzebne do upieczenia pysznej pizzy – często uzyskuje dwukrotnie wyższą temperaturę niż zwykły piekarnik, a do jej osiągnięcia potrzebuje zaledwie 15-30 minut. Płomienie ognia pełzają po wnętrzu piekarnika, rozgrzewając kamień i zapewniając uwielbiany przez miłośników pizzy chrupiący spód ciasta oraz perfekcyjnie upieczone dodatki w ciągu zaledwie kilku minut.

Szybki i łatwy w obsłudze piec do pizzy to świetny sposób na maksymalne wykorzystanie ogrodu w letni wieczór. Po ostygnięciu można go po prostu schować w szopie lub przykryć do następnego razu.

Ale domowa pizza nie jest tania – ceny pieców zaczynają się od nieco poniżej 80 funtów i rosną aż do 800 funtów i więcej. Aby pomóc ci w znalezieniu pieca odpowiedniego do twojego ogrodu i na twoją kieszeń, połączyliśmy siły z naszymi kolegami z magazynu BBC Good Food i wspólnie testowaliśmy szereg przenośnych pieców do pizzy opalanych gazem lub drewnem oraz model na grilla, aby przekonać się co dostaniesz za mniej niż 400 funtów.

Jak testowaliśmy

Złożyliśmy każdy piec i przetestowaliśmy różne przepisy na pizzę, jeśli pozwalała na to wielkość piekarnika. Oceniliśmy piece według poniższych kryteriów, każdemu z nich przypisując jednakową wagę:

- **Montaż i przechowywanie** Przetestowaliśmy łatwość montażu, przejrzystość instrukcji oraz czas złożenia pieca. Sprawdziliśmy również sposób składania i pakowania po użytku.
- **Łatwość obsługi** Upieczenie pizzy wymaga niezwykle wysokiej temperatury, dlatego zwracaliśmy uwagę na jak najlepszą izolację i zabezpieczenia, które sprawiają, że piec jest łatwy w obsłudze. Oceniliśmy, jak szybko można zacząć pieczenie, czy łatwo było dołożyć opału i mieć go pod kontrolą oraz jak szybko piec stygł. Sprawdziliśmy również możliwość przenoszenia urządzenia.
- **Rezultat pieczenia** Tutaj ocenialiśmy wygląd, teksturę i smak pizzy.
- **Stosunek jakości do ceny** Wzięliśmy pod uwagę wszystkie powyższe kryteria, a także jakość, wygląd i dodatkowe funkcje oraz sugerowaną cenę detaliczną i okres gwarancji.

eprasa.pl 58109c4687

Budowa pieca do pizzy

Komin
Wypuszcza dym i jest umieszczany z przodu pieca, aby zaciągnąć do przodu piekarnika gorące płomienie, nagrzewające kamień i piekące wierzch pizzy, gdy piec osiągnie odpowiednią temperaturę. Korpus piekarnika jest wykonany ze stali nierdzewnej malowanej proszkowo, dzięki czemu jego wierzch jest chłodny w dotyku. Warstwa izolacyjna pomaga zatrzymać ciepło.

Drzwiczki
Pomagają utrzymać ciepło w piecach opalanych drewnem. Modele ze szklanymi drzwiczkami pozwalają obserwować pizzę podczas pieczenia i sprawdzić, czy jest gotowa. Niektóre drzwiczki mają wycięcia lub otwory, przez które może uciekać ciepło, jeśli temperatura jest zbyt wysoka. Piece gazowe nie wymagają drzwiczek, bo gaz pali się równomiernie.

Nogi
Utrzymują spód pieca w bezpiecznej odległości od stołu piknikowego lub innej powierzchni. Najlepiej gdyby dawały się złożyć, co ułatwia montaż i przechowywanie. Antypoślizgowe nóżki zapewniają stabilność urządzenia podczas użytkowania.

Rączki
Podczas pieczenia będziesz często otwierać drzwiczki i wyjmować pojemnik na opał, więc upewnij się, że te elementy mają długie, wykonane z chłodnego w dotyku drewna uchwyty, aby trzymać ręce z dala od płomieni i ciepła.

Łopata do pizzy
Aluminiowa lub drewniana łopata pomaga bezpiecznie wkładać i wyjmować pizzę z pieca. Podsypanie mąką zapobiegnie przyklejaniu się ciasta.

Pojemnik na opał
Znajduje się z tyłu pieca. To tam rozpalasz ogień i dokładasz drewna lub węgla. Nie wkładaj za dużo naraz, aby zapewnić dobry przepływ powietrza.

Wskaźnik temperatury
Trzeba wiedzieć, jak gorący jest piekarnik, aby mieć pewność, że utrzymuje odpowiednią temperaturę – powinna się mieścić w przedziale od 400°C do 500°C. Jeśli dokupisz pirometr, będziesz mógł sprawdzić także temperaturę kamienia. Gorący kamień jest niezbędny do uzyskania chrupiącego spodu.

Piecyk gazowy

Kamień do pizzy
Zwykle wykonany z kordierytu, który doskonale trzyma ciepło. Kamień wyciąga nadmiar wilgoci z ciasta, co pozwala upiec perfekcyjną pizzę z chrupkim spodem.

Pokrętło sterowania
Umożliwia regulację temperatury piecyka gazowego – ustaw je na maksymalną temperaturę, aby podgrzać kamień do upieczenia pizzy lub zmniejsz płomień, jeśli pieczesz mięso, ryby lub warzywa.

Zapłon
Naciśnięcie tego przycisku (zwykle zasilanego baterią) wznieca iskrę, która zapala gaz i rozpoczyna nagrzewanie piecyka

Reduktor gazu i wąż
Podłączając piekarnik do źródła gazu sprawdź, czy złączka na reduktorze odpowiada rozmiarowi i typowi butli z gazem (na wcisk lub gwint) i czy zgadza się wartość ciśnienia. Najczęściej wymagane ciśnienie gazu w piecach wynosi 37 mBar.

eprasa.pl 58109c4687

Jaki rodzaj opału wybrać?

Aby uzyskać najsmaczniejszą pizzę o autentycznym smaku, wybierz piec opalany drewnem. Urządzenia opalane szczapami drewna lub peletem są tańsze, ale wymagają więcej cierpliwości i umiejętności niż piece opalane gazem. Wolniej osiągają wysoką temperaturę, dlatego należy regularnie dokładać opału, aby utrzymać jednakowe ciepło. Pelet jest szczególnie łatwy do rozpalenia, dobrze się pali, wytwarza tylko lekki dym i zostawia bardzo mało popiołu. Upewnij się, że używasz suchego drewna i korzystasz tylko z takiego rodzaju opału, który jest przeznaczony do kontaktu z żywnością, pochodzącego ze zrównoważonych źródeł, aby zmniejszyć wpływ na środowisko.

Niektóre piece opalane drewnem można ogrzewać także węglem drzewnym lub brykietem z węgla drzewnego, ale ten opał jest mniej niezawodny niż drewno. Wymagają dużego pojemnika, który pomieści wystarczającą ilość opału do osiągnięcia temperatury pieczenia. Węgiel musi rozpalić się do białości, zanim będzie można zacząć pieczenie, a za każdym razem, gdy dodasz kolejną porcję węgla, będziesz musiał poczekać, aż komora pieczenia ponownie się nagrzeje.

Piec do pizzy na gaz podłącza się do butli z gazem za pomocą reduktora i węża. Jest łatwy w użyciu, szybko się nagrzewa i stygnie, nie wytwarza dymu i nie zostawia bałaganu do posprzątania. Jednak ogień bez dymu nie nada pizzy jej charakterystycznego smaku, jaki uzyskasz z pieca opalanego drewnem. Większość pieców zasila się propanem lub gazem z butli, który daje więcej ciepła niż butan, ale zawsze sprawdź to przed zakupem, ponieważ jak się okazało, niektóre piece produkowane w Europie są wyposażone w reduktory do butli z butanem.

Najprostsze są piece do pizzy na grilla – to w zasadzie metalowy piekarnik z kamieniem do pizzy w środku, ustawiany na ruszcie i ogrzewany od spodu przez węgiel drzewny lub płomienie gazu, więc musisz mieć wystarczająco duży grill, aby go wybrać. Wolniej pieką, ponieważ grzeją się tylko od dołu, ale są najtańsze ze wszystkich i można w nich wypiec doskonałą pizzę.

PIECE OPALANE DREWNEM

OCENA: 18/20

Dellonda Portable 14"

179,98 £

Opał Pelet drewniany, węgiel
Waga 14 kg
Gwarancja 1 rok

Kompaktowy. Piecze pizzę o średnicy do 36 cm. Prosty w montażu i przechowywaniu. Posiada bezpieczne rączki, łopatę do pieczenia w zestawie i wskaźnik temperatury. Można dokupić pokrowiec. Powoli się nagrzewa i stygnie.

Zalety i wady

- ✔ Długie, bezpieczne rączki
- ✔ dealnie upieczona pizza
- ✔ Masywne części
- ✘ Obudowa się nagrzewa
- ✘ Wymaga dużo opału

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Montaż/przechowywanie ★★★★★
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★☆

OCENA: 18/20

Woody Oven Wood Fired Pizza Oven Kit

249,99 £

Opał Pelet drewniany, rozpałka, węgiel (oraz gaz)
Waga 12,5 kg
Gwarancja 3 lata

Lekki. Szybko się rozgrzewa. Podczas pieczenia drzwiczki ciasno się otwierają. Posiada wizjer, łopatę, pokrowiec oraz wskaźnik temperatury. Możliwość podłączenia gazu.

Zalety i wady

- ✔ Na różny opał
- ✔ Idealnie upieczona pizza
- ✔ Lekki, ale wytrzymały
- ✔ Akcesoria w zestawie
- ✘ Trudny montaż
- ✘ Obudowa się nagrzewa

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Montaż/przechowywanie ★★★★☆
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 14/20

Igneus Minimo

375 £

Opał Szczapy rąbane
Waga 15 kg
Gwarancja 1 rok

Łatwy do uruchomienia, ale ostre krawędzie wymagają rękawic. Przenośny. Łatwo się rozpala, a następnie dokłada opału od tyłu. Dobrze piecze, ale wymaga dużo opału. W zestawie zbierak i łopata (bez uchwytu). Brak wskaźnika temperatury.

Zalety i wady

- ✔ Łatwy montaż i przechowywanie
- ✔ Proste, tradycyjne wzornictwo
- ✔ Szerokie wejście
- ✘ Obudowa mocno się nagrzewa
- ✘ Trudno dodać opału podczas pieczenia
- ✘ Wolno stygnie

Montaż/przechowywanie ★★★★★
Łatwość obsługi ★★☆☆☆
Rezultat pieczenia ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★☆☆

OCENA: 16/20

Fresh Grills Premium

299,99 £

Opał Szczapy i pelet, węgiel
Waga 20 kg
Gwarancja 2 lata

Łatwy w montażu. Pojemny piekarnik. Ciężki. Posiada wskaźnik temperatury. Wysoki. Wydaje się bezpieczny. Wolno się rozgrzewa, a ciepło ucieka przez drzwiczki. Ciasto przyczepia się do łopaty. W zestawie pokrowiec/torba do przenoszenia.

Zalety i wady

- ✔ Łatwy montaż i przechowywanie
- ✔ Długie, bezpieczne rączki
- ✔ Akcesoria w zestawie
- ✘ Ciężki
- ✘ Wolno się rozgrzewa
- ✘ Potrzebuje dużo opału

Montaż/przechowywanie ★★★★★
Łatwość obsługi ★★★☆☆
Rezultat pieczenia ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

eprasa.pl 58109c4687

PIECE NA GAZ

OCENA: 18/20

Cozze 13”
230 £

Opał Gaz
Waga 15,5 kg
Gwarancja 5 lat

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Nie wymaga montażu, ale nie składa się do przechowywania. Wymagana bateria AA. Wskaźnik temperatury. Regulacja temperatury przez pokrętło. Szybko piecze. Małe wejście. Łopata i pokrowiec dostępne osobno. Długa gwarancja.

Zalety i wady
- ✔ Prosty w użyciu
- ✔ Doskonała pizza
- ✔ Szybko się rozgrzewa i stygnie
- ✘ Trudno obrócić i zobaczyć pizzę
- ✘ Brak akcesoriów

Montaż/przechowywanie ★★★★☆
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★★

OCENA: 18/20

Ooni Koda 12
349 £

Opał Gaz
Waga 9,25 kg
Gwarancja 5 lat

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Łatwy w montażu i przechowywaniu. Lekki i przenośny. Posiada pokrętło regulacji temperatury, ale brak wskaźnika temperatury. Małe wejście. Torba/pokrowiec dostępne osobno. Długa gwarancja.

Zalety i wady
- ✔ Łatwe uruchomienie
- ✔ Dobra jakość wykonania i materiałów
- ✔ Doskonała pizza
- ✔ Lekki i przenośny
- ✘ Trudno obrócić pizzę
- ✘ Brak akcesoriów w zestawie

Montaż/przechowywanie ★★★★★
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★☆

PIEC NA GRILLA

OCENA: 17/20

Gozney Roccbox
399 £

Opał Gaz (oraz drewno)
Waga 2 kg
Gwarancja 5 lat

Nie wymaga montażu. Posiada wskaźnik temperatury. Wbudowany kamień. Bezpieczny w dotyku. Ciężki do noszenia. Dostępna przystawka do drewna. Łopata w zestawie. Można dokupić torbę/pokrowiec. Długa gwarancja.

Zalety i wady
- ✔ Łatwe uruchomienie
- ✔ Dobra jakość wykonania i wzornictwo
- ✔ Doskonała pizza
- ✔ Obudowa się nie nagrzewa
- ✘ Mało mobilny
- ✘ Mały piekarnik

Montaż/przechowywanie ★★★★☆
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★★
Jakość do ceny ★★★★☆

OCENA: 17/20

La Hacienda BBQ
79,99 £

Opał Węgiel lub gaz (z grilla)
Waga 8 kg
Gwarancja 1 rok

Nie wymaga montażu. Wskaźnik temperatury na górze obudowy, łatwy do odczytu. Pasuje do dużych okrągłych lub prostokątnych grillów. Powoli się rozgrzewa i stygnie. Ciepło jest rozprowadzane wokół pizzy. Proste urządzenie o dobrej wartości.

Zalety i wady
- ✔ Nie wymaga montażu, łatwe przechowywanie
- ✔ Czytelny wskaźnik temperatury
- ✔ Imponujące rezultaty pieczenia
- ✘ Wolno się rozgrzewa i stygnie
- ✘ Wymagany duży grill
- ✘ Brak akcesoriów w zestawie

Montaż/przechowywanie ★★★★★
Łatwość obsługi ★★★★☆
Rezultat pieczenia ★★★★☆
Jakość do ceny ★★★★☆

Nasz wybór dla twoich potrzeb

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Najlepszy niedrogi piec opalany drewnem
Dellonda Portable Wood-Fired 14”
179,98 £

Prosty piec opalany drewnem, łatwy do uruchomienia i przechowywania, wyposażony we wskaźnik temperatury i łopatę. Pomimo konieczności regularnego uzupełniania peletu, upiekł doskonałą pizzę i działa świetnie jak na taką cenę.

Najlepszy niedrogi piec na gaz
Cozze 13”
230 £

Ten niedrogi piec na gaz wymaga jedynie zamocowania pojemnika i włożenia baterii. Rozgrzewa się w ciągu 25 minut. Pizze mają chrupiący spód i miękki wierzch – są gotowe w ciągu kilku minut. Łatwy w użyciu, ale wejście jest za małe, aby włożyć coś innego niż pizzę.

Najlepszy wszechstronny piec opalany drewnem
Woody Oven Wood Fired Pizza Oven Kit
249,99 £

Ten wszechstronny piec działa na pelet i węgiel. Jest wyposażony w pokrowiec i torbę do przenoszenia. Po złożeniu jest wytrzymały i łatwy w użyciu. Piecze aromatyczną pizzę z nutką dymu, z chrupiącym spodem i bulgoczącym wierzchem.

Najlepszy wszechstronny piec na gaz
Ooni Koda 12
349 £

Kompaktowy, lekki i elegancki piec. Składane nogi umożliwiają jego przenoszenie. Dostępne są dodatkowe akcesoria, w tym torba. Łatwy w użyciu i dobrze trzyma ciepło; osiąga 500°C w 25 minut i piecze idealną pizzę.

eprasa.pl 58109c4687

Jak wybrać piec do pizzy

Rozważ poniższe zagadnienia, aby wybrać piec do pizzy odpowiedni dla ciebie i twojego ogrodu

■ **Dla kogo gotujesz?** Im większy piec, tym więcej za niego zapłacisz. Taki, w którym upieczesz pizzę o średnicy około 30 cm powinien wystarczyć dla pary lub małej rodziny. Jeśli planujesz regularnie organizować spotkania z pizzą, piec większe pizze lub więcej niż jedną naraz, będziesz potrzebować dużego pieca. W przeciwnym razie będziesz musiał piec pizze kolejno po sobie i stale dokładać drewna. Jeśli lubisz gotować na świeżym powietrzu, pamiętaj, że wiele pieców można wykorzystać także do pieczenia mięsa i ryb oraz pieczenia chleba. Niezależnie od wielkości pieca pamiętaj, że większość z nich nagrzewa się w jakimś miejscu, nawet jeśli znajduje się ono z tyłu, w pobliżu źródła ciepła, więc trzymaj zwierzęta i dzieci z dala od urządzenia.

■ **Ile masz miejsca?** Nawet piece do pizzy, które rzekomo są przenośne, mogą być bardzo ciężkie, więc jeśli nie możesz lub nie chcesz zostawiać urządzenia na zewnątrz przez całe lato, sprawdź jego wagę przed zakupem. Wiele z nich można łatwo złożyć dzięki prostym składanym nogom, ale szukaj też modeli z odczepianym kominem, który można prosto zdemontować i schować w komorze pieca, aby łatwiej go było schować.

■ **Co jest w pudełku?** Upieczenie pizzy bez łopaty do pieczenia może nie być łatwe, więc jeśli nie dostajesz jej w komplecie, trzeba ją kupić dodatkowo. Upewnij się, że masz taką, która pasuje do rozmiaru twojego pieca. Jeśli nie masz gdzie przechowywać pieca lub po prostu chcesz go zostawić na lato, powinien mieć osłonę, która zabezpieczy go przed czynnikami atmosferycznymi. Wybierz osłonę tej samej marki, która pasuje do twojego pieca. Niektóre z przenośnych pieców są wyposażone w torbę, która ułatwia spakowanie piecyka i jego przenoszenie.

Wskazówki, jak upiec najlepszą domową pizzę

■ Upewnij się, że ciasto nie jest zbyt wilgotne i przed rozpoczęciem oprósz łopatę mąką.
■ Przygotuj pizzę na łopacie i poruszaj nią, aby pizza swobodnie się przesuwała i można było ją łatwo zsunąć do pieca bez zrobienia bałaganu.
■ Nie przesadzaj z dodatkami. Ciasto szybko się upiecze, ale zbyt duża ilość dodatków na wierzchu może sprawić, że pizza będzie rozmoknięta.
■ Obracaj pizzę w trakcie pieczenia. W większości pieców ciepło dociera z tyłu, dlatego należy zsuwać pizzę na łopatę i regularnie ją obracać, aby równomiernie się upiekła.
■ Aby wyczyścić piec, ustaw go na najwyższą temperaturę, co spowoduje spalenie wszystkich resztek jedzenia. Po ostygnięciu wyjmij i wytrzyj kamień.

Gdzie kupić

- Cozze **www.bbq-barn.co.uk**
- Dellonda **www.amazon.co.uk**
- Fresh Grills **www.freshgrills.co.uk**
- Gozney **www.gozney.com**
- Igneus **www.igneuswoodfiredovens.com**
- La Hacienda **www.very.co.uk**
- Ooni w**ww.uk.ooni.com**
- Woody **www.woodyoven.com**

ZOBACZ filmy i przeczytaj więcej na temat pieców do pizzy na stronie **www.GardenersWorld.com/reviews**

REKLAMA

eprasa.pl 58109c4637

Oprószenie łopaty mąką ułatwia wsunięcie pizzy do pieca

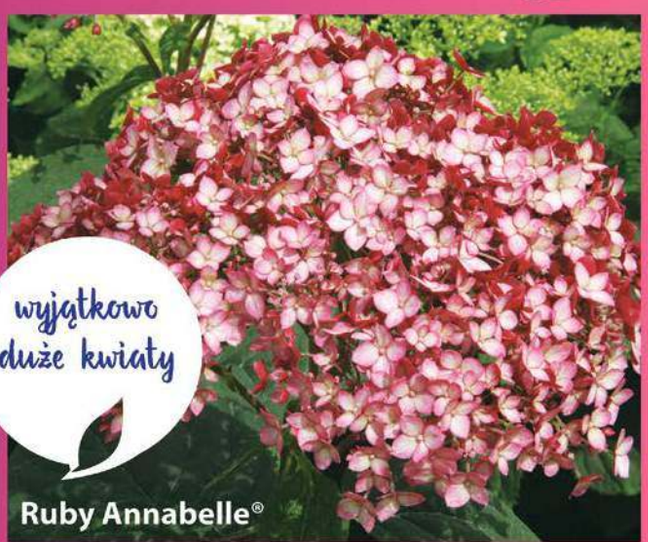
eprasa.pl 58109c4687

Proven Winners® Hydrangea arborescens

Hortensje - o naprawdę mocnych pędach

A better garden starts with a better plant

Zanim trafią do Twojego ogrodu, rośliny **PROVEN WINNERS®** przechodzą szereg testów pod względem barwy, zapachu, obfitości kwitnienia, ulistnienia i niezawodności. Tylko niektóre z nich okazują się być na tyle wartościowe, aby zostać rośliną **PROVEN WINNERS®**.

Jeśli szukasz najwyższej jakości roślin, zapytaj w najbliższym centrum ogrodniczym o **PROVEN WINNERS®** lub po prostu rozejrzyj się za charakterystycznymi białymi doniczkami.

www.provenwinners.eu

PW PROVEN WINNERS®
COLOR CHOICE® FLOWERING SHRUBS

eprasa.pl 58109c4687

Poznaj dzikie **zwierzęta**

Lipcowe rabaty rozbrzmiewają brzęczeniem pszczół i innych owadów. Wypatruj dużych, grubych trzmieli chaotycznie kręcących się wokół kwiatów oraz metalicznie zielonkawych kruszcyc złotawek, latających dość głośno nad krzewami róż. Na trawniku możesz spotkać młode kosy, na brzozach – młode bogatki, a po całym ogrodzie skaczą małe żaby. W okresach suszy wykorzystaj szarą wodę do podlewania ogrodu – rośliny w czasie posuchy produkują mniej nektaru, a liście, stanowiące pokarm dla wielu bezkręgowców, takich jak gąsienice, usychają. Wystaw naczynie z wodą dla jeży. Wszyscy jesteśmy gospodarzami na naszych skrawkach ziemi, gdzie wiele gatunków stworzeń znajduje pokarm i schronienie. Zapewnienie im wystarczającej ilości jedzenia i wody jest istotną częścią ogrodnictwa.

TEKST KATE BRADBURY

Możesz spotkać...

Szczygła (*Carduelis carduelis*)
Kolorowe, wydające z siebie radosne odgłosy szczygły od kilku lat coraz chętniej zadomawiają się w naszych ogrodach – wyniki akcji liczenia ptaków Big Garden Birdwatch z ostatniej dekady wskazują, że liczba obserwacji tego gatunku wzrosła o 50 procent. To piękny ptak, którego bardzo łatwo rozpoznać ze względu na jego czerwone upierzenie wokół dzioba i oczu, złoto-żółty grzbiet i jaskrawożółte paski na skrzydłach. Dzięki smukłemu dziobowi jest ekspertem w wybieraniu nasion i z chęcią sięga po nasiona olejarki abisyńskiej i słonecznika. A jeśli uprawiasz mniszki, szczeć oraz chabry, możesz dokarmiać szczygły pozwalając tym roślinom przekwitnąć i wydać nasiona.

Mniej więcej od początku czerwca szczygły zaczynają zakładać gniazda, nieco później niż inne gatunki ptaków. Tworzą wówczas luźne kolonie, wybierając na siedziby gęste krzewy kilka metrów nad ziemią. Z jaj wykluwa się do pięciu piskląt, które samica karmi zwróconym pokarmem, będącym mieszanką owadów i nasion; po około dwóch tygodniach młode wylatują z gniazda. W odpowiednich warunkach

Miesierki wycinają kawałki liści róż, które zabierają ze sobą do gniazda

szczygły mogą przystąpić do drugiego, a nawet trzeciego lęgu.

Wypatruj też...

- Nietoperzy polujących na owady nad konarami drzew lub żywopłotami albo krążącymi nad twoim oczkiem wodnym.
- Miesierek, które dały się zwabić do twojego hotelu dla owadów. Te wspaniałe pszczoły samotnice wygryzają kawałki liści róż, które zabierają ze sobą do hotelu, aby wyścielić nimi komory lęgowe.
- Jelonków rogaczy latających dokoła ogrodu w ciepłe wieczory. Możesz zauważyć samce toczące walki na pniach drzew lub w ich pobliżu, a nawet osobniki już odbywające gody. Samice składają jaja pod ziemią w pobliżu martwego drewna.

W gnieździe wykluje się do pięciu piskląt, które rodzic będzie karmił zwróconym pokarmem, będącym mieszanką owadów i nasion

ZDJĘCIA: MARCIN / ADOBESTOCK; PAUL DEBOIS; GETTY/CHRISTIAN STURZENEGGER

eprasa.pl/b3d89c4687

“Szczygły zakładają luźne kolonie, wybierając na siedziby gęste krzewy kilka metrów nad ziemią”

eprasa.pl 58109c4687

Zrób proste poidełko dla ptaków

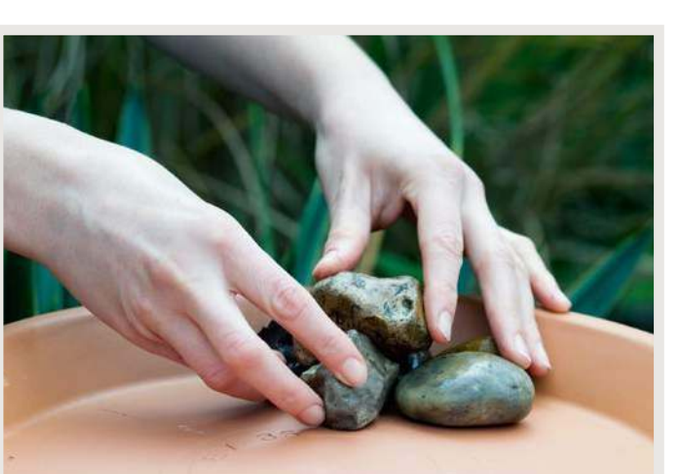
Zapewnienie świeżej wody jest istotnym elementem opieki nad ptakami w ogrodzie – potrzebują jej do picia i kąpieli i, jak w przypadku wielu stworzeń, jest to esencja życia. Płytkie brzegi stawów są idealnym źródłem wody, ale gdy ich nie ma, dobrym rozwiązaniem będzie poidełko dla ptaków. Nie musi to być nic nadzwyczajnego, a ten prosty projekt jest tańszy niż wiele specjalnie wykonanych ozdobnych wanienek czy poidełek dla ptaków, co jest przydatne, jeśli masz ograniczony budżet.

1 Zrób kółko z kleju na dnie donicy, stosując się do informacji na instrukcji produktu.

2 Przyklej podstawkę dokładnie na środku odwróconej donicy. Zostaw na kilka godzin, aby klej związał.

3 Ułóż w jednym miejscu przy krawędzi kilka kamyków. Posłużą ptakom jako miejsce do wygrzewania się lub pomogą owadom wydostać się z wody.

DOBRA RADA

Napełnij podstawkę wodą, upewniając się, że kamyki nie są zupełnie zakryte. Czyść ją regularnie i wlewaj świeżą wodę.

eprasa.pl 58109c4687

Będziesz potrzebować:

- Terakotowej donicy
- Wodoodpornego kleju do stosowania na zewnętrz
- Podstawki z glazurowanej terakoty
- Kamyków

eprasa.pl 58109c4687

Stwórz azyl dla żab i ropuch

ZBUDUJ HIBERNAKULUM DLA ŻAB

Ta szybka i prosta w przygotowaniu darmowa zimowa kryjówka dla żab składa się ze starego worka z ziemią ogrodniczą, ścinków trawy oraz liści. Worek zatrzymuje wilgoć, aby skóra żab mogła pozostać stale wilgotna, a liście i ścinki służą jako ochrona przed mrozem. Idealna pora na zbudowanie hibernakulum to jesień; miejsce to stanie się cennym miejscem schronienia dla samic i młodych żab. Samce wolą zimować na dnie stawu.

Będziesz potrzebować:

- Starego worka z ziemią ogrodniczą
- Ścinków trawy lub miękkich części roślin
- Opadłych, jesiennych liści
- Gałęzi pozostałych po przycinaniu drzew i krzewów
- Szpadla

1 Wybierz osłonięte miejsce, w którym nic i nikt nie będzie zakłócać spokoju hibernujących żab. Wykop płytki rów o wymiarach odpowiadających rozmiarom worka. Następnie umieść w rowie worek i delikatnie dociśnij znajdującą się w nim ziemię.

2 Przykryj worek z ziemią ścinkami trawy lub rozdrobnionymi częściami roślin tak, by był zupełnie niewidoczny. Żaby lubią chować się w ciasnych przestrzeniach, dlatego dobrze ugnieć ścinki.

3 Zbierz dużo starych liści i usyp je na wierzchu. Jeśli wybrałeś miejsce, które nie jest osłonięte od wiatru, obciąż liście kilkoma gałązkami. Nie ruszaj hibernakulum aż do kwietnia.

eprasa.pl 58109c4687

Będziesz potrzebować:

- Starych dachówek ceramicznych, płytek łupkowych, płyt chodnikowych
- Dwóch garści suchych liści
- Kilku niedużych, spłaszczonych otoczaków, kawałków rozbitej doniczki lub gruzu ceglanego
- Płyt akrylowych lub ze szkła hartowanego

PRZYTULNA NORA DLA ROPUCH

Ropuchy są drapieżnikami i zjadają większość drobnych szkodników w ogrodzie. Polują samotnie, głównie w nocy, a dni spędzają w wilgotnych kryjówkach. W odróżnieniu od żab mają bardziej krępe ciało, brodawkowatą skórę oraz krótsze tylne kończyny. Wolą powolnie kroczyć niż skakać.

Chcąc zwabić ropuchy do ogrodu, zapewnij im strefy z gęstą, stale wilgotną roślinnością, w których będą mogły polować oraz zbiornik wodny, w którym będą mogły się rozmnażać. Ponadto stwórz dla nich kryjówkę, z której będą mogły korzystać przez cały rok, zwłaszcza w październiku, kiedy zapadają w sen zimowy.

1 Na norę dla ropuch wybierz w zacisznym zakątku ogrodu chłodne, zacienione miejsce z gęstą roślinnością, najlepiej w pobliżu oczka wodnego, jeśli je masz. Zacznij od wykopania rowu, którego szerokość będzie wynosiła ok. 15-20 cm, natomiast głębokość na jednym końcu będzie równa szerokości, a następnie będzie malała w miarę zbliżania się do drugiego, płytkiego końca, które posłuży za wejście.

2 Wyłóż rów, zaczynając od układania płytek łupkowych lub dachówek, tak by stworzyć z nich lekko pochyłe zejście. Głębszy koniec wyłóż spłaszczonymi otoczakami, kawałkami doniczki, drobnym gruzem ceglanym i dodatkowymi dachówkami. Dzięki takiej konstrukcji nora pozostanie chłodna i wilgotna, lecz nie będzie zbyt mokra.

3 Dodaj grubą warstwę suchych liści. Dzięki nim stworzysz przytulną, utrzymującą lubianą przez ropuchy wilgoć wyściółkę, w której będą mogły wypoczywać. Dorosłe osobniki zazwyczaj wypoczywają samotnie, natomiast młodsze często gromadnie szukają schronienia w bezpiecznych, suchych kryjówkach, w pobliżu zbiorników wodnych, w których będą się odbywać gody.

4 Wyłożony rów przykryj płytą z przezroczystego akrylu lub szkła. Umożliwią ci one zaglądanie do środka bez zakłócania spokoju przebywającym tam stworzeniom. Możesz nawet odkryć, że z twojej nory dla ropuch korzystają inne zamieszkujące ziemię stworzenia i owady.

5 Przykryj płyty akrylowe lub szklane płytą chodnikową lub dużym, płaskim kamieniem, aby do środka nie przedostawało się światło, w przeciwnym razie w kryjówce będzie ropuchom za jasno i zbyt gorąco. Regularnie sprawdzaj, czy już zamieszkują norę, a gdy zauważysz, że tak, nie podnoś płyt zbyt często, aby nie przeszkadzać jej mieszkańcom.

eprasa.pl 58109c4687

REX
TYRANNOSAURUS REX
DIET:
CARNIVOROUS

10 roślin jadalnych do UPRAWY Z DZIEĆMI

ZDJĘCIA SARAH CUTTLE **TEKST** INGRID CHIU

Tego lata zabierz dzieci na dwór, a **Ingrid Chiu** pokaże ci, jak uprawiać dziesięć najłatwiejszych i najsmaczniejszych roślin w dowolnej przestrzeni

Uprawa własnej żywności to jedno z najbardziej satysfakcjonujących zajęć, jakie możesz wykonywać z dziećmi. Niezależnie od tego, czy masz mały parapet czy hektary ziemi, zaangażowanie w uprawę roślin pomoże naszym milusińskim lepiej zrozumieć i zachwycić się tym, skąd pochodzą ich własne produkty żywnościowe.

Często całą rodziną uprawiamy rośliny i lubię też robić to z przyjaciółmi moich dzieci. Uwielbiam to, ponieważ dzięki temu mogą oderwać się od ekranów i wyjść na świeże powietrze oraz nauczyć się znaczenia i procesu rozwoju roślin.

Gdy nasiona kiełkują lub gdy roślina jest gotowa do zbioru, na ich twarzach pojawia się podekscytowanie. Mierzę także plony, aby porównać, na przykład, kto wyhodował najdłuższą marchewkę lub najwyższy słonecznik – sprawiając sobie przyjemność z delikatnej rywalizacji.

Przy niewielkim wysiłku i zaplanowaniu można włączyć do zabawy dzieci w każdym wieku. Mój synek od pierwszego roku życia sieje ze mną nasiona (tylko bądź przygotowany na zużycie całego opakowania na raz!). A gdy nadchodzi lato, jest to najlepszy moment, aby udać się do lokalnego centrum ogrodniczego i wybrać nasiona lub młode sadzonki, następnie wspólnie je zasiać i zasadzić, a potem razem się nimi cieszyć w kolejnych miesiącach.

Warzywa są dostępne we wszystkich kształtach i rozmiarach, więc uprawiaj je w dużych ilościach, aby zapewnić każdemu lato pełne smaków

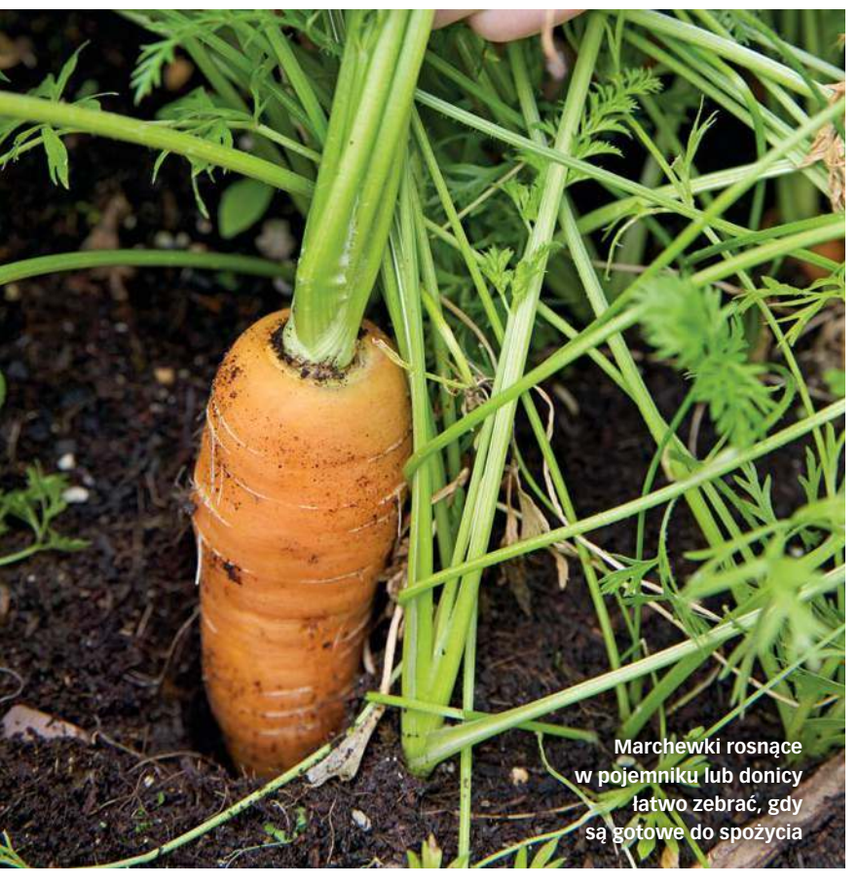
eprasa.pl 58109c4687

▽ Marchew ‘Autumn King 2’

To moja ulubiona marchewka, ponieważ wytwarza długie, smaczne korzenie, które moje dzieci zawsze desperacko chcą wyrywać. Aby uzyskać najlepsze zbiory, nasiona marchwi zawsze wysiewaj bezpośrednio do piaszczystej ziemi – ja napełniam moje donice mieszanką 30-50% piasku w stosunku do ziemi.

Siej od kwietnia do czerwca, zbieraj od sierpnia do listopada. Odpowiedni moment na wykopanie jest wtedy, gdy da się wyczuć palcami górę marchewki pod warstwą ziemi, zwykle po ok. 12 tygodniach po siewie. Uważaj, aby nie przelać marchwi, ponieważ należy pobudzić do wzrostu korzeń, a nie liście.

Daj każdemu dziecku własny pojemnik lub wiadro, w którym będzie uprawiać marchewkę, aby mogło łatwo ustalić, komu wyrósł najdłuższy korzeń.

Marchewki rosnące w pojemniku lub donicy łatwo zebrać, gdy są gotowe do spożycia

Dzięki smakowi tak słodkiemu jak ich kolor, do miski trafi tylko kilka jagód

△ Borówka amerykańska ‘Pink Lemonade’

Różowa odmiana borówki amerykańskiej to pewny sukces w ogrodowej kuchni z dziećmi – jej owoce są zabawne, łatwe w uprawie i absolutnie pyszne. Zamiast uprawiać ją z nasion, najlepiej kupić młodą roślinę w lokalnym centrum ogrodniczym i posadzić w ogrodzie w słonecznym miejscu.

Borówki muszą rosnąć w kwaśnej glebie, więc jeśli twoja ma odczyn zasadowy, uprawiaj roślinę w doniczce wypełnionej podłożem dla wrzosowatych i pamiętaj o dokarmianiu jej każdej wiosny organicznym kompostem.

Zbiorów można spodziewać się późnym latem, kiedy piękne kwiaty zamienią się w różowe owoce – jednak pospiesz się, zanim ptaki i dzieci zjedzą wszystkie!

▷ Bezkolcowe maliny

Dla mnie zbieranie malin jest miłym wspomnieniem z dzieciństwa i powodem, dla którego tak bardzo chciałam uprawiać własne. Jednak kolce naprawdę mnie zniechęciły, szczególnie, jeżeli chodzi o dzieci. Na szczęście są odmiany bezkolcowe, obficie obsypane malinami, które zjadamy prosto z krzaczków bez zadrapań!

Kupuj pędy z gołym korzeniem jesienią i sadź je, gdy są w stanie spoczynku. Istnieje wiele odmian owocujących w różnych porach roku, dlatego uprawiam mieszaninę odmian, aby mieć pewność, że uzyskam owoce od czerwca do października.

Wybierz bezkolcowe odmiany, aby zbierać owoce bez zadrapań

eprasa.pl 58109c4687

▽ Fasolka szparagowa

Uprawa pnącej fasoli szparagowej to świetna zabawa dla dzieci, które obserwują jak roślina okręca się wokół kratek czy palików i wytwarza mnóstwo strąków. Dla dzieci niewątpliwą zaletą uprawy jakiejkolwiek fasoli jest to, że nasiona są naprawdę duże, co ułatwia ich liczenie i posługiwanie się nimi.

W maju wysiej fasolę bezpośrednio do gruntu. Poczekaj na zbiory, które będą trwały od końca lipca aż do września. Aby uniknąć rozczarowania, najlepiej zasiać około trzech nasion w każdym miejscu, ponieważ kilka może zostać zjedzonych przez dzikie zwierzęta.

Dobrym sposobem na zwiększenie szans na sukces jest nakłonienie dzieci do wysiewu nasion fasoli do używanych plastikowych pojemników na winogrona, aby mogły obserwować, jak rozwija się system korzeniowy przed przesadzeniem do gruntu.

Wykorzystaj w pełni małą przestrzeń na warzywa pnące, takie jak fasolka szparagowa

I jak tu nie kochać kalarepy, która wygląda jak fioletowy kosmita

△ Kalarepa

Świetny, chrupiący dodatek do sałatek lub smażonych potraw. Kalarepa to jedno z oryginalniejszych warzyw, dlatego lubię uprawiać ją razem z dziećmi.

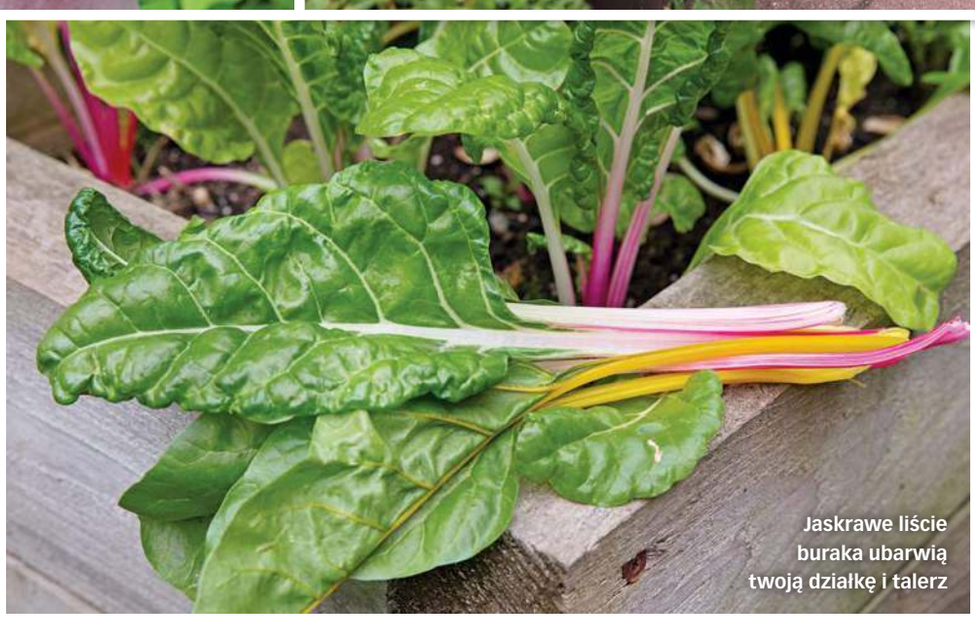
Kalarepa przypomina nam, że istnieje wiele różnych odmian warzyw, niełatwo dostępnych w supermarketach. Wysiewaj kalarepę w pomieszczeniach od marca lub bezpośrednio do gruntu od początku kwietnia, a rozpoczniesz zbiory pod koniec czerwca, około 9-12 tygodni po siewie.

Liście kalarepy są przysmakiem gąsienic, ponieważ należy do rodziny kapustowatych, ale nie ma to znaczenia, ponieważ ich nie jemy.

▷ Burak liściowy ‘Peppermint’ i ‘Yellow’

Burak liściowy to niezbędna roślina w każdym przydomowym ogrodzie, ponieważ jest niezawodna, łatwa w uprawie i ma naprawdę długi okres zbiorów. Barwne odmiany ‘Peppermint’ i ‘Yellow’ przyciągają uwagę moich dzieci i są ozdobą w ogrodzie.

Duże nasiona ułatwiają wysiew i lubię je mieszać, więc jestem zaskoczona kolorem, jaki uzyskują (moja córka zawsze chce „miętowy”!). Burak liściowy jest również bogaty w składniki odżywcze, dlatego dodaję go do frytek.

Jaskrawe liście buraka ubarwią twoją działkę i talerz

eprasa.pl 58109c4687

Będziesz potrzebować

Wystarczy prosty zestaw do siewu:

- Nasiona
- Kuwety do nasion
- Ziemia uniwersalna
- Etykiety do roślin
- Długopis
- Konewka

▽ Burak ćwikłowy ‘Boltardy’

To jedna z najsmaczniejszych odmian w uprawie. Buraki są idealne dla dzieci, ponieważ duże nasiona trudniej zgubić. Używając kuwety do nasion z otworami, umieść trzy lub cztery nasiona w każdej komórce. Gdy sadzonki będą wystarczająco duże, aby je przenieść, możesz posadzić każdą kępkę w ziemi. Najpierw zbierz buraki, które rosną najszybciej, pozostawiając mniejszym okazom mnóstwo dodatkowego miejsca, żeby dalej rosły.

Wysiewaj nasiona w dowolnym momencie od teraz aż do lipca i zbieraj od lipca do października.

Baw się, porównując różnorodne liście i kwiaty

△ Nasturcje

Z pewnością są to najlepsze jadalne kwiaty w ogrodowej kuchni. Młode nasturcje wytwarzają całą masę jadalnych, pikantnych liści, a następnie pięknie zabarwione jadalne kwiaty, które można wykorzystać do dekoracji ciast.

Jedną z najlepszych cech nasturcji jest to, że przyciągają wiele owadów, w tym mszyce, dlatego często można je posadzić jako roślinę „ofiarną” w celu ochrony przed zjedzeniem innych upraw, takich jak kapustne i fasola.

Wysiej nasturcje w pomieszczeniach w dowolnym momencie aż do lipca i przesadź do gruntu, gdy minie ryzyko przymrozków, czyli pod koniec maja. Często będą się samoczynnie rozsiewać, więc można się nimi cieszyć w kolejnym roku.

Daj cukiniom dużo miejsca, a przez całe lato będziesz mieć warzywa

△ Cukinie w kształcie kulek

Te urocze, okrągłe cukinie są pyszne i stanowią zabawną alternatywę dla zwykłych długich cukinii, dostępnych w supermarketach. Cukinie to jedno z ulubionych warzyw moich dzieci, ponieważ z zaledwie kilku roślin można szybko zebrać wiele owoców. Uwielbiają patrzeć, jak każdy rośnie co kilka dni, więc jest to fantastyczny sposób na pokazanie dzieciom, skąd się biorą warzywa.

Nasiona wysiewamy w zamkniętych pomieszczeniach od kwietnia i sadzimy do gruntu po ostatnich przymrozkach: w maju lub czerwcu. Posadzone w gruncie szybko rosną i można je zbierać od lipca do października. Kuliste cukinie doskonale nadają się do nadziewania ulubionymi składnikami, zapieczenia i przygotowania zdrowego posiłku.

Dzieci mogą łatwo zbierać maleńkie owoce minipomidorów

△ Minipomidory

Zabawne, pyszne, idealne do małych ogrodów i uwielbiane przez dzieci, minipomidory to odmiany, które mają zwarty pokrój.

Lubię je uprawiać w wiszących koszach, żeby oszczędzić miejsce na podwyższonych grządkach. Wyglądają wtedy wspaniale, bo są pokryte małymi pomidorkami. Zacznij od wysiewu nasion w pomieszczeniu od wczesnej wiosny i wysadź rozsadę, gdy minie ryzyko przymrozków. Pomidory są bardzo wrażliwe na mróz, dlatego nie należy spieszyć się z ich sadzeniem do gruntu.

Nawoź je co tydzień, a wkrótce będziesz mieć mnóstwo małych owoców do jedzenia. Odmiany, takie jak ‘Micro Cherry’ nie wymagają żadnego podparcia i dobrze rosną w wiszących koszach lub doniczkach.

eprasa.pl 58109c4687

PW PROVEN WINNERS®

Hibiskus
Summerific™
ozdobą każdego ogrodu!

Kwitnie długo i obficie

Urzekający zimujący hibiskus o OGROMNYCH kwiatach

Plantpol® ZABORZE producent roślin poleca nawozy PLANTON®.

Więcej informacji: **poradnikogrodnika.pl** **facebook.com/Plantpol**

PLANTON®
sprawdzone nawozy

eprasa.pl 58109c4687

Sadzonki liściowe

Powiększ swoją kolekcję roślin domowych, korzystając z porad Nicka Bailey'a dotyczących rozmnażania przez sadzonki liściowe

Temperatura rośnie, a światła jest coraz więcej – to dobry czas na rozmnażanie roślin domowych przez sadzonki liściowe. Doskonale nadają się do tego gatunki tropikalne i subtropikalne. Co więcej, jest to jeden z najprostszych, najbardziej satysfakcjonujących i najszybszych sposobów pozyskiwania nowych roślin.

Wiele lat temu, kiedy uczyłem ogrodnictwa, udało nam się wypełnić ogromną szklarnię niewielkim kosztem, pobierając sadzonki liściowe z klasycznych roślin domowych, takich jak skrętniki, fiołki afrykańskie, begonie królewskie i sansewierie. Wkładanie ściętych liści w podłoże początkowo może nie zwiastować sukcesu, ale działa jak magia. Zaraz wszystko ci wyjaśnię…

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

Pobieranie sadzonek liściowych

Rośliny tropikalne i subtropikalne, takie jak fiołek afrykański w naszym przykładzie, doskonale nadają się do rozmnażania przez sadzonki liściowe w czerwcu. Oto nasz przepis na sukces

1 **Wypełnij** doniczkę o średnicy 9-12 cm mieszanką uniwersalnego podłoża bez torfu i piasku. Uciśnij lekko do wysokości 1 cm od krawędzi doniczki.

2 **Użyj** sterylnego, ostrego noża, aby odciąć u nasady kilka zdrowych, zielonych liści. Upewnij się, czy nie mają szkodników i są dobrze nawodnione.

3 **Przytnij** ogonek na czystym lustrze lub kafelku, aby uniknąć infekcji. Staraj się wykonać proste cięcie, zostawiając około 4-5 cm ogonek liściowy.

4 **Zrób** ołówkiem otwór w podłożu, aby uniknąć uszkodzenia ogonka, kiedy będziesz go w nie wkładać. Upewnij się, że ogonek jest całkowicie zakryty i lekko uciśnij.

5 **Ustaw** doniczkę w kuwecie z wodą i zostaw na około godzinę. Podłoże nasiąknie wilgocią, ale liście się nie zmoczą ani nie przesuną.

6 **Włóż** etykietę opatrzoną datą. Umieść doniczkę z dala od bezpośredniego światła, najlepiej na macie grzewczej, aby ogrzać podłoże. Zachowaj ostrożność przy nakrywaniu sadzonek, ponieważ może to spowodować ich gnicie.

7 **Pilnuj**, żeby podłoże było wilgotne. Po 6-9 tygodniach ostrożnie sprawdź, czy pojawiły się korzenie. Gdy osiągną 2 cm długości lub więcej, sadzonki będą gotowe do rozsadzenia.

8 **Przenieś** ukorzenione sadzonki do pojedynczych, 9-centymetrowych doniczek wypełnionych uniwersalnym podłożem bez torfu do roślin domowych. Pomóż sobie ołówkiem, aby zrobić otwór w podłożu. Ostrożnie umieść ukorzenioną sadzonkę w otworze, a następnie lekko dociśnij podłoże. Na koniec bardzo delikatnie podlej doniczkę i pozwól roślinie dalej rosnąć.

eprasa.pl 58109c4687

Nowe rośliny z sadzonek liściowych powinny zakwitnąć po upływie półtora roku

Dalsza pielęgnacja

Najważniejsze w rozmnażaniu przez sadzonki liściowe jest nienarażanie nowych roślin na skrajności

Fiołki afrykańskie i skrętniki są dość wrażliwe na uszkodzenia, więc wybierz dla swoich nowych sadzonek takie miejsce, w którym będą mogły bezpiecznie rosnąć. Najlepiej umieść je na parapecie okna wychodzącego na północ lub zachód, z dala od bezpośredniego światła. Podlewaj je od dołu, wlewając wodę do spodka, ponieważ wilgoć na liściach może powodować oparzenia, gnicie lub jedno i drugie.

Rośliny szybko się ukorzenią i zaczną wytwarzać nowe liście. Wtedy możesz rozpocząć nawożenie. Powinieneś uzyskać kwitnącą roślinę w ciągu około 18 miesięcy.

Skrętnik latem dobrze rośnie w szklarni pod stołem roboczym

Wypróbuj na tych roślinach

Przez sadzonki liściowe łatwo rozmnożysz te gatunki

Wiele delikatnych tropikalnych i subtropikalnych roślin domowych można z powodzeniem rozmnażać przez sadzonki liściowe. Poniższe rośliny można rozmnażać z całych liści lub ich fragmentów.

- **Begonia królewska**
- **Skrętnik**
- **Sansewieria**
- **Peperomia**
- **Gloksynia**

Begonia królewska najlepiej rośnie w ciepłym i wilgotnym miejscu, jakim jest łazienka

Peperomia srebrzysta jest jednym z ponad tysiąca gatunków z rodzaju *Peperomia*

Duże, aksamitne kwiaty gloksynii mogą osiągnąć średnicę 10 cm lub więcej

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

W prenumeracie
20%
taniej

Prenumerata

oszczędzasz 20% • cieszysz się darmową dostawą • subskrypcję online dostajesz GRATIS!

Zaprenumeruj Gardeners' World, a zawsze dostaniesz najnowszy numer wprost do Twojej skrzynki!
Cena rocznej prenumeraty drukowanej (10 numerów) wynosi 143,20 zł.

Zamów prenumeratę na www.UlubionyKiosk.pl

Oferta prenumeraty ważna od 1.06.2024.

prenumerata@avt.pl | AVT-Korporacja sp. z o.o. ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa | rachunek bankowy: 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

Małgorzata Kalemba-Drożdż – dr biochemii, autorka książek botaniczno-kulinarnych m.in.: *Jadalne kwiaty, Pyszne chwasty, Smakowite drzewa* oraz bloga Trochę Inna Cukiernia. Laureatka AIG Prix Międzynarodowej Akademii Gastronomicznej.

Bezkresny błękit bławatków

Jeszcze do niedawna chaber bławatek (*Centaurea cyanus*) był pospolitym chwastem zbóż, obecnie ze względu na użycie herbicydów jest raczej rzadko spotykany na dziko, lecz jego ozdobne odmiany zyskują na popularności w ogrodach i na balkonach. Są niezmiernie łatwe w uprawie, bo rosną szybko i swobodnie – jak chwasty. Korzystny jest wysiew chabrów w pobliżu warzyw kapustnych, ponieważ ich obecność zwiększa ochronę kapusty przed pasożytami. Ponadto chabry mają bardzo słodki nektar, którym przywabiają owady zapylające, więc warto te kwiaty zaprosić do swojego ogrodu, a wzbogacą go i ubarwią błękitem na wiele tygodni.

Działanie i zastosowanie

Chabry mają łagodne działanie moczopędne, żółciopędne i delikatne właściwości przeciwzapalne, które zawdzięczają dużej ilości antocyjanów, a konkretnie niebieskiej cyjanidyny. Płatki bławatka mają głęboki kolor letniego nieba i co ważne: są jadalne.

Warto wykorzystać intensywny kolor bławatków do dekoracji dań w kontrastowych zestawieniach z czerwonymi owocami lub białymi kremami i sosami – wtedy chabry prezentują się najpiękniej! Ich kwiaty w całości są raczej gorzkie, dlatego nie zjada się dna kwiatowego, tylko same płatki, które mają niemal niewyczuwalny smak. Spożywając płatki chabrów w bardzo dużych ilościach można jednak wyczuć delikatny ziołowy aromat nieco przypominający koniczynę.

W czasach mojego dzieciństwa, tradycyjną wakacyjną zabawą dzieci buszujących w zbożu było przygotowywanie bławatkowej, musującej lemoniady. Lemoniada w czasie fermentacji ulega nagazowaniu i zakwaszeniu, więc jest bardzo orzeźwiająca. Natomiast pod wpływem obniżonego pH antocyjany chabra nabierają ślicznej, różowopomarańczowej barwy, co dla dzieci może sprawiać wrażenie kwiatowej magii.

Ulotna uroda kwiatów

Jeśli zbierasz bławatki w pobliżu pól uprawnych, upewnij się, że pole nie było opryskiwane środkami ochrony roślin. Płatki chabrów można wykorzystać na świeżo lub ususzyć, jednak ich suszenie to trudne wyzwanie: trzeba to zrobić szybko, w przewiewnym miejscu, chroniąc je przed światłem i ciepłem, żeby nie straciły koloru.

ZDJĘCIA: MAŁGORZATA KALEMBA DROŻDŻ

Bąbelkowa lemoniada bławatkowa

SKŁADNIKI

- 1 szklanka płatków chabra bławatka
- 4 szklanki wody
- 3 kopiaste łyżki cukru
- szczypta kwasku cytrynowego lub sok z połowy cytryny

PRZEPIS

Płatki chabra wsyp z cukrem do litrowego słoika, zalej wodą o temperaturze pokojowej. Lekkie zakwaszenie stworzy bardziej korzystne warunki dla drożdży naturalnie występujących na kwiatach chabrów. Słoik szczelnie zamknij i odstaw na 7-10 dni w ciepłe miejsce. Jeśli fermentacja zachodzi bardzo intensywnie, napój może być gotowy już po kilku dniach.

Spiralny budyń chia

SKŁADNIKI

- 2-4 łyżek nasion szałwii hiszpańskiej (chia)
- 250 ml mleka (może być kokosowe lub migdałowe)
- 4 łyżki utartych płatków róży
- 1 łyżka soku z cytryny
- 1 łyżka syropu malinowego
- kilka kwiatów chabra
- kilka liści melisy lub mięty
- drobne owoce sezonowe (borówki, poziomki lub maliny)

PRZEPIS

Nasiona chia wymieszaj z mlekiem. Możesz użyć więcej lub mniej nasion w zależności od tego, czy lubisz gęstszy czy rzadszy budyń. Nałóż mieszankę do pucharków i odstaw do lodówki na przynajmniej 5 godzin (lub na całą noc). Przecier z płatków róży rozetrzyj z syropem malinowym i sokiem z cytryny. Przed podaniem narysuj przecierem spiralny wzorek na powierzchni budyniu i udekoruj płatkami oberwanymi z chabrów, liśćmi ziół i świeżymi owocami.

eprasa.pl 58109c4687

Letnie zbiory

prosto z parapetu

Możesz mieć w domu wspaniałe uprawy i zbierać zdrowe plony – po prostu postępuj zgodnie z przewodnikiem przygotowanym przez **Lerato Umah-Shaylor**, która uprawia rośliny na parapetach

Lerato Umah-Shaylor jest wielokrotnie nagradzaną szefową kuchni, dziennikarką radiową i autorką książki *Africana: Treasured Recipes and Stories from Across the Continent* (HQ, 22 £).

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

epra[illegible]5810904687

Eksperymentuj z przenoszeniem parapetowych upraw między oknami: niektóre potrzebują trochę cienia, inne zaś pełnego słońca

Zanim zaczniemy, pozwólcie, że najpierw powiem, że nie jestem typową ogrodniczką z ręką do roślin, która zbiera wspaniałe pomidory ze swojego ogrodu, naręcza rabarbaru i konkursowe gigantyczne dynie. Piszczę na widok ślimaków i wyznaję, że wyrzuciłam piękną doniczkę po tym, jak zauważyłam jakiś ruch w ziemi. Nie mam też miejsca na zewnątrz, żeby nawet rozważyć zostanie kolejnym Monty Donem. Ale jako miłośniczka jedzenia, i to nie byle jakiego, ale sezonowego, uprawianego dla najlepszego smaku, uległam pokusie i radości domowych upraw. Uwielbiam warzywa, zioła i jadalne kwiaty.

Większość owoców i warzyw z których gotuję – papryk, gruszek, jabłek, szpinaku, pomidorów i innych – pochodzi z sezonowej skrzynki, z warzywniaka (szczególnie jeśli chodzi o plantany i papryczki chili) oraz od lokalnych rolników. Ale najlepsze mikroliście, zioła i warzywa liściaste, jakie kiedykolwiek jadłam, to te, które uprawiam w domu i na parapecie – są pełne smaku, chrupkie i pachnące. Za pomocą kilku wskazówek i trików można ożywić nawet nudne i smutne zioła z supermarketu.

“Uprawa własnej żywności może być satysfakcjonująca – od korzyści wynikających z oszczędności po poczucie dumy z uprawy od roślin, które trafią na talerz”

Wielu z nas nie ma własnego ogródka, ale uprawa roślin w pomieszczeniach i na parapetach jest znacznie łatwiejsza, niż się wydaje. Uprawa własnej żywności może być również satysfakcjonująca, począwszy od korzyści wynikających z oszczędności po poczucie dumy z pielęgnowania żywych roślin, które trafią na do talerz.

Z mojego punktu widzenia (pamiętaj, że nie znoszę ślimaków!) najlepszymi roślinami do uprawy w pomieszczeniach są zioła i różnego rodzaju warzywa liściaste, takie jak sałata czy mikroliście. Uważam, że uprawa ziół z nasion może zająć sporo czasu; niektórym zajmuje to tydzień lub dłużej, innym znacznie dłużej, a dopiero po kilku miesiącach masz wystarczającą ilość liści, żeby można się było nimi często cieszyć. Zdecydowanie wolę kupować młode sadzonki ziół z dobrych szkółek i uprawiać je dopóki się dobrze nie ukorzenią, a potem rozmnażać, aby rosły w wielu doniczkach.

Na początek pomyśl o przestrzeni, którą dysponujesz i zamiast martwić się ograniczeniami, pomyśl o możliwościach. Gdzie są twoje okna i ile światła przez nie wpada? Niektóre rośliny potrzebują więcej światła niż inne. Na przykład bardziej miękkie zioła i warzywa, takie jak kolendra, mięta, szpinak, jarmuż i inne warzywa liściaste mogą sobie źle radzić w bezpo-

eprasa.pl 58109c4687

Jak otrzymać w domu mikroliście buraka

1 Napełnij częściowo małą kuwetę lub inny pojemnik podłożem, a następnie zwilż go przez zraszanie lub namoczenie od dołu przez otwory drenażowe. Wolę używać podłoża kokosowego, a przy tak szybkich zbiorach nie ma potrzeby stosowania nawozu.

2 Rozsyp niewielką ilość nasion możliwie równomiernie na podłoże. Możesz siać hojniej niż w przypadku buraków na korzeń, ponieważ zbierasz tylko liście. Nasiona buraka są dość duże, więc delikatnie wepchnij je w ziemię.

3 Przykryj pojemnik wilgotną ściereczką, a następnie umieść go z dala od bezpośredniego światła słonecznego, aby nasiona mogły wykiełkować. Upewnij się, że szmatka dobrze przykrywa pojemnik, w przeciwnym razie nasiona mogą wyschnąć i nie wykiełkować.

4 Gdy tylko zauważysz kilka pierwszych maleńkich liści, przesuń pojemnik w nasłonecznione miejsce na parapecie i usuń szmatkę. Uważaj, aby ziemia nie wyschła, a pyszne liście będziesz mógł zebrać już po 8-10 dniach.

średnim słońcu, ponieważ potrzebują trochę cienia, podczas gdy rośliny takie, jak chili i dymka rozwijają się w pełnym słońcu. Uprawy dymki w pomieszczeniu nauczyłam się przez przypadek, kiedy umieściłam pęczek w szklanym słoju z wodą zakrywającą same korzenie. Zamierzałam je umieścić w lodówce, tak jak wiele innych ziół, aby dłużej zachowały świeżość, ale zapomniałam i zostawiłam je na stole w pełnym słońcu. Po kilku dniach jasnozielone liście bujnie wyrosły.

Jeśli rośliny się przegrzeją, mogą wyschnąć, a jeśli zbyt się wychłodzą, to może zahamować ich wzrost, natomiast zbyt dużo wody w podłożu może również powodować gnicie, dlatego odpowiednie miejsce i temperatura są ważnymi czynnikami, które należy wziąć pod uwagę.

Uprawiaj to, co lubisz

Jakie rośliny chciałbyś uprawiać? Ja najpierw zastanowiłam się nad tym, co lubię jeść. Bardziej produktywne i zrównoważone będzie włożenie wysiłku w uprawę tego, czego potrzebujesz i co sprawi ci najwięcej przyjemności, zanim wyruszysz na większą przygodę. Zostaw miejsce na porażkę i spróbuj ponownie. Nawet najbardziej doświadczeni ogrodnicy nie są w stanie kontrolować każdej rośliny.

„Najpierw włóż wysiłek w uprawę tego, co najbardziej lubisz i potrzebujesz. Pozwól sobie na sukces, porażkę i spróbuj ponownie”

Wilgotność, światło słoneczne, ciepło, szkodniki, jakość nasion i podłoża mogą mieć wpływ na plony.

Ostre nożyczki ułatwiają zbiór plonów bez naruszania korzeni i podłoża

Zaopatrz się w odpowiedni zestaw do rozpoczęcia i pielęgnacji roślin. Plastikowe koszyczki po owocach i warzywach z supermarketów doskonale nadają się do wysiewu nasion przed przesadzeniem sadzonek do doniczek, a także doskonale nadają się do uprawy mikroliści, które potrzebują znacznie mniej czasu na wykiełkowanie i wzrost, zanim będzie można je zjeść. Jeśli nie mają otworów drenażowych, możesz po prostu zrobić je samodzielnie. Wypełnij pojemniki podłożem, zasiej nasiona i podlej za pomocą spryskiwacza lub nawodnij od dołu, stawiając je na tacy wypełnionej wodą.

Są też dostępne specjalne zestawy do kiełkowania i uprawy nasion, zawierające nasiona, ziemię lub podłoże z łusek orzecha kokosowego; a także inne, które zawierają wszystko, od doniczek po podłoże uprawowe i nasiona. Jeśli chodzi o zbiory, nożyczki wystarczą do prawie każdej uprawy, ale zachęcam do zainwestowania w dobrej jakości sekator do przycinania łodyg i zdrewniałych pędów ziół.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/PETER HERMES FURIAN

eprasa.pl 58109c4687

5 najlepszych roślin do domowej uprawy

Jest ogromna różnorodność roślin, które można uprawiać w zamkniętych pomieszczeniach. Zaczęłam od tych uwielbianych przeze mnie i często używanych i powoli poszerzałam swoje uprawy, aby uzyskać większą różnorodność smaków w mojej kuchni.

Chili

Uwielbiam każdy rodzaj papryczek chili, ale nigdy nie udaje mi się otrzymać ich wystarczająco dużo. Papryczka 'Alter Ego' to odmiana, którą podarowała mi kuchnia społecznościowa, w której jestem wolontariuszką, a uprawa i cieszenie się owocami tego pikantnego, ale słodkiego chili w domu, dodała mi prawdziwej pewności siebie w mojej ciągłej podróży.

Mikroliście

Uwielbiam dodawać do potraw mikroliście, zwłaszcza buraki, kolendrę, rzodkiewkę i pędy grochu. Zawierają więcej składników odżywczych w przeliczeniu na wagę i często mogą smakować nawet lepiej, niż te uprawiane dłużej w warzywniku. I oczywiście rosną znacznie szybciej oraz można je zbierać przy minimalnym wysiłku.

Rozmaryn

Uwielbiam oczyszczający aromat rozmarynu i jego wytrzymałość. Latem wystawiaj go na parapet, ponieważ ta śródziemnomorska roślina uwielbia bezpośrednie słońce i toleruje rzadkie podlewanie. Oczywiście doskonale komponuje się z daniami z jagnięciny, ale świetnie sprawdza się też w słynnym zachodnioafrykańskim daniu z ryżem jollof.

Bazylia kamforowa

W Nigerii tę bazylię często można spotkać wokół domów. Jest sterylna, więc nie wytwarza nasion, ale możesz ją rozmnażać poprzez sadzonki z łodyg. Używaj jej tak, jak włoskiej bazylii: do gulaszy, zup i jako pesto. Bazylii trudno dogodzić, często więdnie lub wysycha, ale szybko ożyje dzięki dobremu nawodnieniu.

Werbena cytrynowa

Herbatkę z werbeną cytrynową po raz pierwszy piłam w Maroku. To relaksujący napój o działaniu podobnym do rumianku. Możesz cieszyć się świeżymi liśćmi lub wysuszyć je na później i pić herbatkę przez cały rok. Wypróbuj świeże, pikantne liście dodane do sałatki lub drobno posiekane i dodane do marynaty.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM

prasa.pl 58109c1687

Bezproblemowe zbiory

Ciepła, wilgotna gleba i mnóstwo słońca sprawiają, że czerwiec jest jednym z najbardziej pracowitych miesięcy w roku – postępuj zgodnie ze wskazówkami **Jacka Wallingtona**, aby zebrać obfite plony i oszczędzić czas, gdy tak go brakuje

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

Jack Wallington jest organicznym ogrodnikiem, który uprawia ogród na wietrznym wzgórzu w Pennines w hrabstwie Yorkshire. Jego ogród warzywny jest domem dla wielu dzikich zwierząt, owadów i polnych kwiatów.

W czerwcu krzątam się pomiędzy siewem nasion oraz pielęgnacją roślin i zbiorami – te dwie czynności trwają znacznie dłużej, niż można się spodziewać. Skupiło to moją uwagę na warzywach, które szybciej mogą wylądować na talerzu.

Chociaż uwielbiam pyszny, świeży groszek oraz bób i zawsze je uprawiam, kłopot z usuwaniem strąków zachęcił mnie do rezygnacji z tego kroku. Coraz częściej zbieram młode strączki w całości razem z grochem śnieżnym oraz fasolką szparagową. Uprawiam też więcej jarmużu i pietruszki, żeby zaoszczędzić czas – jest w nich mniej gąsienic i mączlików, co skraca czas ich czyszczenia.

Może to zabrzmieć jak lenistwo, ale mając kilka godzin w tygodniu na uprawę żywności na cały rok i pracując na pełny etat, muszę mądrze gospodarować czasem. Najlepszym sposobem na zwiększenie plonów jest skupienie wysiłków na planowaniu następnego sezonu i dbaniu o to, co już rośnie.

3 warzywa do szybkiego zbioru

Młody bób
Groszek cukrowy
Jarmuż o gładkich liściach

Zbiory

Groszek cukrowy 'Carouby de Maussane' i **groch** 'Blackdown Blue', wysiane na początku marca, są już gotowe do zbioru. Regularnie zrywaj strąki, a będziesz miał zbiory przez miesiąc lub dwa. Gotowe do zbioru są również strąki wysiewanego wiosną bobu 'Aquadulce Claudia'. Łatwo otworzyć strąki paznokciem w tym miejscu, który wygląda jak szew (dłuższy bok).

Delikatnie wykop wczesne **ziemniaki** za pomocą wideł, jeśli są do tego potrzebne. Mówi się, że wczesne ziemniaki są gotowe do zbioru, gdy zaczną kwitnąć, ale według mnie lepiej odgarnąć nieco ziemię i po prostu sprawdzić czy są już bulwy. W naszej ciężkiej, wilgotnej glebie podziemne ślimaki zjadają wiele ziemniaków. Pomogłyby nicienie, ale kieruję się zasadą: „żyj i pozwól żyć innym".

Rzepa 'Snowball' będzie delikatna, jeśli będzie mniejsza niż piłka do tenisa stołowego, dzięki czemu nie musisz jej obierać. Pokrój ją w cienkie plasterki lub zetrzyj na tarce i podaj na liściach sałaty.

Zbieraj zewnętrzne liście **sałaty** stopniowo - wtedy nowe liście będą wyrastać ze środka przez miesiąc lub dwa, skracając całkowity czas siewu i sadzenia rośliny.

Oszczędzaj czas, zrywając zewnętrzne liście sałaty – nowe liście wyrastają ze środka, zapewniając więcej zbiorów z tej samej rośliny

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH; AMANDA RAWLING

eprasa.pl 58109c4687

Sadzenie

Nadejście lata to czas, by zasadzić najlepsze, bezproblemowe ciepłolubne warzywa. **Pomidory, papryczki chili** i **bakłażany** można wreszcie sadzić do gruntu lub w nieogrzewanych szklarniach i tunelach foliowych (zwłaszcza chili i bakłażany) w rozstawie co około 60 cm. Trzeba je dobrze nawodnić – podlewam ziemię pod bryłą korzeniową.

W tym miesiącu sadzę w gruncie także **różne odmiany dyni,** gdy mają dwa lub trzy liście właściwe. Posadź rośliny w odległości 1 m od siebie, wykopując dołek na szerokość i głębokość szpadla, wsypując do środka domowy kompost, który zapewnia składniki odżywcze i doskonale zatrzymuje wodę, co zmniejsza wysiłek podczas późniejszego podlewania. Obok nich sadzę cukinie, nieco bliżej siebie, w odległości co 60 cm.

W zeszłym roku nasze **truskawki** zniknęły w puszystych pyszczkach myszy i nornic, więc przeniosłem je z ziemi do podwyższonej donicy, zabezpieczonej siatką i wypełnionej beztorfowym podłożem i sadząc w rozstawie co 40 cm.

Jeśli masz jeszcze w doniczkach sadzonki truskawek, przesadź je do gruntu lub skrzyni, zanim zrobi się cieplej

REKLAMA

Jakie kwiaty najlepiej wybrać?
Oczywiście przyjazne pszczołom!

W Polsce żyje 470 gatunków pszczół, ale aż 222 jest zagrożonych wyginięciem. Jak im pomóc? To proste! Sadząc kwiaty bogate w nektar i pyłek!

Aksamitki, nagietki, cynie, astry będą doskonałym wyborem, który nie tylko pomoże pszczołom, ale też sprawi, że Twoja działka, balkon lub ogród latem będą jeszcze piękniejsze i kolorowe!

To mało?

Wejdź na naszą stronę i sprawdź pełną listę kwiatów przyjaznych pszczołom oraz zarejestruj te, które posadzisz.

Dołącz do nas!
POSADŹMY KWIATY PRZYJAZNE PSZCZOŁOM

pomagamypszczolom.pl

eprasa.pl 58109c4687

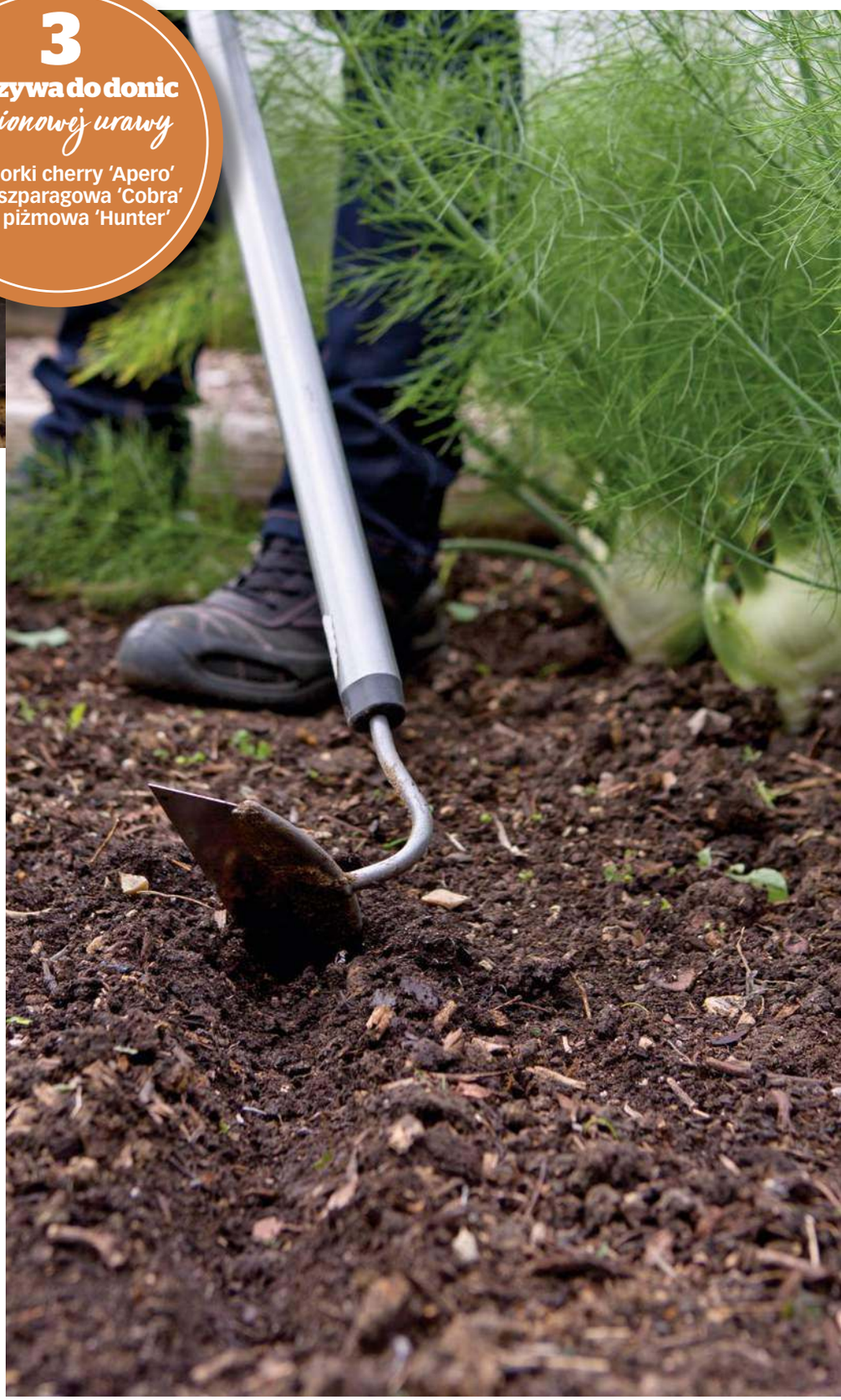

WEWNĄTRZ Fasola szparagowa wysiewana teraz w pomieszczeniach powinna szybko kiełkować, tak aby można ją było wysadzić na początku lipca

> *„Fenkuł jest łatwy w uprawie, pod warunkiem, że gleba wokół korzeni jest stale wilgotna”*

3 warzywa do donic
do pionowej uprawy

Pomidorki cherry ‘Apero’
Fasola szparagowa ‘Cobra’
Dynia piżmowa ‘Hunter’

DO GRUNTU Koper z drugiego, czerwcowego siewu powinien dobrze wzejść w ciepłej, lecz stosunkowo wilgotnej glebie

Siew w pomieszczeniach i do gruntu

WEWNĄTRZ: W miarę ocieplania się gleby i temperatury powietrza stale utrzymującej się powyżej 5-10°C, zmniejsza się potrzeba dodatkowego ogrzewania wysiewów w zamkniętych pomieszczeniach. Krótko mówiąc, **fasola szparagowa** ‘Cobra’ i **fasola wielokwiatowa** ‘Firestorm’ – obie rośliny o bardzo wysokiej wydajności – posiane w 7-centymetrowych doniczkach, mogą od razu szybciej kiełkować na słonecznym parapecie, w tunelu foliowym lub szklarni, co także chroni je przed głodnymi gryzoniami.

DO GRUNTU: **Fenkuł**, nadający się do pieczenia i stanowiący dobry dodatek do ciepłych sałatek, można wysiewać na głębokość 1 cm w rzędach oddalonych od siebie o 30 cm, a później przerzedzać rzędy, zostawiając odstęp 30 cm między sadzonkami. Gdy nasiona wykiełkują, można łatwo zauważyć jego pierzaste liście. Koper włoski jest naprawdę łatwy w uprawie, pod warunkiem, że gleba wokół korzeni będzie wilgotna. Początek czerwca to doskonały czas na wysiew bezpośrednio do gruntu kolejnej porcji **sałaty**, w rzędach co 30 cm; przysypuj nasiona lekkim podłożem, a następnie zmniejszaj odstępy między roślinami do 30 cm. Zawsze uprawiam mieszankę różnych kolorów, aby świetnie wyglądały na talerzu, a także ze względu na smak i składniki odżywcze. Spróbuj ciemnoczerwonej ‘Amaze’ lub ‘Red Oak Leaf’, limonkowozielonej ‘Salad Bowl’ i nakrapianej ‘Forellenschluss’.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 58109c4687

POWYŻEJ Siatka założona na krzewy owocowe sprawi, że nie tylko ptaki będą mogły cieszyć się zbiorami. Osłonięcie terenu wokół roślin zapewni dodatkową ochronę

Z PRAWEJ Aby uzyskać darmowy nawóz z roślin, napełnij wiadro pokrzywami, zalej wodą i pozostaw w cieniu; lekko przykryj, żeby zmniejszyć parowanie

Prace

Przygotuj beczki na deszczówkę – sprawdź, czy w tym miesiącu wszystko jest gotowe na opady, aby przygotować się na długie okresy suszy i na ograniczenie zużycia wody wodociągowej. W czasie postępujących zmian klimatycznych obserwujemy zwiększone prawdopodobieństwo wystąpienia susz, zwłaszcza na południu Wielkiej Brytanii.

Sadzonki w doniczkach lub w kuwetach, gdy tylko wypuszczą drugą lub trzecią parę liści, należy co 2 tygodnie zasilać płynnym nawozem z wodorostów rozcieńczonym w stosunku 1:2. Na tym etapie dokarmianie słabym nawozem chroni delikatne młode korzenie.

Jeśli grządki warzywne ściółkujesz kompostem lub rozłożonym obornikiem, tak naprawdę rośliny w gruncie nie będą potrzebować dodatkowego nawożenia, chociaż latem okazjonalna dawka pełnowartościowego nawozu organicznego może pobudzić plonowanie takich roślin, jak liściaste warzywa kapustne.

Zrób własny, bogaty w azot nawóz, napełniając do pełna wiadro lub wannę pokrzywami i wodą, umieszczając na wierzchu pokrzyw kamień, aby je obciążyć. Za kilka tygodni preparat będzie gotowy. Potem rozcieńcz jedną miarkę tego płynnego nawozu w dziewięciu miarach wody.

Ptaki uwielbiają **czerwone porzeczki, maliny, jeżyny** i **agrest**, więc jeśli jeszcze coś ci zostało, to teraz jest dobry moment, żeby przykryć je siatką lub specjalną klatką ochronną.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/grow-veg
po więcej wskazówek na temat uprawy własnych roślin

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH; AMANDA RAWLING

eprasa.pl 58109c4687

Pobieranie sadzonek z liści jest bardzo proste i jest doskonałą okazją do zapoznania dzieci z etapami rozwoju roślin

Rozmnóż skrętniki

Skrętniki (*Streptocarpus*) są wspaniałymi roślinami, które swoim kolorem będą przez długi czas ozdabiały twój pokój.

Chcąc pozyskać więcej roślin, zrób teraz sadzonki ze zdrowych, młodych liści ze środka rośliny. W tym miesiącu większa ilość światła dziennego oraz cieplejsze temperatury przyspieszą tworzenie się korzeni i młodych pędów. Umieść je w ciepłym, jasnym miejscu, a już w ciągu sześciu tygodni wzdłuż uciętych brzegów powinny pojawić się maleńkie rośliny. Kiedy już dobrze się ukorzenią, posadź je do osobnych doniczek o średnicy 10 cm. Skrętniki wolą przepuszczalne podłoże i nie lubią stać w wodzie, dlatego od razu po podlaniu wylej nadmiar wody z tac lub podstawek.

Aby osiągnąć sukces w uprawie tych pochodzących z lesistych terenów Afryki Południowej roślin, trzymaj je na jasnym parapecie, z dala od bezpośredniego, silnego światła słonecznego. Idealny będzie parapet z wystawą wschodnią lub zachodnią, dobrze będą się też czuły w łazience lub kuchni, gdzie jest duża wilgotność powietrza.

KROK PO KROKU Jak pobierać sadzonki liściowe skrętnika

1 **ODETNIJ** młody, zdrowy liść ze środka rośliny matecznej – tnij u podstawy ogonka i wybierz jeden, maksymalnie dwa liście, w przeciwnym razie osłabisz roślinę.

2 **UŻYJ** czystego, bardzo ostrego noża bez ząbkowania i na desce do krojenia potnij liść na trzy lub cztery kawałki o długości ok. 5 cm.

3 **UMIEŚĆ** sadzonki ściętą stroną do dołu w doniczce z przepuszczalnym, lekkim, beztorfowym podłożem; po dwie sztuki na doniczkę. Dociśnij podłoże, aby sadzonki pozostały we właściwym miejscu.

4 **PODLEJ** letnią wodą, po czym umieść każdą doniczkę w plastikowym woreczku i zabezpiecz dodatkowo sznurkiem lub gumką recepturką. Postaw na jasnym parapecie, do którego nie dociera bezpośrednie słońce.

TEKST: GREG LOADES. ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; PAUL DEBOIS

eprasa.pl 58109c4687

Uporządkuj rabaty już teraz, aby zapewnić nowym kwiatom najlepszy początek sezonu

Wczesne porządkowanie rabat

W tym miesiącu kilka prostych zabiegów pozwoli ci utrzymać rabaty pełne świeżych kwiatów przez resztę lata i jesienią. Wiele rabat osiąga swój szczyt urody w czerwcu, a w lipcu mogą wyglądać na nieco zmęczone, jeśli wszystkie rośliny pozostawi się bez pielęgnacji. Usunięcie przekwitłych kwiatów, chwastów, krnąbrnych łodyg i starych liści natychmiast poprawi wygląd i jakość rabat. Pozostanie też mnóstwo czasu, aby świeże, nowe pędy i kwiaty zajęły ich miejsce i tchnęły w te miejsca nowe życie.

Oprócz przycinania, podpierania i przycinania możesz także wypełnić luki nowymi roślinami, aby nadać swoim rabatom natychmiastowy zastrzyk koloru. Pamiętaj tylko, aby dobrze podlać nowe rośliny, a następnie wyłożyć 5 cm warstwę dobrze rozłożonego kompostu lub zmieszanego z ziemią ogrodową beztorfowego podłoża wokół podstawy rośliny, żeby zatrzymać wilgoć. Pamiętaj o podlewaniu w czasie gorących i suchych okresów. Unikaj sadzenia, jeśli gleba jest bardzo wilgotna lub jeśli są zapowiadane bardzo wysokie temperatury. Najlepiej poczekać z sadzeniem aż do najbliższych opadów deszczu.

KROK PO KROKU Porządkowanie rabat

1 **USUŃ** przekwitnięte róże, aby pobudzić rośliny do częstszego kwitnienia. Zetnij kwiaty tuż nad najbliższym liściem, żeby poprawić kształt krzewu i aby ładnie się prezentował.

2 **UŻYJ** ostrych nożyc do trawników, żeby wyrównać krawędzie. Regularne przycinanie zapobiega zakorzenianiu się trawy w rabacie i odsłoni rośliny.

3 **PODPIERAJ** te rośliny, które mają trudności z utrzymaniem się w pionie. Przytnij je lub użyj gotowych podpórek, albo powbijaj wokół nich tyczki i przewiąż sznurkiem.

4 **OBETNIJ** liście wcześnie kwitnących bodziszków, miodunek i przywrotników, gdy będą przysychać i więdnąć. Przytnij je równo z ziemią.

TEKST: ROSIE YEOMANS ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Podlewaj rośliny w skrzynkach przy oknach

Skrzynki przy oknach często są wąskie i zwykle zawierają niewielką ilość podłoża. Gdy są wypełnione roślinami, znacznie szybciej wysychają, bo korzenie szybciej pobierają wodę, niż u roślin posadzonych w większych doniczkach.

Regularnie sprawdzaj palcem wilgotność podłoża, a podczas podlewania zawsze kieruj wodę pod liście, unikając ich zraszania.

Najlepszymi roślinami do sadzenia w skrzynkach przy oknach są gatunki sucholubne. Jeśli roślina męczy się, wyjmij ją i posadź w większej doniczce. Inne rośliny szybko wykorzystają miejsce i wkrótce wypełnią tę lukę.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/window-box
w poszukiwaniu kreatywnych pomysłów na skrzynki przy oknach

Regularnie sprawdzaj skrzynki przy oknach, a gdy są suche, podlewaj je, kierując strumień wody w podłoże

Jeśli go dobrze przemieszasz, kompost utrzyma optymalną temperaturę

Przemieszaj i sprawdź kompost

Przemieszaj pryzmę kompostu, aby przenieść chłodny materiał z zewnątrz do środka i wszystko ogrzać.

Kompost najbardziej nagrzewa się w środku, gdy bakterie zaczynają działać, lecz gdy już się rozłoży, ponownie się ochładza.

Będzie nadal powoli się rozkładał, gdy dżdżownice i chrząszcze przemieszczają szczątki, ale przerzucenie kompostu to zastrzyk nowej energii w procesie kompostowania.

Po całym zabiegu podlej pryzmę i przykryj warstwą izolacyjną: agrotkaniną lub kartonem, i pozwól bakteriom wykonać resztę pracy.

DOBRA RADA

Kiedy kwiatostany ostróżek zaczną przekwitać, przytnij całą roślinę, aby pobudzić ją do wzrostu. W większości przypadków będziesz cieszyć się kolejną partią kwiatów pod koniec lata. Użyj czystego i ostrego sekatora, żeby przyciąć pęd kwiatostanowy tuż nad ziemią, potem obficie podlej i wyściółkuj, jeśli podłoże jest bardzo suche.

KROK PO KROKU

Posadź trawę przy brzegu pojemnika

Do roślin w donicy dosadź trawę ozdobną, żeby stworzyć kontrast. Pionowe liście będą podporką dla kwiatów, dzięki czemu szybko wtopią się w całość. Trawy dobrze znoszą stłoczenie korzeni. Zimozielone turzyce dobrze się sprawdzają, lecz nie można dopuścić do ich przesuszenia.

1 **SPRAWDŹ**, czy bryła korzeniowa jest sucha. Jeśli tak, na pół godziny przed sadzeniem namocz ją w wiadrze z wodą.

2 **ZRÓB** miejsce przy brzegu donicy, usuń ziemię i posadź trawę na takiej głębokości, na jakiej rosła wcześniej, uważając, aby nie uszkodzić korzeni innych roślin.

3 **WSYP** ziemię z powrotem wokół nowo posadzonej rośliny i wypełnij nią szczeliny przed podlaniem całości, żeby kompozycja się połączyła.

TEKST: ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Delikatnie wyjmij kosmosy z doniczek i od razu sadź je w słonecznym miejscu

Przesadź do gruntu kosmosy wysiane wiosną

Kosmosy posiane wiosną w pomieszczeniach można teraz bezpiecznie wysadzić do gruntu. Wybierz słoneczne stanowisko i przygotuj dołki do sadzenia, mieszając ziemię z garścią dobrze przegniłego kompostu ogrodowego. Delikatnie wyjmij rośliny z doniczek i natychmiast posadź je w dołkach.

Ustabilizuj je i pozostaw lekkie wgłębienie w ziemi wokół podstawy, aby woda spłynęła bezpośrednio do korzeni. Obficie podlewaj po posadzeniu i ponownie w okresach suszy.

Kosmos mocno się rozgałęzia, dlatego sadząc go w grupach, zostaw między nimi 30 cm odstępu, aby stworzyć atrakcyjną masę kwiatów i pierzastych liści.

ZOBACZ jak Monty przesadza kosmosy do gruntu na **www.GardenersWorld.com/grow-cosmos**

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Przesadź do ogrodu doniczkowe pierwiosnki po przekwitnięciu. Wybierz półcieniste stanowisko w rogu ogrodu. Wykorzystaj doniczki, w których rosły i posadź w nich kwitnące latem jednoroczne rośliny lub warzywa liściaste na letnie sałatki.

Nie zapomnij

- Usuń jednoroczne chwasty, takie jak starzec zwyczajny i rzeżucha włochata, zanim zaczną kwitnąć i zawiązywać nasiona
- Chroń przed ślimakami młode pędy nowych bylin, rozsypując wokół roślin warstwy ostrego żwiru lub kamieni
- Przytnij przekwitnięte bodziszki
- Usuń chwasty z powierzchni wody za pomocą bambusowej tyczki lub patyka
- Uzupełnij poziom wody w poidełkach dla ptaków
- Zmieszaj skoszoną trawę z przyciętymi gałęziami lub rozdrobnionym papierem i dodaj cienkie warstwy do kompostu

eprasa.pl 58109c4687

Dodaj do donic wolno rozpuszczający się i długo działający nawóz

Dodaj trochę granulowanego nawozu o powolnym uwalnianiu składników, żeby zapewnić odpowiednie składniki roślinom w doniczkach, pojemnikach, skrzynkach i wiszących koszach.

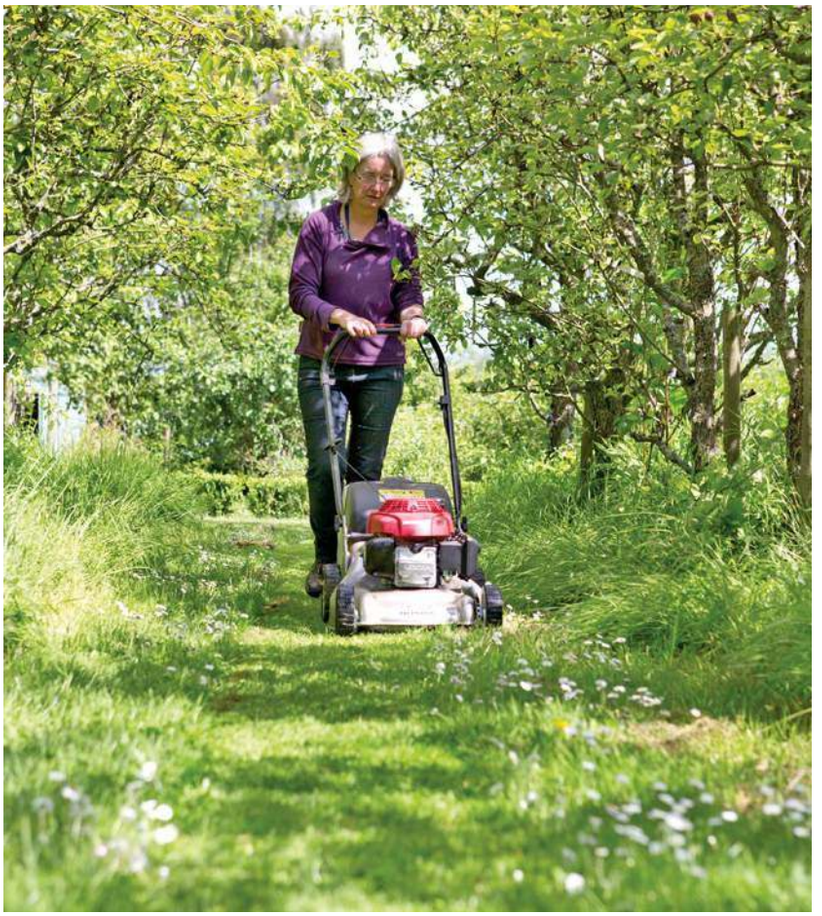
Granulki mają specjalną powłokę, która wolno uwalnia składniki odżywcze przez pewien czas, niektóre w ciągu kilku tygodni, inne przez cały sezon wegetacyjny.

Dodaj je do podłoża podczas sadzenia lub posyp powierzchnię już obsadzonych doniczek. Te w formie kostek lub pałeczek łatwo wcisnąć w podłoże. Wszystkie potrzebują wody i ciepła, aby uwolnić składniki odżywcze.

Wolno rozpuszczający się nawóz granulowany o przedłużonym działaniu zapewni roślinom odpowiednie składniki odżywcze

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/June i sprawdź, jakie prace należy wykonać w czerwcu

Pozostawienie pasów wysokiej trawy zwiększy różnorodność roślin i dzikich zwierząt

Pozostaw wysoką trawę w wyznaczonych miejscach

Koś ścieżki, ale pozwól urosnąć otaczającej je trawie, aby zwiększyć różnorodność roślin i dzikich zwierząt w ogrodzie. Jeśli masz wystarczająco dużo miejsca, możesz mieć zarówno piękny trawnik, jak i wysoką trawę pod drzewami i łąkę kwietną w wyznaczonych miejscach. W nieskoszonej trawie będą już kwitnące rośliny, a ich liczba z roku na rok będzie rosła. Przylecą owady i zapylacze, a później ptaki żerujące na młodych owadach i główkach nasiennych późnym latem.

Rozpoczęcie upraw warzyw w pomieszczeniach przed wysadzeniem ich do gruntu chroni rośliny przed ślimakami i szkodami, jakie wyrządzają

Chroń przed ślimakami swoje rośliny

Staraj się stosować jak najbardziej ekologiczne sposoby, zapobiegając niszczeniu upraw i roślin ozdobnych przez ślimaki. Preferowane metody obejmują piwne pułapki, kontrolę biologiczną (nicienie), zachęcanie naturalnych drapieżników, takich jak ptaki, do wyłapywania szkodników, oraz przesadzanie roślin uprawianych w pomieszczeniach. Piwne pułapki to puste kubeczki po jogurtach, zakopane w ziemi i do połowy wypełnione piwem. Budkami dla ptaków oraz szeroką gamą drzew i krzewów wabimy ptaki, by zamieszkały w naszym ogrodzie. Przesadzamy do gruntu te warzywa, które są już mocno rozrośnięte lub rozgałęzione, ponieważ takie będą w stanie oprzeć się atakowi ślimaków.

Nie zapomnij

- Przesadź brukselkę oraz uprawianą w pomieszczeniach fasolę szparagową i kukurydzę cukrową
- W czasie suszy podlewaj cebulę i szalotkę
- Przytnij śliwy, renklody i mirabelki
- Usuń glony ze stawów
- Przerzedź pasternak co 15 cm
- Obetnij przekwitnięte róże, przycinając pędy do pierwszego liścia o pięciu listkach, skierowanego na zewnątrz krzewu

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 58109c4687

Warto wybierać większe wiszące kosze, gdyż dłużej zatrzymują wodę w podłożu

Obsadź wiszący kosz

Tego lata wprowadź do swojego ogrodu setki kolorowych kwiatów w wiszących koszach. Do najbardziej popularnych roślin do wiszących koszy zaliczają się petunie zwisające, lobelie i begonie bulwiaste, które mogą kwitnąć aż do końca jesieni. Nie tolerują mrozu, dlatego obsadzony kosz postaw na wiadrze i trzymaj w szklarni lub dobrze oświetlonej werandzie przez tydzień lub dwa po posadzeniu; zawieś na zewnątrz dopiero po ostatnich przymrozkach.

Wiele kwitnących latem roślin w wiszących koszach wymaga częstego podlewania, dlatego warto dodać do podłoża hydrożel zatrzymujący wodę lub posadzić rośliny odporne na suszę, takie jak zwisające rozchodniki, kalibrachoa, pelargonie lub osteospermum.

Zastosuj uniwersalną ziemię bez dodatku torfu z odrobiną granulowanego nawozu o powolnym uwalnianiu i dodaj także kilka garści kompostu , który zatrzyma wilgoć. Przez kilka dni przed sadzeniem, kompost i ziemię najlepiej przechowywać przez kilka dni w pomieszczeniu, aby były ciepłe dla korzeni roślin.

KROK PO KROKU Komponowanie letniego koszyka

1 **DODAJ** dobrze dopasowaną wkładkę do kosza, a następnie wytnij wąskie otwory na wiszące rośliny. Nie mogą być za szerokie, żeby podłoże się nie wysypało.

2 **UMIEŚĆ** koszyk na wiadrze, odczep łańcuch i wypełnij go w jednej trzeciej podłożem. Następnie włóż rośliny do wyciętych wcześniej otworów w bokach koszyka.

3 **DOSYP** podłoża, a potem umieść rośliny. Upewnij się, że ich bryły korzeniowe nie dotykają boku. Dobrze umocuj każdą roślinę i przysyp ziemią.

4 **PODLEJ** obficie cały kosz do chwili, aż ziemia dobrze się nawodni. Zawieś kompozycję w odpowiednio nasłonecznionym miejscu. Kosz z roślinami ozdobnymi z liści można powiesić w cieniu.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 58109c4687

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Nadal uszczypuj końcówki pędów fuksji, co pobudzi ją do wytwarzania większej ilości pędów bocznych i kwiatów. Dzięki temu roślina bardziej się rozkrzewi i zagęści. Dobrze odżywiana i podlewana fuksja będzie pięknie kwitła aż do pierwszych przymrozków.

Przytrzymaj kwiatostan u nasady, wtedy łatwo go wyłamać

Usuwanie przekwitniętych pelargonii

Co tydzień sprawdzaj pelargonie, żeby zobaczyć, czy nie należy usunąć przekwitłych kwiatostanów. Przytrzymaj łodygę kwiatową blisko nasady – w tym miejscu łatwo ją wyłamać.

Wczesne usuwanie kwiatostanów pozwala roślinie zużyć więcej energii na wytworzenie pędów i w efekcie uzyskasz większy, kwitnący okaz.

Pelargonie dobrze reagują na oczyszczanie kwiatostanów i w ciągu kilku dni wypuszczą więcej kwiatów. Dzięki temu zabiegowi będą kwitły aż do jesieni. Kompostuj przekwitnięte kwiatostany i ciesz się pachnącymi liśćmi podczas pracy.

TEKST: ROSIE YOEMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

Jeśli chcesz posadzić krzew w donicy, użyj o półtora raza większej niż ta, w której roślina rosła pierwotnie

Posadź krzewy w donicach na tarasie

Posadź krzew w donicy, żeby cieszyć się ukwieconym tarasem. Wybierz donicę, co najmniej półtora raza szerszą i głębszą niż doniczka, w której roślina rosła wcześniej. Użyj (w proporcji 1:1) beztorfowego, uniwersalnego podłoża i gliniastej ziemi. Do tej mieszanki dosyp nieco długo działającego nawozu o spowolnionym uwalnianiu.

W przypadku krzewów kwasolubnych, takich jak pieris, użyj mieszanki podłoża do roślin wrzosowatych i mieszanki ziemi ilastej bez wapna John Innes. Posadź roślinę na tej samej głębokości, w jakiej wcześniej rosła i dobrze podlej. Przez pierwsze kilka tygodni trzymaj donicę w cieniu, aby nie była narażona na działanie gorącego słońca (zanim się ukorzeni).

Nawadniaj i nawoź rośliny w wiszących koszach

Raz w tygodniu podlej rośliny mieszanką wody z wysokopotasowym nawozem

Regularnie sprawdzaj rośliny w wiszących koszach i podlewaj je, gdy podłoże wydaje się suche. Rośnie w nich wiele roślin w stosunkowo niewielkiej ilości ziemi, a ich zapotrzebowanie na wodę wzrasta w miarę ich rozwoju. Jeśli w tym miesiącu temperatury będą bardzo wysokie, pomyśl o zdjęciu koszy, podlaniu i przeniesieniu w cień aż do czasu, gdy temperatura spadnie.

Raz w tygodniu podlewaj kosze wodą z dodatkiem płynnego, wysokopotasowego nawozu i usuwaj przekwitłe kwiaty, aby pobudzić dalsze kwitnienie.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/hanging-baskets po więcej informacji o ogrodzie w wiszących koszykach

eprasa.pl 58109c4687

KROK PO KROKU

Siew laków

Wysiej na rozsadniku dwuletnie, kwitnące wiosną laki – urosną latem, a jesienią będą gotowe do przeniesienia i przesadzenia na stałe miejsce. Tymczasowo mogą rosnąć na grządce warzywnej lub w pustym miejscu na rabacie. Przesadź je później na rabaty i wykorzystaj do wiosennych kompozycji w pojemnikach.

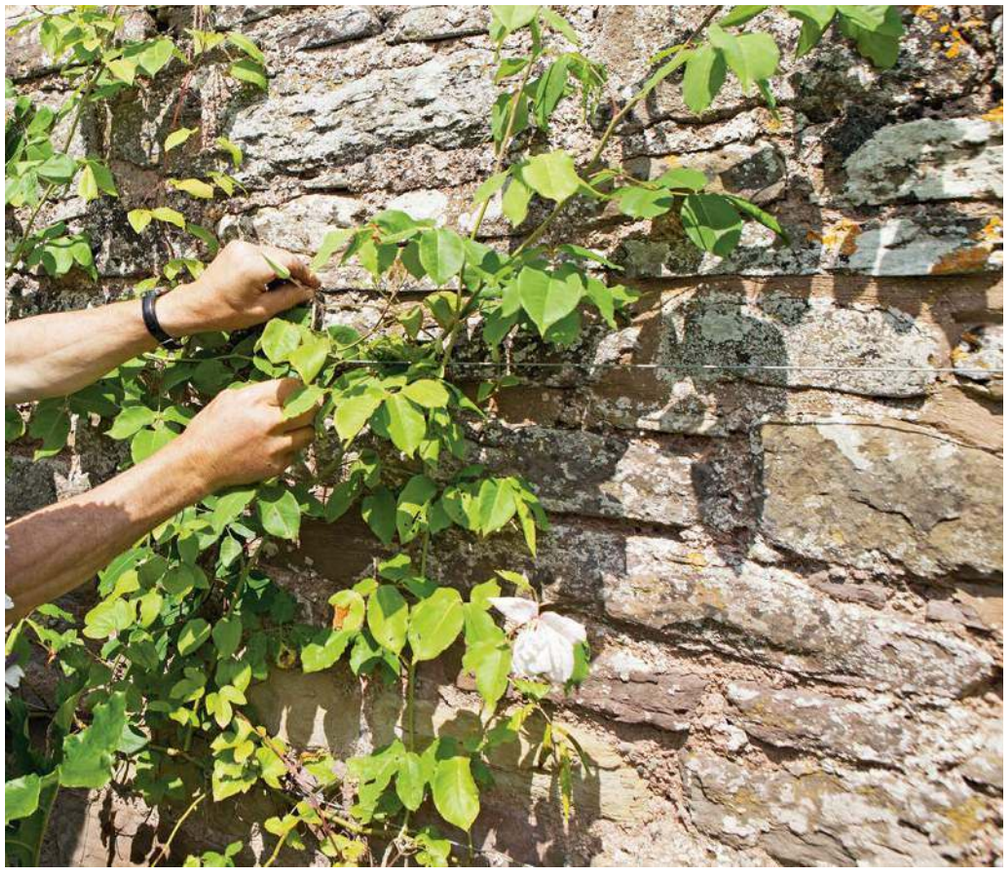
1 **ZRÓB** dołek motyką i podlej go wodą, zdejmując sitko z konewki.

2 **WYSIEJ** małe nasiona możliwie jak najrzadziej. Nie siej gęsto nasion, aby uniknąć późniejszego przerzedzania sadzonek.

3 **PRZYKRYJ** nasiona cienką warstwą ziemi – nie grubszą niż 1 cm. Delikatnie przygnieć ziemię grabiami.

Przywiąż nowe przyrosty do poziomych drutów miękkim sznurkiem, aby nie uszkodzić młodych pędów

Przymocuj pędy róży pnącej

Przymocuj nowe przyrosty róż do poziomych drutów, żeby pobudzić kwitnienie i nadać roślinie atrakcyjny kształt. Róże pnące nadają się do swobodniejszego formowania, nadal jednak wykorzystuje się przywiązywanie pędów do podpór i konstrukcji ściennych.

Żeby nie złamać pędów, delikatnie przyciągnij każdą łodygę do konstrukcji. Przywiąż miękkim sznurkiem tak daleko, jak to możliwe, nie uszkadzając przy tym młodych i świeżych łodyg.

Podlewaj obficie lilie i sprawdzaj, czy nie ma poskrzypki liliowej

Podlewaj lilie rosnące w donicach

Upewnij się, że lilie w donicach są dobrze nawadniane. Lilie potrzebują wilgoci i składników odżywczych rozpuszczonych w podłożu. Przed podlaniem sprawdź ciężar doniczki, ponieważ niektóre podłoża mogą wydawać się suche w górnej warstwie, lecz będą dość wilgotne wokół korzeni.

Sprawdź i usuń wszystkie osobniki poskrzypki liliowej, które mogą zdziesiątkować twoją kolekcję.

Nie zapomnij

- Usuń ostrożnie chwasty spomiędzy sadzonek roślin jednorocznych, sianych bezpośrednio do gruntu
- Przygnij pędy do podłoża i przysyp je ziemią, żeby rozmnożyć rośliny przez odkłady
- Wykonaj ostatni siew odpornych na zimno roślin jednorocznych, aby później wypełnić luki kolorem
- Przytnij wszystkie przekwitnięte byliny

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/sowing po więcej rad i wskazówek na temat wysiewu nasion

TEKST: ROSIE YOEMANS
ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

eprasa.pl 58109c4687

Przez cały sezon wegetacyjny sprawdzaj, czy rośliny rosnące w doniczkach nie potrzebują wody

Warzywnik w donicy

Obsadź dużą donicę, aby przez całe lato zbierać smaczne plony. Takie mieszane kompozycje świetnie sprawdzają się jako element ozdobny ogrodu oraz umożliwiają zwiększenie różnorodności upraw na małej przestrzeni. Umieść je blisko drzwi wejściowych, aby w razie potrzeby szybko wyskoczyć z kuchni po potrzebne warzywa lub zioła.

Teraz, gdy minęło już ryzyko przymrozków, delikatne rośliny, takie jak pomidory, papryki, papryczki chili, a nawet bakłażany poradzą sobie dobrze na dworze, zwłaszcza na słonecznym tarasie. Donice będą się nagrzewać w słońcu, co przyspieszy wzrost warzyw – pamiętaj tylko, aby obficie je podlewać.

Połącz jedną roślinę główną z ziołami jednorocznymi oraz sałatami na cięte listki rozmieszczonymi wokół krawędzi donicy – te ostatnie będziesz mógł zbierać przez całe lato, ponieważ po ścięciu szybko odrastają. Przed sadzeniem pamiętaj o porządnym podlaniu roślin, a tej głównej w razie potrzeby zapewnij podporę.

Codziennie sprawdzaj donice, czy nie należy ich podlać, a gdy rośliny owocujące zaczną kwitnąć, podawaj im raz w tygodniu nawóz z dużą zawartością potasu.

KROK PO KROKU Jak obsadzić donicę warzywami

1 **WYMIESZAJ** w równych proporcjach ziemię John Innes No.3 i beztorfowe podłoże do roślin doniczkowych, a także trochę nawozu o spowolnionym działaniu w granulkach. Wypełnij donicę prawie pod sam brzeg.

2 **ZRÓB** na środku dołek i umieść w nim sadzonkę pomidora. Dociśnij bryłę korzeniową tak, by podłoże sięgało pierwszej pary liści właściwych. Te słabsze poniżej oberwij.

3 **POSADŹ** zioła i sałaty przy krawędzi doniczki, gdzie ich płytkie korzenie nie będą rywalizować z główną sadzonką pomidora.

4 **DODAWAJ** stopniowo więcej podłoża wokół roślin, aby wypełnić przestrzenie między korzeniami. Dociśnij i na koniec podlej, używając konewki.

TEKST: ROSIE YEOMANS, ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

Użyj nożyczek lub ostrego noża do ścięcia zewnętrznych liści sałat

Zbierz liście sałat

Zbieraj zewnętrzne liście sałaty, pozostawiając część środkową rośliny nietkniętą, aby pobudzić ją do dalszego wzrostu. Dzięki podbieraniu kilku listków z każdej rośliny wydłużysz okres zbiorów, którymi będziesz mógł się cieszyć niemalże przez całe lato. Zbieraj liście tuż przed ich użyciem.

Po skończeniu zbioru wyrwij przy okazji chwasty, które czasami skrywają się między zewnętrznymi liśćmi sałat i obficie je podlej, aby mogły się zregenerować.

OGLĄDAJ
Po więcej porad zerknij na **www.GardenersWorld.com/fruit-veg**

WYPATRUJ męskich kwiatów ogórka

Wypatruj kwiatów męskich na sadzonkach ogórka i usuń je, aby nie zapyliły kwiatów żeńskich, co mogłoby sprawić, że owoce będą miały gorzki smak. Kwiaty męskie łatwo rozpoznać, gdyż w przeciwieństwie do żeńskich nie znajdziemy za nimi zawiązujących się, jeszcze niedojrzałych owoców.

Pęd, na którym występują kwiaty męskie jest również krótszy. Aby mieć pewność, że ten zabieg nie jest konieczny, uprawiaj odmiany wytwarzające tylko kwiaty żeńskie, takie jak 'Carmen', 'Diva' lub 'Mini Munch'.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

KROK PO KROKU

Posadź bakłażany w doniczkach

Przesadź do doniczek rozsadę bakłażana przeznaczoną do uprawy w szklarni, gdzie dzięki ciepłu i osłonie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi zapewnisz sobie zbiory, nawet jeśli lato okaże się niekorzystne dla upraw. Uszczyknij wierzchołki sadzonek, aby pobudzić rośliny do wytwarzania pędów bocznych, dzięki temu lepiej się rozkrzewią. Pierwsze zbiory owoców zaczynają się w sierpniu i trwają aż do późnej jesieni.

1 **WSYP** do doniczki o średnicy 30 cm mieszankę zawierającą w równych częściach podłoże na bazie gliny i uniwersalne podłoże bez torfu.

2 **UMIEŚĆ** sadzonkę na środku i uzupełnij wokół niej ziemię, tak by znajdowała się na tej samej głębokości, na jakiej rosła w kupionym pojemniku. Dobrze dociśnij.

3 **PODLEJ** roślinę, po czym codziennie sprawdzaj, czy nie trzeba tego zrobić ponownie. Woda w podstawce podniesie wilgotność powietrza, co pomaga odstraszyć przędziorki.

eprasa.pl 58109c4687

Regularnie dokarmiaj rośliny

Raz w tygodniu odmierz odpowiednią ilość nawozu w płynie i wlej do konewki z wodą. Wybierz mieszankę pobudzającą owocowanie i kwitnienie, aby osiągnąć jak najlepsze plony z roślin owocujących oraz spryskaj liście nawozem dolistnym.

Upewnij się, że przed podaniem nawozu rośliny są całkowicie suche, w przeciwnym razie liście mogą ulec poparzeniu – aby mieć pewność, podlej je na dzień przed nawożeniem. Unikaj stosowania nawozu dolistnego w pełnym słońcu, zrób to rano, zanim zrobi się ciepło.

Przeczytaj instrukcję, aby odmierzyć odpowiednią ilość nawozu

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/greenhouse po więcej porad na temat uprawy roślin w szklarni

Dzięki kołnierzowi nawadniającemu będziesz mieć pewność, że do korzeni dotrze wystarczająca ilość wody

Zrób kołnierz nawadniający

Poszukaj starej plastikowej doniczki, wytnij w dnie dużą dziurę i rozetnij ją wzdłuż boku tak, aby można było ją lekko rozchylić i umieścić na ziemi wokół łodygi rośliny. Dzięki temu woda będzie trafiać prosto do korzeni. Sprawdź tylko, czy woda nie zalega w kołnierzu zbyt długo, w przeciwnym razie łodyga zacznie gnić u podstawy.

Tego rodzaju naczynie jest szczególnie przydatne podczas stosowania nawozu w płynie oraz podlewania roślin uprawianych w workach.

OGLĄDAJ Alana podlewającego rośliny na **www.GardenersWorld.com/watering**

Podeprzyj melony

Podwiąż nowe pędy roślin melona do tyczek, aby pokierować je w odpowiednim kierunku, zanim ich wzrost przyspieszy i same zaczną się wspinać. Oprzyj tyczki o stabilny trejaż lub siatkę.

W kolejnych tygodniach, kiedy wzrost roślin stanie się intensywniejszy, ogranicz wzrost pędów bocznych. Resztę pędów przywiąż luźno miękkim sznurkiem, aby nie uszkodził łodyg, które z czasem zgrubieją.

Pokieruj wąsy tak, by zaczęły piąć się po podporach

Uszczykiwanie wierzchołków pędów sprawia, że rośliny się zagęszczają i mogą udźwignąć więcej kwiatów

Uszczykuj pędy chryzantem

Uszczykuj pędy wierzchołkowe chryzantem, aby pobudzić rośliny do silniejszego wzrostu oraz wytworzenia większej ilości pędów kwiatowych. Dzięki temu pozbędziesz się również owadów wysysających soki z roślin, takich jak mszyce, które mogą żerować na roślinie. Uszczykiwanie pobudza także chryzantemy do wytworzenia pędów bocznych, które również można uszczyknąć, aby rośliny miały bardziej zwarty pokrój.

Zrób to przed środkiem lata, ponieważ kiedy dni stają się coraz krótsze, pędy zaczynają otwierać swoje kwiaty jeden po drugim. Dokładny czas kwitnienia zależy od odmiany, ale zazwyczaj przypada na okres od sierpnia do listopada.

Nie zapomnij

- Pobierz teraz sadzonki pelargonii i fuksji, aby w przyszłym roku móc posadzić je na rabatach
- W ciągu dnia otwieraj otwory wentylacyjne w szklarni, lecz pamiętaj, by na noc je zamknąć
- Przepikuj siewki do doniczek, zanim zbyt mocno się wyciągną
- Usuń chwasty ze szczelin w ścieżkach znajdujących się w szklarni, zanim zaczną wytwarzać nasiona i się rozsiewać
- Nadal pobieraj sadzonki zdrewniałe z młodych pędów na krzewach

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS, JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

W razie potrzeby pracuj, stojąc na ułożonej na ziemi desce, aby nie zadeptać ziemi – najlepiej dwa, trzy dni od ostatniego deszczu

Przerwij siewki buraków

Siewki buraków potrzebują miejsca na to, by bulwy korzeniowe mogły swobodnie się rozwijać, dlatego je teraz przerwij. Umieść palce płasko na ziemi wokół siewki, którą chcesz zatrzymać, tak by nie doszło do naruszenia korzenia, po czym chwyć pobliskie siewki tuż przy ziemi i delikatnie je wyciągnij. Zacznij od przerywania co 5 cm, po czym powtórz zabieg po tygodniu, zostawiając pomiędzy nimi 10 cm wolnego miejsca, jeśli chcesz mieć większe buraki.

Liście z pierwszej przerywki możesz opłukać i wykorzystać do sałatek, podczas gdy z drugiej otrzymasz już młode buraczki. Po zakończeniu zabiegu przerywania podlej pozostałe rośliny.

UWAŻAJ NA

Mszycę porzeczkowo-czyściecową

Znajdziesz je na spodniej stronie liści, gdzie wysysają z nich soki. Możesz opłukać liście wodą, lecz ponieważ nie ma teraz ryzyka, że mszyce uszkodzą owoce, pozwól drapieżnikom, takim jak biedronki i bzygi się nimi pożywiać oraz zwiększać swoje populacje.

DOBRA RADA

Marchew potrzebuje od 50 do 80 dni od wschodów do wykształcenia korzenia o odpowiedniej wielkości. Aby sprawdzić ich grubość, delikatnie oczyść wierzchołki korzeni z ziemi – jeśli mają średnicę ok. 2,5 cm, są gotowe do zbioru.

KROK PO KROKU Posadź sadzonki bazylii

Teraz, gdy dni stają się coraz dłuższe i jest cieplej, bazylia może rosnąć na zewnątrz. Za każdym razem, gdy zechcesz zebrać liście do wykorzystania w kuchni, odcinaj te wierzchołkowe, tuż nad parą młodych liści – dzięki temu zapewnisz sobie obfite plony przez całe lato.

Rośliny zaczną się teraz rozkrzewiać i będą rosły aż do pierwszych jesiennych spadków temperatur. Dokarmiaj je raz w tygodniu nawozem z azotem, który będzie działał stymulująco na ich wzrost.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/herb po więcej porad na temat uprawy ziół

1 **WYBIERZ** kuwetę z sadzonkami, które mają po dwie, trzy pary liści na łodygach i zaczęły się już rozpychać. Podlej je godzinę przed przesadzeniem.

2 **NAPEŁNIJ** doniczki do połowy uniwersalnym podłożem bez torfu. Umieść w nim małe pęczki sadzonek i dosyp wokół nich więcej podłoża; dociśnij.

3 **PODLEJ** i przenieś w jasne, osłonięte miejsce. Bazylia najlepiej się rozwija na dobrze oświetlonym i ciepłym stanowisku, dlatego im cieplej, tym lepiej.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

eprasa.pl 58109c4687

Nie zapomnij

- Rozwieś pułapki feromonowe na owocówkę jabłkóweczkę i owocówkę śliwkóweczkę
- Podlewaj posadzone zeszłej zimy drzewa owocowe, zwłaszcza podczas upałów i w okresach suszy
- Załóż siatkę ochronną na maliny letnie
- Zbieraj bób, gdy strąki są jeszcze młode i delikatne
- Wykop młode ziemniaki, gdy części zielone zaczną kwitnąć
- Wysiej koper włoski, buraki, marchew, fasolkę szparagową, sałatę i rzodkiewki

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/veg po więcej porad na temat uprawy warzyw

20 MINUT WOLNEGO

Posadź średnio późne i późne odmiany kapusty lub brukselki na grządce z lekko gliniastą ziemią, na słonecznym stanowisku.

Jeśli nie planujesz uprawy z nasion, poszukaj rozsad kapusty w centrach ogrodniczych i szkółkach.

Po posadzeniu sadzonek dobrze dociśnij wokół nich ziemię i przykryj je siatką, aby ochronić rośliny przed ptakami. Gołębie, jeśli tylko zwęszą okazję, są w stanie zniszczyć całe uprawy.

W ciepłych i wilgotnych warunkach młode chwasty jednoroczne szybko opanują grządkę

Usuń chwasty wokół cebuli

Aby cebula zdrowo rosła, zadbaj o to, aby w zagonach nie było chwastów. Najlepiej usunąć je ręcznie – motyka może uszkodzić dość płytki system korzeniowy cebuli, który wyrasta z piętki tuż pod powierzchnią ziemi.

Najpierw pozbądź się ich ręcznie między rzędami, a następnie przejdź do odchwaszczania ziemi między roślinami, przytrzymując je jedną ręką u podstawy, a drugą wyciągając chwasty rosnące w pobliżu, tak by nie uszkodzić korzeni cebuli.

Jeśli będziesz to robić przynajmniej raz w tygodniu, chwasty nie zdążą głęboko się zakorzenić i ich usuwanie nie uszkodzi roślin.

Zaplanuj sadzenie rozsady pora na pochmurny dzień, dzięki temu nie narazisz roślin na stres

Przepikuj pory na ich docelowe miejsce

Pory potrzebują sporo składników odżywczych, dlatego posadź siewki w ziemi uprzednio wzbogaconej materią organiczną i nawozem uniwersalnym.

Skróć korzenie siewek o ok. 1 cm. Przytnij też wierzchołki liści, aby pobudzić do wzrostu środkowe części roślin. Wykonaj dołki na głębokość 10 cm, w odległości 15 cm od siebie, po czym umieść w każdym po jednej roślinie.

Nie ma potrzeby zasypywania dołków, chociaż nic się nie stanie, jeśli wpadnie do nich trochę ziemi. Na koniec podlej rośliny.

Zbierz zioła

Regularnie zbieraj świeże zioła, aby pobudzić je do bujniejszego wzrostu i nie dopuścić do wydania przez nie nasion. Zioła jednoroczne, takie jak kolendra i koperek po jednym lub dwóch zbiorach zawsze w końcu zakwitają, lecz regularne podlewanie i ciepłe noce sprawią, że będą rosły jeszcze przez długi czas.

Zaplanuj jeszcze kilka wysiewów do końca lata. Przycinaj zioła zimozielone, takie jak szałwia, tymianek i rozmaryn, aby pobudzić je do produkcji nowych pędów. Nie da się już dłużej opóźniać ich kwitnienia, więc wykorzystaj je do przyprawiania i dekorowania sałatek.

Tnij zioła dosyć nisko, aby pobudzić je do wypuszczania młodych pędów

W następnym miesiącu

- Zetnij kwitnące pędy lawendy do suszenia
- Podaj daliom nawóz i w miarę wzrostu podwiązuj ich łodygi
- Poprowadź ogórki po sznurku lub podporach
- Wysiej późne odmiany grochu i fasoli szparagowej karłowej

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

eprasa.pl 58109c4687

Odpowiadamy na pytania ogrodników

Nasi eksperci podpowiadają, jak poradzić sobie z problemami w ogrodzie, między innymi dziwnymi, białymi kulkami, fioletowymi liśćmi pomidorów oraz jak zwalczyć wciornastka tytoniowca

Anne Swithinbank
Miłośniczka uprawy owoców, warzyw i roślin domowych – Anne była wcześniej kierowniczką szklarni w ogrodzie RHS Garden Wisley.

Matthew Pottage
Matthew pełni obowiązki kustosza RHS Garden Wisley, sztandarowego ogrodu Królewskiego Towarzystwa Ogrodniczego w hrabstwie Surrey.

Pippa Greenwood
Pippa jest jedną z czołowych specjalistek ds. szkodników i chorób roślin. W swoim ogrodzie stosuje metody ekologiczne.

P Usunęliśmy z ogrodu jabłonkę. Jakie rośliny posadzić w jej miejsce, aby zadbać o pszczoły?

Wendy, email

O MATT ODPOWIADA Nowe nasadzenia, które będą źródłem nektaru, to bardzo dobry pomysł – naszym zapylającym przyjaciołom przyda się każda możliwa pomoc z naszej strony.

Do moich ulubionych należą między innymi piękne, jaskrawopomarańczowe kwiaty berberysu Darwina (*Berberis darwinii*) oraz wrzosiec darlejski, będący trwałą krzewinką okrywową. Możesz również posadzić mnóstwo różnych roślin cebulowych i bylin, takich jak alstromerie, czosnki ozdobne, pysznogłówki i penstemony.

Jeśli chcesz wypróbować coś nietypowego, niech to będzie ośmiał większy (*Cerinthe major*), który jest mało wymagającą rośliną jednoroczną – możesz wysiać go wiosną wprost do gruntu lub wcześniej przygotować rozsadę w szklarni. Jego niebiesko-fioletowe, zebrane w zwisające grona kwiaty intrygują swoim wyglądem i są uwielbiane przez pszczoły. Nasiona ośmiału rozsiewają się same i jeśli będą miały wystarczającą ilość miejsca, wykiełkują.

Więcej pomysłów znajdziesz na liście przygotowanej przez RHS (Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze); są tam propozycje roślin przyciągających owady o różnych porach roku. Sprawdź na stronie **www.bit.ly/rhs-pollinators.**

PiO ODPOWIEDŹ EKSPERTÓW
Rośliny dla zapylaczy

Pysznogłówka szkarłatna (*Monarda didyma*) kwitnie przez całe lato, a pszczoły ją uwielbiają

Rosnący na słonecznym stanowisku z przepuszczalnym podłożem żmijowiec zwyczajny sam się rozsieje

O ANNIE ODPOWIADA
W Wielkiej Brytanii występuje około 270 gatunków pszczół. Różnicuje je sposób zimowania oraz długość języka, dlatego powinniśmy dążyć do tego, aby zapewnić im dostęp do nektaru przez cały rok, m.in. wybierając kwiaty o różnych kształtach, począwszy od tych płaskich i otwartych jak u stokrotki, po rurkowate jak u pysznogłówki szkarłatnej (*Monarda didyma*).

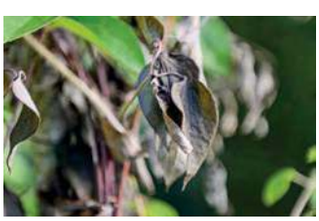
Posadź kwitnące zimą wiciokrzewy, atrakcyjną pod koniec zimy miodunkę o nakrapianych liściach oraz prusznik niebieski (*Ceanothus*) 'Concha', którego okres kwitnienia przypada na wiosnę. Kwiaty dwuletnie, takie jak naparstnica, wieczornik damski (*Hesperis matronalis*) oraz żmijowiec zwyczajny wnoszą do ogrodu wczesnym latem nutę dzikości i teraz nadszedł czas, aby je wysiać na rozsadnik, dzięki czemu otrzymasz sadzonki gotowe do wysadzenia na początku wiosny – wydadzą kwiaty latem przyszłego roku. Kosmosy zakwitną jesienią razem z rozchodnikowcem (*Hylotelephium*) 'Matrona' i sadźcem plamistym (*Eupatorium maculatum*) 'Riesenschrim'.

P Robię wszystko, co w mojej mocy, a moje powojniki i tak słabo kwitną i więdną. Dlaczego?

Beryl Williams, email

O PIPPA ODPOWIADA Powodem mogą być różnego rodzaju choroby, m.in. plamistość liści wywoływana przez grzyb *Calophoma clematidina*, opieńkowa zgnilizna korzeni, fytoftoroza lub też szereg innych czynników środowiskowych, takich jak przelanie roślin lub przesuszenie korzeni – to drugie jest bardzo prawdopodobne, zważywszy na zeszłoroczne gorące lato.

Bez możliwości przyjrzenia się roślinom w twoim ogrodzie lub pozyskania próbek do analizy i przebadania, określenie dokładnej przyczyny (lub nawet współdziałania kilku tych czynników) jest niemożliwe. Sugeruję, żebyś obserwował swoje rośliny, usuwał wszystkie zasychające lub obumarłe części i podlewał dużymi porcjami wody, gdy zanosi się na przesuszenie podłoża. Poczekaj kilka miesięcy na rozwój sytuacji.

Przytnij zainfekowane pędy do zdrowej tkanki, aby przeciwdziałać szerzeniu się plamistości liści

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/GOLDENSHARK; JASON INGRAM

eprasa.pl 58109c4687

P Co to za białe kulki na mojej hortensji?

David Holgate, email

O PIPPA ODPOWIADA
To wysysające soki rośliny szkodniki nazywane czerwcami. Gdy inwazja nie jest nasilona, zdrowa roślina powinna sobie poradzić, zwłaszcza gdy w twoim ogrodzie występują pożyteczne owady drapieżne, takie jak biedronki.

Jeśli musisz zastosować opryski, zrób to w lipcu, aby celować w wylęgające się larwy, wykorzystując preparaty na bazie olejów roślinnych lub naturalny ekstrakt z wrotyczu.

Czerwce lubią żerować na spodnich częściach liści

P Czy pomidory z nasion pochodzących z zeszłorocznych owoców powtórzą swoje cechy?

Benjamin, email

O MATT ODPOWIADA Większość roślin uprawianych z nasion pozyskanych z odmian zakupionych w centrach ogrodniczych lub szkółkach często powiela cechy pokolenia rodzicielskiego, ale nie ma co do tego żadnej gwarancji.

Chcąc otrzymać owoce o pożądanym przez ciebie smaku lub przystosowane do konkretnych warunków najlepiej poszukać nasion odmian ustalonych.

Z nasion wyjętych z pomidora 'Red Cherry' otrzymasz takie same owoce

P Moje cytrusy zimowały w ciepłym miejscu w ogrodzie i teraz nie owocują, dlaczego?

Derek Chitty, email

O ANNIE ODPOWIADA Aby cytryny i limonki mogły przezimować na zewnątrz, twój ogród musiałyby znajdować się w ciepłym, osłoniętym od wiatru miejscu. Jednak myślę, że nie jest jeszcze wystarczająco ciepło, aby te rośliny mogły wydać owoce i utrzymać je do czasu, aż dojrzeją.

Weźmy przykład popularnej odmiany limonki 'Tahiti' – moja kwitnie latem i wydaje owoce, które dojrzewają od jesieni do wiosny. Trzymam ją w swoim biurze, gdzie jest jasno i chłodno, lecz temperatura raczej nigdy nie spada poniżej 7°C. Niektóre odmiany cytrusów są w stanie przetrwać temperatury bliskie zeru, lecz pomimo iż pozostają żywe, przestają rosnąć i mogą miewać problemy z zawiązywaniem lub utrzymaniem owoców. Zanim je podlejesz, poczekaj, aż wierzchnia warstwa podłoża będzie całkowicie sucha. Cytrusy to żarłoczne rośliny, dlatego regularnie dokarmiaj je specjalistycznym nawozem przeznaczonym do stosowania latem, a następnie odpowiednim na zimę. Ponadto rozważ teraz wymianę wierzchniej warstwy ziemi na podłoże do cytrusów, a jesienią przenieś je w nieco cieplejsze miejsce, w którym będą mogły przezimować.

Zimą trzymaj cytrusy w chłodnym, ale nie zimnym pomieszczeniu, gdzie jest stosunkowo sucho

Regularnie przeglądaj jabłonie i jeśli zauważysz mszyce wełniste, zetrzyj je ręką lub zeskrob szczotką

P Co stało się z moją rajską jabłonią?

Pam Lord, West Yorkshire

O PIPPA ODPOWIADA To klasyczny przypadek występowania mszycy wełnistej (*Eriosoma lanigerum*), całkiem popularnego szkodnika atakującego jabłonie, irgi poziome (*Cotoneaster horizontalis*) oraz ogniki (*Pyracantha*). Zazwyczaj pojawiają się gromadnie, a ponieważ są pokryte woskowym, przypominającym wełnę nalotem, wyglądają jak kłaczki lub kłębki waty. Na początku wiosny osiedlają się na starych ranach po cięciu, lecz wraz z nadejściem lata przenoszą się na młode pędy. Poprzez rany, które powstają w wyniku ich żerowania, może dojść do porażenia rakiem bakteryjnym.

Jeśli atak zarazy zostanie wcześnie wykryty, wystarczy zeskrobać lub zgnieść kolonie mszyc twardą szczotką. Warto też zwabić do ogrodu owady drapieżne, takie jak bzygi, złotooki i biedronki. Gdyby problem nie ustąpił i zdecydujesz, że czas użyć insektycydu, wybierz ten ze złocienia dalmatyńskiego, gdyż szybko się rozkłada.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM, FLOKI / ADOBESTOCK

eprasa.pl 58109c4687

Gorące, suche lato sprzyja rozwojowi glonów w stawach

P Pomocy! W zeszłym roku zauważyłem w basenie te glony

Stephen Flash, email

O MATT ODPOWIADA Podejrzewam, że problem mógł się pojawić w związku z wyjątkowo ciepłym latem i dużym nasłonecznieniem, którego doświadczyliśmy w Wielkiej Brytanii w zeszłym roku. W Wisley glony pojawiły się nawet w dobrze już ustabilizowanych stawach, w których – odkąd sięgam pamięcią – wcześniej ten problem nie występował.

Dobrą profilaktyką jest dbanie o to, aby w basenie nie gromadziło się zbyt dużo składników odżywczych – pomocne będą tu rośliny wodne. Jednak nie martwiłbym się tym, miejmy nadzieję, że to tylko jednorazowy przypadek.

P Mszyce zaatakowały moje łubiny. Co robić?

Sally Elson, Cheshire

O PIPPA ODPOWIADA
Wygląda mi to na mszycę *Macrosiphum albifrons*, szkodnika pochodzącego z Ameryki, lecz coraz bardziej popularnego tutaj, gdzie dotarł w latach 80 XX wieku. Jak na mszyce są bardzo duże (o długości ok. 4 mm), lecz na szczęście wygląda na to, że atakują jedynie łubiny. Zimują na pędach roślin w pobliżu pąków, dzięki czemu wiosną bardzo szybko się rozmnażają, a ich populacja osiąga szczyt liczebności w czasie kwitnienia łubinu.

Jak tylko się pojawią, podejmij działania mające na celu ich eliminację – czasami wystarczy zgnieść je palcami, zwłaszcza gdy jednocześnie postarasz się zwabić do ogrodu ich naturalne drapieżniki, a nawet postarasz się o dodatkowe larwy biedronek.

Możesz także rozważyć zwalczenie mszyc za pomocą przyjaznych środowisku środków owadobójczych, które szybko się rozkładają.

Zgniataj mszyce, zanim ich populacja się powiększy

Dokładnie odmierz zalecaną dawkę nawozu

P Dlaczego liście moich pomidorów są fioletowe?

Peter Robson, Northumberland

O ANNIE ODPOWIADA
Wydaje mi się, że te fioletowe przebarwienia na liściach są objawem niedoboru fosforu, a nawet potasu, który może być wynikiem nadmiernego podlewania, nagłych spadków temperatury lub po prostu wyczerpania się składników odżywczych w podłożu.

Sama miałam okazję to zaobserwować, kiedy uprawiane w workach, prowadzone jednopędowo w szklarni pomidory osiągnęły wysokość 1-1,2 m. Wszystkie nowe pędy nagle zaczęły w tym samym czasie więdnąć i przebarwiać się na fioletowo. Do tego dochodzi jeszcze szok termiczny wywołany przez zmiany temperatury między dniem i nocą występujące w drugiej połowie wiosny – za dnia temperatura w szklarni skacze w górę, a w nocy gwałtownie spada.

Aby rośliny się ustabilizowały, nie zapominaj o ich podlewaniu, ale ich nie przelewaj. W przypadku tych znajdujących się w szklarni, zastosuj osłony zacieniające po stronie najbardziej wystawionej na słońce. Owocujące rośliny doniczkowe będą potrzebowały regularnego dokarmiania nawozem z dodatkiem potasu. Wypróbuj kilku rodzajów zbilansowanych nawozów (o zrównoważonym stosunku azotu, fosforu i potasu), a co dwa tygodnie stosuj te o wysokiej zawartości potasu.

P Co stało się z moją rośliną?

Hannah Leach, email

O MATT ODPOWIADA Wygląda na to, że twoja roślina to flebodium złociste (*Phlebodium aureum*) – piękna paproć zaliczana do roślin architektonicznych, którą bardzo lubię. Te brązowe punkciki na liściach to skupiska zarodników – są one odpowiednikami nasion, gdyż paprocie nie kwitną i nie wytwarzają nasion, jak inne znane nam rośliny. Dlatego nie ma się czym martwić – te niewielkie, brunatne zarodnie są zjawiskiem naturalnym.

Na spodniej stronie liści paprocie tworzą zarodniki

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/PAUL MAGUIRE, RAKSANSTUDIO / ADOBESTOCK, DENIS MAMIN / ADOBESTOCK

eprasa.pl 58109c4687

P Liście mojej aspidistry brązowieją i zaatakowały ją mszyce wełniste. Czy mam ją przesadzić?

Helen Gerrard, email

O MATT ODPOWIADA Liście aspidistry więdną i brązowieją, gdy roślina otrzymuje za dużo wody, a kiedy dostaje jej za mało – stają się przesuszone i papierowe. Niska wilgotność powietrza może nasilać te objawy.

Jeżeli chodzi o szkodniki to obawiam się, że masz do czynienia z wełnowcami. Zerknij na zdjęcia w Internecie, aby sprawdzić, czy wyglądają podobnie jak te, występujące na twojej roślinie. Jeśli tak, obetnij chore liście, po czym wynieś roślinę na zewnątrz i spłucz ją wodą z węża ogrodowego.

Usuń z rośliny luźne kawałki podłoża i przesadź roślinę do doniczki ze świeżym podłożem John Innes No. 3, wzbogaconym nawozem o spowolnionym działaniu. Jeśli chcesz ją posadzić z powrotem do tej samej donicy, sprawdź jej krawędź – wełnowce są mistrzami w ukrywaniu się w tym miejscu.

Aspidistry są wytrzymałe, ale mogą być atakowane przez szkodniki

Pelargonie i eonium są odporne na suszę

P Jak możemy nawadniać i nawozić nasze rośliny podczas urlopu?

Lisa Hemley, Hertfordshire

O ANNIE ODPOWIADA Przez tydzień lub dwa ogród wytrzyma bez nawożenia, lecz nie bez podlewania.

Przed wyjazdem, wczesnym rankiem lub wieczorem podlej porządnie wszystkie rośliny, które zostały posadzone w zeszłym roku. Jeśli chodzi o mniej odporne gatunki, pokryj wilgotne podłoże wokół nich ściółką, aby zatrzymać w nim wilgoć. Rośliny w doniczkach umieść w półcieniu.

Niszczyk zjadliwy powoduje deformacje i skręcenie liści

P Co stało się z moimi cebulami?

Roy Armstrong, email

O PIPPA ODPOWIADA Wygląda mi to na klasyczne objawy żerowania niszczyka zjadliwego (*Ditylenchus dipsaci*), który atakuje zarówno liście, jak i cebule. Ten mikroskopijny nicień atakuje całą roślinę, powodując jej deformacje. Można go znaleźć na roślinach żywicielskich, takich jak cebule, fasole, marchew, a także na kilku roślinach ozdobnych, na przykład hortensjach i floksach, a także cebulowych – narcyzach, tulipanach i hiacyntach.

Niestety niewiele można zrobić, aby uratować zainfekowane rośliny. Jak najszybciej się ich pozbądź, usuwając też wszystkie rośliny (nawet te wyglądające na zdrowe) rosnące w promieniu 1 metra od tych porażonych, ponieważ mogły zostać zaatakowane, pomimo że nie widać na nich jeszcze żadnych objawów. Wszystkie usunięte rośliny należy wyrzucić lub spalić. Następnie nie sadź na tym obszarze żadnych potencjalnych roślin żywicielskich, w tym chwastów, przez przynajmniej trzy lata.

P Jak skutecznie zwalczyć wciornastka tytoniowca?

Mike Hodnett, email

O ANNIE ODPOWIADA Najłatwiej byłoby przejść przez życie, będąc nieświadomym istnienia wciornastka. Osobniki dorosłe to maleńkie owady o długości do 2 mm, ze skrzydłami złożonymi wzdłuż ciała. Żerują na liściach, najpierw je obgryzając, a potem wysysając z nich sok, co skutkuje zniekształceniem liści i pąków kwiatowych oraz pojawieniem się na nich srebrnoszarych plam. Ponadto, jak wiele innych szkodników wysysających soki z liści, wciornastki mogą przenosić wirusy między roślinami.

Pośród wielu gatunków wciornastka znajduje się zabarwiony na kolor szary wciornastek tytoniowy, który z największą intensywnością atakuje w upalne miesiące letnie, jak te, których doświadczyliśmy w zeszłym roku. Powodowane przez nie białe odbarwienia liści osłabiają rośliny. Osobniki dorosłe wychodzą z poczwarek pod ziemią, a następnie przedostają się na cebule, a także warzywa kapustne, zioła i inne rośliny. Zimują w stadium dojrzałego owada lub poczwarki w ziemi lub różnego rodzaju zakamarkach. Chcąc zmniejszyć ich populację zastosuj opryski nematocydami na liście i wierzchnią warstwę ziemi w dzień, gdy temperatura powietrza wynosi ok. 10°C.

Wciornastki tytoniowce (*Thrips tabaci*) uszkadzają rośliny takie jak cebule i rośliny kapustne

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/ALEX LANE; JASON INGRAM; NEIL HEPWORTH, BROZOVA / ADOBESTOCK

eprasa.pl 58109c4687

Usuń rośliny, które tak wyglądają

P Czy mogę wykorzystać kompost z części nadziemnych dalii, których karpy zaatakowała choroba bakteryjna?

Susan Moore, email

O PIPPA ODPOWIADA

Objawem choroby wywołanej przez bakterię *Rhodococcus fascians* jest nadmierny rozrost tkanek, w wyniku którego roślina wytwarza u podstawy mnóstwo drobnych, często występujących w gęstych skupiskach wyrośli. Nie jest to zazwyczaj nic poważnego, ale może wpłynąć na wzrost roślin i zdarza się, że naprawdę psuje ich wygląd.

Na twoim miejscu spaliłabym zaatakowane rośliny lub wyrzuciła je do kosza na odpady zielone w pobliskim punkcie zbierania odpadów komunalnych (razem z kompostem, który z nich powstał). Poza tym zdezynfekuj wszystkie doniczki i narzędzia, które mogły mieć styczność z zainfekowanymi roślinami i zacznij uprawę na nowo, wykorzystując zdrowe karpy lub sadzonki.

Hesperanta rozpoczyna kwitnienie pod koniec lata, ale trzeba ją umieścić na słonecznym stanowisku

P Co mogę teraz posadzić, by zdążyło zakwitnąć na listopadowe wesele syna w ogrodzie?

Lisa Thomas, Shropshire

O MATT ODPOWIADA Jeśli masz miejsce na dalie, jest jeszcze czas, aby bujnie zakwitły, miejmy tylko nadzieję, że pierwsze przymrozki nadejdą znacznie później.

Szałwia meksykańska (*Salvia leucantha*) jest kolejną długo kwitnącą rośliną, która wygląda atrakcyjnie aż do późnej jesieni. Podobnie jak hesperanta o kwiatach w odcieniach różu i czerwieni.

Kwitnące odmiany traw ozdobnych, posadzone na słonecznym, ciepłym stanowisku, również dopełniają kompozycje na rabatach jesienią. Moją ulubioną jest rozplenica – odmiana 'Red Head' jest wyjątkowo efektowna. Nieco bardziej wytrzymałe są miskanty – poszukaj 'Morning Light' o eleganckich liściach z białą obwódką oraz 'Starlight', który osiąga jedynie metr wysokości.

Przytnij pszonaki, aby pięknie zakwitły w przyszłym roku

P Czy powinnam przyciąć swoje pszonaki?

Janice Mathew, email

O ANNIE ODPOWIADA

Chociaż pszonaki (*Erysium*) zazwyczaj traktowane są jako rośliny dwuletnie, większość odmian to wieloletnie, lecz krótkowieczne półkrzewy.

Przytnij nisko nad ziemią przekwitłe pędy, aby rośliny skoncentrowały energię na wytworzenie nowych pędów, które zakwitną w przyszłym roku. Po około dwóch latach mogą nadmiernie rozrastać się na boki i trzeba będzie je wymienić.

P Jak poradzić sobie z torbielą śliwy na młodym drzewku?

John Fellows, Northumberland

O MATT ODPOWIADA Grzyb *Taphrina pruni* atakuje śliwy, powodując deformację zawiązków owoców – stają się wydłużone i pojawiają się na nich puste „kieszonki", które na początku mają kolor zielony, a później pokrywają się szaro-białym nalotem, będącym skupiskiem zarodników. Jak tylko zauważysz pierwsze objawy infekcji na owocach, warto je usunąć, szczególnie zanim pojawi się na nich warstwa zarodników. Dzięki temu zmniejszysz ryzyko nawrotu choroby w przyszłym roku.

eprasa.pl 58109c4687

CZAS NA PRZYCINANIE

Pora wyciąć przekwitłe kwiaty, przyciąć drzewa pestkowe i śliwy w formie wachlarza, radzi **Frances Tophill**

Mamy pełnię lata. Najdłuższe dni w roku oznaczają, że mamy mnóstwo czasu na cieszenie się ogrodem, zwłaszcza teraz, gdy zaczynają kwitnąć rośliny pobudzane do kwitnienia przez te długie dni. Często mówi się o czerwcowej przerwie w kwitnieniu – to okres po zakończeniu wiosennego kwitnienia roślin, ale przed pojawieniem się typowo letnich kwiatów. W razie wątpliwości, najlepiej trzymać się ogólnej zasady mówiącej o tym, że ciąć należy zaraz po kwitnieniu, dlatego w czasie czerwcowej przerwy jest jeszcze coś do zrobienia.

Minęło ryzyko wystąpienia ostatnich przymrozków, a soki zwolniły przepływ, więc prawdopodobieństwo płaczu roślin (wycieku soków) jest znikome. Drzewa pestkowe, których nie powinno się ciąć zimą, można teraz bezpiecznie przycinać, ponieważ ciepła i sucha pogoda znacząco zmniejsza ryzyko infekcji chorobami grzybowymi, takimi jak srebrzystość liści.

Nadchodzą duszne, spokojne miesiące, w których nie trzeba nic pilnie przycinać, więc masz czas do końca sierpnia na dokończenie wszystkich prac wymagających wysokiej temperatury. W czerwcu trzeba przede wszystkim regularnie oczyszczać róże powtarzające kwitnienie, kiedy pierwszy rzut kwiatów dobiegnie końca.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE
LOKALIZACJA: WEST DEAN GARDENS, W SUSSEX

Przywiąż młode pędy malin owocujących latem, aby oddzielić je od tych z ubiegłego roku

Szpalerowe śliwy wymagają regularnego cięcia, aby zachowały swój kształt, tak jak ta śliwa w formie wachlarza

Przytnij teraz te rośliny

W tym miesiącu priorytetem są rośliny, które właśnie zakończyły kwitnienie (a jest ich całkiem dużo) oraz te, których nie można było przyciąć do czasu całkowitego ustąpienia ryzyka przymrozków.

LILAK, nazywany bzem, właśnie zakończył kwitnienie i chociaż zwykle nie wymaga silnego cięcia, można go teraz uformować.

MAGNOLIA jest podatna na zamieranie pędów, jeśli zostanie przycięta zimą i może puszczać sok, jeśli zostanie przycięta wiosną, dlatego wytnij teraz uszkodzone i martwe gałęzie.

JAŚMINOWIEC – można go prześwietlić, wycinając po kwitnieniu do jednej trzeciej pędów u samej nasady.

CZYSTEK będzie dobrze rósł, jeśli po kwitnieniu skrócisz końcówki pędów, przez co wyda pędy boczne i bardziej się rozkrzewi.

Tych roślin nie przycinaj

Nie tnij abelii, dopóki nie zakończy kwitnienia

✕ **ABELIA** Nie przycinaj gatunków późno kwitnących, takich jak abelia czy sadziec, aż do zakończenia kwitnienia. Kiedy przekwitną, lekko je przytnij, usuwając martwe i chore pędy.

✕ **JABŁONIE** Można je teraz przyciąć, ale zwykle robi się to w sierpniu. W przeciwieństwie do śliw, jabłonie można przycinać zarówno zimą, jak i późnym latem.

✕ **DUŻE ŻYWOPŁOTY I TOPIARY** nie powinny być teraz cięte, ale dotyczy to wszystkich roślin, w których mogą gnieździć się ptaki. Znajdujemy się w szczycie okresu lęgowego, dlatego gniazda należy zostawić w spokoju. Zachowaj ostrożność i poczekaj przynajmniej do sierpnia.

eprasa.pl 58109c4687

Cięcie śliw w formie wachlarza

Długie, suche i cieplejsze dni nie sprzyjają rozprzestrzenianiu się chorób grzybowych, które mogą roznosić się w wilgotnych warunkach. Oznacza to, że można teraz bezpiecznie ciąć wszystkie drzewa pestkowe, w tym śliwy, migdałowce, morele, lubaszki, wiśnie i brzoskwinie.

Przycinana roślina powinna mieć dużo starszych i nowszych gałęzi, aby każdy nowy, bujny pęd mógł zostać ukształtowany i przygotowany do wydania owoców. Podczas cięcia możesz stracić trochę owoców, ale w przyszłym roku i po zakończeniu kształtowania drzewo hojnie cię wynagrodzi.

Śliwy prowadzone w formie wachlarza dają obfite plony, nie zajmując dużo miejsca

Krok po kroku

1 **WYBIERZ** nowe, zdrowe pędy, które zastąpią starsze gałęzie (owoce zwykle zawiązują się na ubiegłorocznych przyrostach) i ostrożnie je przywiąż.

2 **MARTWE**, chore lub uszkodzone gałęzie mogą zarażać zdrowe części rośliny, dlatego należy je wyciąć aż do zdrowej części łodygi.

3 **USUŃ** wszystkie inne niepotrzebne gałęzie wyrastające z głównego szkieletu. Na koniec skróć boczne pędy – każdy do długości około sześciu liści, a po zbiorze owoców skróć je do trzech liści.

Dobra rada

Przywiązywanie roślin to poważna sprawa. Rośliny uformowane do określonego kształtu są ogromnie obciążone. Unikaj używania drutu, zastępując go miękkim, ale mocnym materiałem, np. sznurkiem.

Robię luźną ósemkę ze sznurka wokół pędu, aby nie był ściśnięty, ale przy drucie zaciskam go mocniej. W przypadku naprawdę dużych gałęzi można zastosować opaski wyścielane pianką – mogą wyglądać nieatrakcyjnie, ale świetnie się sprawdzają.

Zrób ósemkę ze sznurka, aby przywiązać pęd

W ten sposób przytnij także…

Wszystkie drzewa owocowe można przyciąć w ten sposób, aby uzyskać płaski kształt korony:

- Figowce należy ciąć w czerwcu i kształtować przy południowej ścianie.
- Jabłonie i grusze też można w ten sposób formować, ale najlepiej zrobić to w lipcu (grusze) i sierpniu (jabłonie).
- Czerwoną porzeczkę i agrest przycina się podobnie. Kształtujemy zimą, a latem tniemy pędy boczne.

Śliwy

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Owocowanie								■	■	■		
Cięcie						■		■				

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; GETTY/JOSEF MOHYLA

eprasa.pl 58109c4687

Felieton

Opowieści Titchmarsha

Gdy świat chce od ciebie zbyt wiele, wzbudź w sobie kreatywność i stwórz w końcu ogród swoich marzeń – zachęca **Alan**

Co składa się na ogród marzeń? Czy to ogród pełen kwiatów? Miejsce, w którym ciągle coś kwitnie, nie trzeba usuwać przekwitłych kwiatów, gwałtowny wiatr nie tarmosi majowych pąków, a deszcz łagodnie pada między północą a piątą rano, pozwalając słońcu przejąć pałeczkę o świtaniu, aby mogło nas przywitać cudownym blaskiem dnia?

Pewnie nie. Brzmi to jak idylla, ale podejrzewam, że tego rodzaju niebiański stan rzeczy szybko straciłby część uroku na skutek braku zróżnicowania. A jednak są rzeczy, o których marzy wielu ogrodników. Marzą na przykład o ogrodzie otoczonym murem. I już widzimy oczyma wyobraźni mur z pięknej cegły, podkreślający urodę kwiatów prowadzonych przy nim grusz i jabłoni.

Nieco dalej mamy grządki z warzywami rosnącymi w zwartych szykach w żyznej, brązowej glebie, w której nie ma kamieni ani podagrycznika. Do południowego muru przylega na całej długości szklarnia. Jest podzielona na sekcje: rosną tu winogrona, brzoskwinie i nektarynki. Jest też miejsce na wymyślne rośliny doniczkowe, pomidory, melony i ogórki. Szklarnia jest pomalowana na biało

> Puszczajmy wodze fantazji, bo jak inaczej pomóc sobie w stworzeniu tej cząstki raju – ogrodu?

i ma mosiężną klamkę. Pod wysypaną żwirem posadzką zakopano zbiorniki na deszczówkę; w środku jest spokojnie i obiecująco pachnie. W ogrodzie jest też mnóstwo roślin na kwiat cięty, grządka, na której rosną szparagi i piękna „klatka" chroniąca soczyste truskawki, maliny, agrest i inne owoce miękkie dojrzewające od czerwca po zimowe przymrozki przed zakusami łakomego ptactwa.

Do ogrodu można wejść przez solidne drewniane drzwi w murze (może obłażą trochę z farby?), które nie sugerują wcale, że po ich drugiej stronie są takie skarby, a także rudzik, jak z tajemniczego ogrodu Mary Lennox, który zawsze znajdzie tu sobie robaczka i przywita nas radosnym świergotem.

Przelawszy tę wizję na papier, już czuję się lepiej... Co jeszcze? A tak, po pracy w ogrodzie będę potrzebował miejsca na odpoczynek – małego „wozu Drzymały" zaparkowanego na skraju naturalnej łąki. W kwietniu będę mógł stamtąd oglądać pierwiosnki, a potem, latem, złocienie, wykę, driakiew i chabry. W wozie jest koza, w której mogę palić drewnem i wygodny fotel, a przy nim półka z powieściami PG Wodehouse'a i Georgette Heyer. Czytając je, zupełnie się z panią T. zapominamy. Jest też wypełniony pierzem materac, na którym można zasnąć w letnie noce, słuchając treli słowika.

Tuż za wozem zaczyna się leśny zagajnik pełen hiacyntowców i zawilców. Wypływa z niego na łąkę strumyk o krystalicznie czystej wodzie pluskającej po leżących na dnie kamykach. Strumyk wpływa do przypominającego sadzawkę zbiornika wodnego pełnego liści i gwiaździstych, białych jak śnieg kwiatów lilii wodnej.

Można powiedzieć, że tego rodzaju marzenia mogą się spełnić, jeśli dysponujemy nieograniczonym budżetem lub mieszkamy w miejscu, gdzie ogrody otoczone murem, łąki kwietne, szemrzące strumienie i wozy Drzymały są naturalną częścią otoczenia. Ale możemy też zrealizować je w jakimś stopniu nawet na niewielkiej działce, dysponując tym, co nazywa się czasem nadmiarem wyobraźni. Puszczajmy wodze fantazji, bo jak inaczej pomóc sobie w stworzeniu tej cząstki raju – ogrodu?

Przez te lata z zachwytem oglądałem już wiele prywatnych ogrodów, których właściciele spełniali swoje marzenia. Tam, gdzie nie było szans na wóz Drzymały, odnowiono starą szopę, dekorując ją kretonowymi zasłonkami i wiklinowymi fotelami. Jeśli nie masz miejsca na otoczony murem ogród kuchenny, zbuduj sobie podwyższoną grządkę w zakamarku ogrodu i zainwestuj w maleńką, przylegającą do muru szklarnię z polietylenu. Sam tak zaczynałem i tego rodzaju projekty nadal dają mi wielką radość.

Biorąc pod uwagę problemy, z jakimi stykamy się na co dzień w tym szalonym świecie, jest jeszcze ważniejsze, aby co jakiś czas pozwolić wyobraźni przejąć pałeczkę w ogrodzie i zacząć realizować marzenia. To nie stara szopa, to mój azyl. To nie kępa chwastów, to moja łąka kwietna. Pora, aby nasze marzenia stały się rzeczywistością.

ZDJĘCIA: JASON INGRAM, ILUSTRACJA: CHRIS MADDEN ILLUSTRATION

eprasa.pl 58109c4687

Gardeners' World EDYCJA POLSKA

Polska

Redaktor naczelna
Małgorzata Wójcik
malgorzata.wojcik@avt.pl

Redaktor merytoryczny
Łukasz Skop
lukasz.skop@avt.pl

Asystent wydawcy
Anna Cember
anna.cember@avt.pl

Współpracownicy
Anna Moroz-Darska,
Bożka Piotrowska,
Ewa Kuczyńska,
Katarzyna Kaczan-Borowska,
Marta Karcz,
Grzegorz Falkowski,
Katarzyna Bellingham,
Małgorzata Kalemba-Drożdż

Marketing i reklama
Marta Zaczek
marta.zaczek@avt.pl
tel. 22 257 84 76

Anna Brzywczy
anna.brzywczy@avt.pl
tel. 883 125 997

DTP
Studio Adekwatna

Prenumerata
prenumerata@avt.pl
tel. 22 257 84 22 (godz. 10:00–14:00)

Kolportaż
Paweł Gago
pawel.gago@avt.pl
tel. 22 257 84 24

United Kingdom

GARDENERS` WORLD
MANAGING DIRECTOR
Catriona Bolger

EDITOR-IN-CHIEF
Lucy Hall

ASSOCIATE EDITOR
David Hurrion

BBC STUDIOS, UK PUBLISHING
CHAIR, EDITORIAL REVIEW BOARDS
Nicholas Brett

MANAGING DIRECTOR, CONSUMER PRODUCTS AND LICENSING
Stephen Davies

COMPLIANCE MANAGER
Cameron McEwan

DIRECTOR, MAGAZINES AND CONSUMER PRODUCTS
Mandy Thwaites

UK.publishing@bbc.com
www.bbcstudios.com

IMMEDIATE MEDIA CO LTD
CHAIRMAN
Martin Weiss

CEO
Tom Bureau

DIRECTOR OF INTERNATIONAL LICENSING AND SYNDICATION
Tim Hudson

INTERNATIONAL PARTNERS MANAGER
Molly Hope-Seton

Adres redakcji
„Gardeners' World. Edycja Polska"
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa
tel. 22 257 84 99
www.magazyngardenersworld.pl

Źródłowe materiały publikacyjne pochodzą z miesięcznika brytyjskiego „Gardeners' World".

© Copyright 2024 AVT

Mimo wszelkich starań przy opracowaniu materiału do tego czasopisma, wydawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek błędy w tym czasopiśmie.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone na łamach pisma „Gardeners' World. Edycja Polska" treści reklamowe oraz artykuły promocyjne.

Wydawca
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa tel. 22 257 84 99

Wydawnictwo AVT należy do Izby Wydawców Prasy

Miesięcznik, nr 6/2024

Magazyn jest wydawany na licencji brytyjskiego wydawnictwa Immediate Media Co Ltd

oraz BBC Studios

BBC Gardeners World magazine is published by AVT-Korporacja Sp. z o.o. under licence from BBC Studios, Television Centre, Wood Lane, London W12 7TQ. The Gardeners World logo and the BBC Blocks are the trade marks of the British Broadcasting Corpo-ration. Used under licence. © Immediate Media Company Limited. All rights reserved. Reproduction in whole or part prohibited without permission.

W następnym numerze...

lipcowe wydanie

w sprzedaży pod koniec czerwca

Zioła w ogrodzie Monty'ego

Zwalczanie letnich chorób roślin

Polecane sklepy ogrodnicze

The Garden Bellingham – sklep internetowy
501 420 622 • kontakt@kasiabellinghamsklep.pl • www.kasiabellinghamsklep.pl

TopSzklarnie.pl – sklep internetowy
516 809 133 • szklarnie@agrocentrum.com.pl • www.topszklarnie.pl

Krotoszyn

Szkółka Bielawni Anna Bielawna
63-700 Krotoszyn, Ordonówny 1/lok. 6
66 471 28 30 • biuro@szkolkabielawni.pl
www.sklep.szkolkabielawni.pl

Nowodworce

Davis & Kryjan-Gardens s.c.
Centrum Ogrodnicze
16-010 Nowodworce, Kwiatowa 7
85 744 15 95 • ogrody@dkgardens.pl
www.dkgardens.pl

Płońsk

Centrum Ogrodnicze Eljan
09-100 Płońsk, Skarżyn, Wyszogrodzka 14
603 984 504 • info@eljan.eu
www.eljan.eu

Puławy

Centrum Ogrodnicze Ogród Marzeń
Aldona Sójka
24-100 Puławy, Lubelska 100
697 084 823 • szkolkisojka@gmail.com
www.szkolkisojka.pl

Suwałki

Centrum Ogrodnicze Ilex
Roman Marek Barwicki
16-400 Suwałki, Wojska Polskiego 56
87 566 61 91 • ilex.suwalki@op.pl
www.ilex.suwalki.pl

Tuczempy

Centrum Ogrodnicze Piotrów Alicja Piotrów
37-514 Tuczempy, Kwiatowa 7
16 623 19 84 • kwiaty.piotrow@wp.pl
www.ogrodnictwo-piotrow.pl

W tych sklepach zawsze znajdziesz magazyn
„Gardener's World. Edycja Polska" oraz wydania specjalne.
Serdecznie zapraszamy wszystkie sklepy ogrodnicze do współpracy B2B:
22 257 84 99 (godz. 10:00–14:00) • prenumerata@avt.pl

PROLINE®
NARZĘDZIA Z CHARAKTEREM

RZUĆ SIĘ NA WIOSENNE PODLEWANIE

z nowościami ogrodowymi PROLINE

LAUR KONSUMENTA 2024

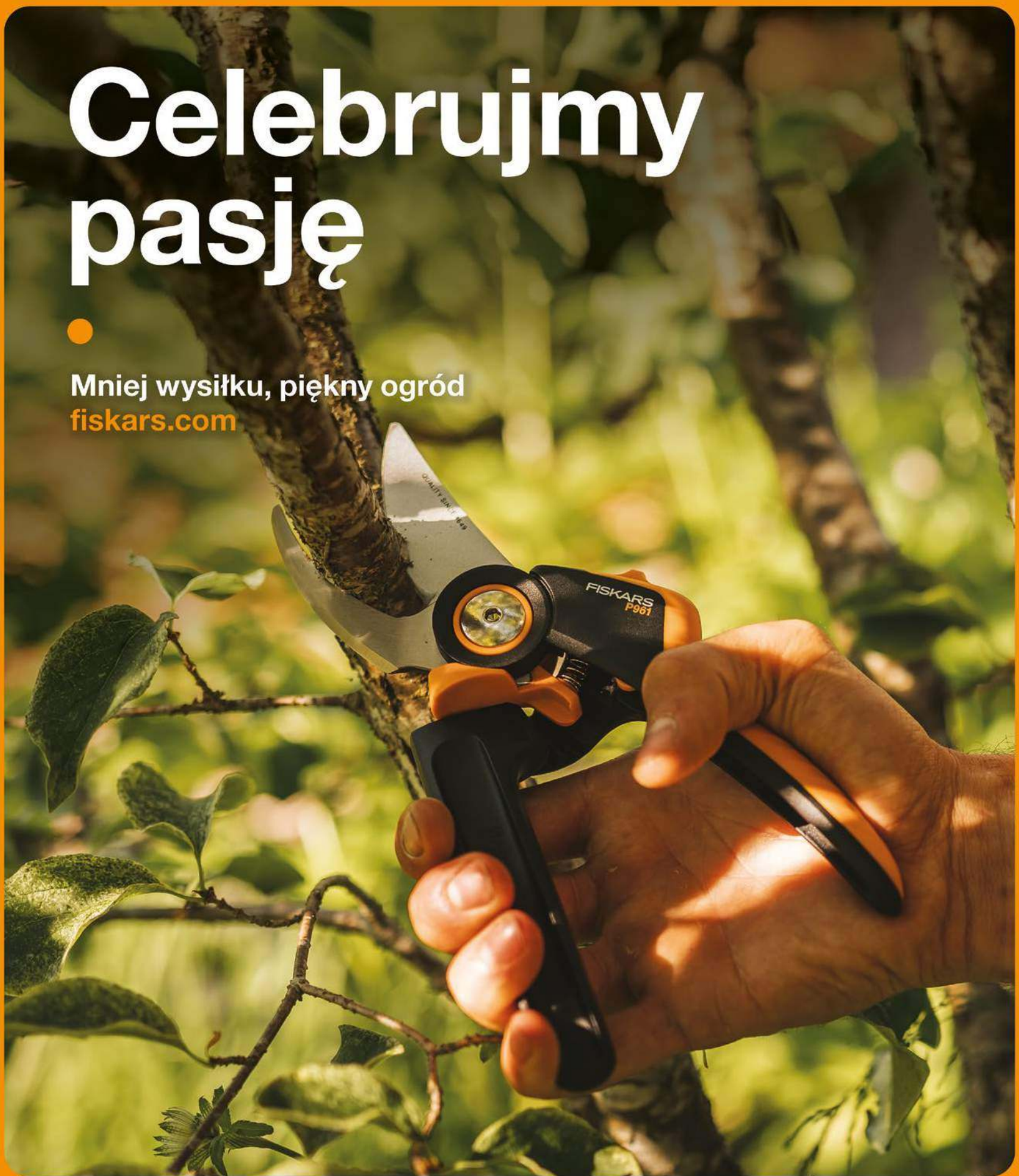

FISKARS

QUALITY SINCE 1649